

CIPRIAN POPA

**LIMBA ITALIANĂ
GRAMATICĂ & EXERCII**

***LINGUA ITALIANA
GRAMMATICA & ESERCIZI***

2016

ABREVIERI *ABBREVIAZIONI*

adj.	<i>adjectiv</i>
adv.	<i>adverb</i>
art. def./nedef.	<i>articol definit/nedefinit</i>
cond.	<i>condiional</i>
conj.	<i>conjuncie/conjugare</i>
dem.	<i>demonstrativ</i>
es.	<i>esempio exemplu</i>
f./femm.	<i>feminin</i>
loc. conj.	<i>locuțiune conjuncională</i>
loc. prep.	<i>locuțiune prepoziională</i>
m./masc.	<i>masculin</i>
nr.	<i>număr</i>
partic. pron.	<i>particulă pronominală</i>
pers.	<i>persoană</i>
pl.	<i>plural</i>
prep.	<i>prepoziție</i>
pron.	<i>pronume</i>
pron. nehot.	<i>pronume nehotărât</i>
pron. reflex.	<i>pronume reflexiv</i>
prop.	<i>propoziție</i>
sg.	<i>singular</i>
subst.	<i>substantiv</i>
vb.	<i>verb</i>

CUPRINS

INDICE

Cuprins <i>Indice</i>	7
-----------------------------	---

LECȚIA 1 *PRIMA LEZIONE*

FONETICĂ *FONETICA*

▪ Alfabetul <i>L'alfabeto</i>	13
▪ Pronunția <i>La pronuncia</i>	14
▪ Accentul <i>L'accento</i> / Apostroful <i>L'apostrofo</i>	16
▪ Eliziunea <i>L'elisione</i> / Apocoparea <i>Il troncamento</i>	18

LECȚIA 2 *SECONDA LEZIONE*

MORFOLOGIE *MORFOLOGIA*

▪ Articolul definit <i>L'articolo determinativo</i>	20
▪ Substantivul <i>Il nome</i>	22
▪ Exerciții <i>Esercizi</i>	26
▪ Articolul nedefinit <i>L'articolo indeterminativo</i>	27
▪ Exerciții <i>Esercizi</i>	28

LECȚIA 3 *TERZA LEZIONE*

▪ Prepozițiile simple <i>Le preposizioni semplici</i>	31
▪ Prepozițiile articulate <i>Le preposizioni articolate</i>	34
▪ Exerciții <i>Esercizi</i>	38

LECȚIA 4 *QUARTA LEZIONE*

▪ Modul indicativ: Prezentul <i>L'indicativo: Il presente</i>	40
▪ Verbe cu alternanță vocalică <i>Verbi con alternanza vocalica</i>	45
▪ Prezentul continuu <i>Il presente progressivo</i>	46
▪ Exerciții <i>Esercizi</i>	47

LECȚIA 5 QUINTA LEZIONE

- Pronumele personale în nominativ
I pronomi personali soggetto 49
- Pronumele personale de politețe *I pronomi di cortesia* 50

LECȚIA 6 SESTA LEZIONE

- Imperfectul *L'imperfetto* 52
- Exerciții *Esercizi* 55

LECȚIA 7 SETTIMA LEZIONE

- Numeralul cardinal și numeralul ordinal
Il numerale cardinale e il numerale ordinale 57

LECȚIA 8 OTTAVA LEZIONE

- Participiul trecut *Il participio passato* 61
- Perfectul compus *Il passato prossimo* 63
- Exerciții *Esercizi* 66

LECȚIA 9 NONA LEZIONE

- Pronumele personale în acuzativ
I pronomi diretti 68
- Pronumele de politețe în acuzativ
I pronomi diretti di cortesia 71
- Exerciții *Esercizi* 72

LECȚIA 10 DECIMA LEZIONE

- Verbele urmate de prepoziții și infinitivul
Verbi seguiti da preposizioni e l'infinito 74
- Exerciții *Esercizi* 77

LECȚIA 11 UNDICESIMA LEZIONE

- Pronumele și adjectivele posesive
Pronomi e aggettivi possessivi 79
- Exerciții *Esercizi* 80

LECȚIA 12 *DODICESIMA LEZIONE*

- Verbele reflexive *Verbi riflessivi* 82
- Exerciții *Esercizi* 85

LECȚIA 13 *TREDICESIMA LEZIONE*

- Pronumele personale în dativ
I pronomi indiretti 87
- Pronumele de politețe în dativ
I pronomi indiretti di cortesia 89
- Exerciții *Esercizi* 90

LECȚIA 14 *QUATTORDICESIMA LEZIONE*

- Viitorul *Futuro semplice* 92
- Viitorul anterior *Futuro anteriore o composto* 95
- Exerciții *Esercizi* 95

LECȚIA 15 *QUINDICESIMA LEZIONE*

- Particulele pronominale *ci, vi, ne*
- *Le particelle pronominali ci, vi, ne* 97
- Exerciții *Esercizi* 101

LECȚIA 16 *SEDICESIMA LEZIONE*

- Mai mult ca perfectul *Il trapassato prossimo* 103
- Exerciții *Esercizi* 103

LECȚIA 17 *DICIASSETTESIMA LEZIONE*

- Pronumele neutru *Il pronome neutro* 105
- Pronumele combinate *I pronomi combinati* 106
- Exerciții *Esercizi* 108

LECȚIA 18 *DICIOTTESIMA LEZIONE*

- Formele speciale ale adjectivelor *Le forme speciali degli aggettivi:*
bello, quello, buono, nessuno, grande 111
- Exerciții *Esercizi* 113

LECȚIA 19 *DICIANNOVESIMA LEZIONE*

- Perfectul simplu *Il passato remoto* 116
- Mai mult ca perfectul simplu *Il trapassato remoto* 121
- Exerciții *Esercizi* 122

LECȚIA 20 *VENTESIMA LEZIONE*

- Gradele de comparație ale adjectivelor
I gradi di comparazione degli aggettivi 124
- Exerciții *Esercizi* 128

LECȚIA 21 *VENTUNESIMA LEZIONE*

- Modul condițional *Il condizionale*
Condiționalul prezent *Il condizionale presente* 130
- Condiționalul trecut *Il condizionale passato* 133
- Exerciții *Esercizi* 134

LECȚIA 22 *VENTIDUESIMA LEZIONE*

- Pronumele demonstrative *I pronomi dimostrativi* 136
- Exerciții *Esercizi* 138

LECȚIA 23 *VENTITREESIMA LEZIONE*

- Verbele modale *Verbi modali o servili* 140
- Exerciții *Esercizi* 141

LECȚIA 24 *VENTIQUATTRESIMA*

- Pronumele relative *I pronomi relativi*..... 142
- Exerciții *Esercizi* 145

LECȚIA 25 *VENTICINQUESIMA LEZIONE*

- Adverbul *L'avverbio* 147
- Gradele de comparație ale adverbelor
I gradi di comparazione degli avverbi 148
- Exerciții *Esercizi* 150

LECȚIA 26 VENTISEIESIMA LEZIONE

- Modul conjunctiv: folosirea conjunctivului
Il congiuntivo: l'uso del congiuntivo 152
- Conjunctivul prezent *Il congiuntivo presente* 153
- Exerciții *Esercizi* 157

LECȚIA 27 VENTISETTESIMA LEZIONE

- Conjunctivul trecut *Il congiuntivo passato* 158
- Exerciții *Esercizi* 158

LECȚIA 28 VENTOTTESIMA LEZIONE

- Conjunctivul imperfect *Il congiuntivo imperfetto* 160
- Exerciții *Esercizi* 163

LECȚIA 29 VENTINOVESIMA LEZIONE

- Conjunctivul mai mult ca perfect
Il congiuntivo trapassato 165
- Exerciții *Esercizi* 166

LECȚIA 30 TRENTESIMA LEZIONE

- Imperativul *L'imperativo* 167
- Exerciții *Esercizi* 170

LECȚIA 31 TRENTUNESIMA LEZIONE

SINTAXĂ *SINTASSI*

- Fraza ipotetică *Il periodo ipotetico* 172
- Exerciții *Esercizi* 173

LECȚIA 32 TRENTADUESIMA LEZIONE

- Concordanța timpurilor la indicativ
La concordanza dei tempi dell'indicativo 174
- Concordanța timpurilor la conjunctiv
La concordanza dei tempi del congiuntivo 176
- Exerciții *Esercizi* 178

LECȚIA 33 TRENTATREESIMA LEZIONE

- Vorbirea directă și indirectă *Il discorso diretto e indiretto* 180
- Exerciții *Esercizi* 182

CHEIA EXERCİȚIILOR CHIAVI DEGLI ESERCIZI 184

BIBLIOGRAFIE BIBLIOGRAFIA 196

LECȚIA 1

PRIMA LEZIONE

FONETICĂ

FONETICA

ALFABETUL

L'ALFABETO

Totalitatea grafemelor din cadrul unei limbi alcătuiesc alfabetul.

Alfabetul italian este format din 21 de litere, la care se adaugă 5 litere de origine străină.

A – a	H – acca	Q – cu
B – bi	I – i	R – erre
C – ci	L – elle	S – esse
D – di	M – emme	T – ti
E – e	N – enne	U – u
F – effe	O – o	V – vu/vi
G – gi	P – pi	Z – zeta

Următoarele cinci litere sunt folosite în ortografia cuvintelor străine:

J – i lunga: - se citește:

- [j] în cuvintele autohtone (*Jacopo*, *Juventus*) sau în cazul neologismului *junior* [iunior] (*junior*);
- [dʒ] urmând pronunția neologismului în limba de origine: *jeans* [dʒi:ns], *jazz* [dʒæz], *jeep* [dʒi:p], *jogging* [dʒoging];

K – cappa: *killer* (*ucigaș*), *kiwi*, *kleenex* (*șervețel*), *kit* (*trusă*), *km* (*chilometro*), *kg* (*chilogrammo*), *kW* (*chilowatt*);

Y – *ipsilon* sau *i greca*: *yogurt* (*iaurt*), *yacht* (*iaht*), *by-pass*;

W – *doppia vu*: - se citește:

- [v] în cuvintele de origine germană: *Walter*, *würstel* (*crenvurșt*);
- [wi] în neologismele de origine engleză: *whisky*, *week-end*, *welfare* (*bunăstare*);
- [vu] în prescurtarea *www* (*worldwideweb*).

X – **ics**: *ex-direttore* (**fost-director**), *claxon*, *taxi*, *xilofono* (**xilofon**); se citește [per] în limbajul folosit în cadrul sms-urilor sau chatului: *xké* (**perché**), *xò* (**però**).

Observație

Osservazione:

- Literele au genul feminin și de aceea sunt precedate de articolul definit feminin singular *la*: *la B* (**litera B**).

PRONUNȚIA

LA PRONUNCIA

CC – ambele consoane se pronunță odată, ca și cum ar fi doar una:
es. *accento* [at'tʃento] (**accent**), *accidenti!* [atʃi'denti] (**la naiba!**).

Observații

Osservazioni:

- În română, consoanele duble *cc* se pronunță pe rând și nu odată ca în limba italiană: *ac-cent*;
- În italiană, consoanele duble se pronunță prelungit și se accentuează mai mult decât consoanele simple:
es. *bocca* (**gură**), *mamma* (**mămică**), *fratello* (**frate**), *tetto* (**acoperiș**), *soqquadro* (**dezordine**) etc.
- Pronunția eronată a substantivelor care conțin o consoană dublă schimbă sensul cuvântului:
es. *tutta* (**toată**) – *tuta* (**salopetă**), *penna* (**stilou**) – *pena* (**pedeapsă**), *sette* (**șapte**) – *sete* (**sete**) etc.

CE, CI / CHE, CHI – aceste grupuri de litere (*digrammi*) se pronunță ca în română, pe baza aceleași fonetici latino-italiană:

es. *cercio* [tʃɛrkio] (**cerc**), *cioccolato* [tʃioco'lato] (**ciocolată**),
perché [per'ke] (**de ce?/ pentru că**),
chiaro [ki'aro] (**clar/ deschis**- despre culori).

GE, GI / GHE, GHI – se pronunță ca în română:

es. *geloso* [dʒe'lozo] (**gelos**), *giovane* [dʒio'vane] (**tânăr**),
ghetto ['getto] (**ghetou**), *ghiaccio* [gi'atʃio] (**gheață**).

GLI – nu are corespondent în română și se pronunță ca un **l** muiat (palatalizat), similar cu *lh* din portugheză:

es. *figlio* ['fiʎʎo] (**fiu**), *migliore* [miʎ'ʎore] (**mai bun**).

GN – nu are corespondent în română și se pronunță ca un **n** muiat, similar cu *ñ* din spaniola, *nh* din portugheză sau *gn* din franceză:

es. *signore* [si'ɲore] (**domn**), *legno* ['leɲo] (**lemn**).

! Excepție

Eccezione: *negligente* [negli'dʒente] (**neglijent**).

SC + I, E – se citește ca litera **ș** [ʃ] românească:

es. *sceʎta* ['ʃɛʎta] (**alegere**), *scena* ['ʃena] (**scenă**).

În cazul în care grupurile de litere **sci/sce** sunt urmate de o vocală, vocalele **i** sau **e** din cadrul grupului nu se pronunță:

es. *lasciare* [la'ʃare] (**a lăsa**), *sciopero* ['ʃopero] (**grevă**),
scienza [ʃentsa] (**știință**).

! Excepție

Eccezione: *sciare* [ʃia're] (**a schia**).

S intervocalic – se citește ca litera **z** românească:

es. *francese* [fran'tʃeze] (**francez**), *rosa* ['roza] (**trandafir**).

Observații

Osservazioni:

- Dacă această consoană este dublă, chiar dacă este intervocalică, ea se citește ca un **s** normal:
es. *caŝsa* ['kaŝa] (**casă de marcat**), *meŝsa* ['mesa] (**slujbă religioasă**).
- Doar în cazul cuvintelor compuse *girasole* (**floarea-soarelui**), *risolvere* (**a rezolva**) etc., **s** intervocalic se citește **s** și nu **z**.
- Consoana **s** se citește ca un **z** românesc și atunci când este urmată de consoanele **b, d, g, l, m, n, r, v** :
es. *sguardo* ['zɣardo] (**privire**), *svenuto* [zve'nuto] (**leșinat**).

Z – se citește în general ca litera românească **ț** [ts] în interiorul cuvântului și este pronunțată [dz] la începutul cuvântului:

es. *ragazzo* [ra'gattso] (**băiat**), *zuccher* ['dzukkero] (**zahăr**).

! Excepții

Eccezioni: *azzurro* [a'ddzuro] (**albastru**), *mezzo* ['meddzo] (**jumătate**), *civilizzare* [tʃivili'ddzare] (**a civiliza**);

Avem pronunție dublă: *zio* ['tsio] sau ['dzio] (**unchi**).

QU – se pronunță *cu*; litera *q* este omofonul literei *c* și este mereu urmată de vocala *u*:

es. *questo* [ku'esto] (**acesta**), *quasi* [ku'azi] (**aproape**).

H – nu se pronunță niciodată, este un simplu semn grafic care se folosește pentru formarea timpului prezent al verbului auxiliar *avere*, a anumitor interjecții sau la formarea grupurilor *che/ chi, ghel ghi*:

es. *ho* (**am**) /*hai* (**ai**) /*ha* (**are**) /*hanno* (**au**); *ahimé* (**vai de mine**), *boh* (**nu știu**).

Folosirea literei *h* în ortografie este obligatorie pentru a deosebi grafic părți de vorbire diferite:

es. *ho* (vb. **am**) – *o* (conj. **sau**);

hai (vb. **ai**) – *ai* (prep.art.);

ha (vb. **are**) – *a* (prep.);

hanno (vb. **au**) – *anno* (subst. **an**).

ACCENTUL

L'ACCENTO

În general, cuvintele din limba italiană se accentuează pe penultima silabă (*accento tonico*), neexistând marcare grafică (*parole piane*). Pentru a ajuta studenții, am folosit și vom folosi informal, în primele lecții, un punct grafic sub vocala accentuată, iar în lecțiile ulterioare, doar în cazul unor accentuări particulare: *xilofono* (**xilofon**), *facile* (**ușor/facil**).

Nici cuvintele accentuate pe antipenultima silabă (*parole sdrucciole*) nu au accent grafic: *albero* (**copac**), *cinema*.

Cuvintele accentuate pe ultima silabă (*parole tronche*) sunt marcate obligatoriu cu accent grafic: *città* (oraș), *caffè* (cafea), *però* (însă), *così* (așa), *virtù* (virtute). De asemenea, și unele cuvinte monosilabice sunt marcate cu accent grafic: *più* (mai; mai mult), *già* (deja), *sì* (da).

În italiană avem două tipuri de accent grafic:

- **accent ascuțit** (*acuto/chiuso*): *perché* (de ce/pentru că), *né* (nici), *sé* (sine).
- **accent grav** (*grave/aperto*): *università* (universitate), *giù* (jos);

Accentul grafic obligatoriu este foarte important în cazul unor cuvinte, întrucât existența sau nu a acestuia schimbă sensul cuvântului:

- es. è* (vb. *este*) – *e* (conj. *și*);
- tè* (subst. *ceai*) – *te* (pron. *pe tine*);
- né* (conj. *nici*) – *ne* (partic. pron.);
- là* (adv. *acolo*) – *la* (pron. sau art. hot.o);
- dà* (vb. *dă*) – *da* (prep. *din, de la, de, la*);
- lì* (adv. *acolo* - planul apropiat) – *li* (pron. *îi*);
- dì* (subst. *zi*) – *dí* (prep. *a, al, ai, ale....; de*);
- sì* (adv. *da*) – *sí* (pron. reflex. *se*) etc.

În cazul omografelor, unde nu există accent grafic în mod normal, pronunțarea corectă prin deschiderea sau închiderea aceleași vocale este esențială, mai ales dacă contextul respectiv nu ar putea induce sensul cuvântului:

- es. lègge* (vb. *citește*) – *légge* (subst. *lege*)
- pèsca* (subst. *piersică*) – *pésca* (subst. *pescuit*)
- vòlto* (vb. *întors*) – *vólto* (subst. *față*)

APOSTROFUL

L'APOSTROFO

Apostroful este semnul grafic care marchează eliziunea unei vocale sau, uneori, apocopa, având un rol important în diferențierea grafică în cazul substantivelor cu formă unică pentru masculin și feminin, care încep cu o vocală, precedate de articolul nedefinit:

- es. un atlẽta* (un atlet) – *un'atlẽta* (o atletă);
- un entusĩasta* (un entuziast) – *un'entusĩasta* (o entuziastă);

un ottimista (un optimist) – un'ottimista (o optimistă);
un autista (un șofer) – un'autista (o șoferiță).

ELIZIUNEA

L'ELISIONE

Eliziunea reprezintă căderea vocalei finale a unui cuvânt, atât grafic, cât și fonetic, în fața vocalei inițiale a următorului cuvânt, fenomen lingvistic marcat grafic prin apostrof. Aceasta poate fi întâlnită în următoarele cazuri:

- prepoziții articulate: *alla + alba = all'alba (în zori);*
dello + uomo = dell'uomo (a bărbatului/omului).
- substantive: *la + ora = l'ora (ora);*
- adjective: *grande + anima = grand'anima (suflet mare);*
quello + allievo = quell'allievo (acel elev).
- adverbe: *dove + è = dov'è (unde este);*
come + era = com'era (cum era).
- pronume: *lo + ho visto = l'ho visto (l-am văzut).*

Observație

Osservazione:

- Potrivit regulilor gramaticale actuale, eliziunea grafică în cazul întâlnirii a două vocale identice este facultativă: *di italiano* sau *d'italiano*, *questa amica* sau *quest'amica* etc.

APOCOPA

IL TRONCAMENTO

Apocopa reprezintă căderea vocalei finale sau a silabei finale în fața unei vocale sau a unei consoane, fenomen lingvistic care nu este marcat prin apostrof:

- *quale + è = qual è (care este);*
- *bello + ragazzo = bel ragazzo (băiat frumos);*
- *grande + negozio = gran negozio (magazin mare).*

Excepții

Eccezioni: Doar în cazul următoarelor exemple apocopa este marcată grafic prin apostrof:

- *un poco → un po' (un pic);*
- imperativ: *dai! → da'! (dă!), fai! → fa'! (fă!), stai! → sta'! (stai!),*
vai! → va'! (mergi!).

Observație

Osservazione:

- Apocopa este obligatorie în cazul substantivelor *signore/dottore* → *signor/dottor* (domn/ doctor sau licențiat*) urmate de un substantiv propriu, și facultativă în cazul construcțiilor sintetice cu infinitivul: *avere* → *aver*, *essere* → *esser*:

es. Mi sono accorto di aver sbagliato.

Mi-am dat seama că am greșit.

Ti ringrazio di esser venuto.

Îți mulțumesc că ai venit.

- *Apelativul *dottore* se folosește în italiană nu numai pentru a denumi meseria de *doctor*, ci și în cazul adresării unor persoane licențiate, care au absolvit o facultate:

es. Dottor Rinaldi! Domnule licențiat Rinaldi!

FOLOSIREA LUI D EUFONIC

L'USO DELLA D EUFONICA (L'EPITESI)

Acest fenomen fonetic constă în adăugarea literei *d* după o vocală, din cauza întâlnirii acesteia cu o altă vocală, pentru a facilita pronunțarea și a obține o formă acustică mai agreabilă. Se folosește în special cu prepoziția *a* și conjuncțiile *e*, *uneori* și *o*:

es. *ed è* (și *este*), *ed io* (și *eu*); *ad andare* (să *meargă*), *ad esempio* (de *exemplu*), *od osservare* (sau *a observa*).

MAJUSCULA

LA MAIUSCOLA

Litera majusculă se folosește obligatoriu cu numele proprii de persoane, de țări, de râuri/ fluvii, de orașe, de planete etc. și în anumite cazuri speciale pentru a diferenția părțile de vorbire:

es. *stato* (vb. *fast*) – *Stato* (subst. *stat*);

paese (subst. *zonă rurală*; *sat*) – *Paese* (subst. *țară*);

partito (vb. *plecat*) – *Partito* (subst. *partid*).

LECȚIA 2

SECONDA LEZIONE

MORFOLOGIE

MORFOLOGIA

ARTICOLUL DEFINIT (HOTĂRÂT)

L'ARTICOLO DETERMINATIVO

Gen/ <i>Genere</i> Număr/ <i>Numero</i>	SINGULAR <i>SINGOLARE</i>	PLURAL <i>PLURALE</i>
MASCULIN <i>MASCHILE</i>	IL	I
	LO / L'	GLI
FEMININ <i>FEMMINILE</i>	LA / L'	LE

Articolele **il** și **i** se folosesc înaintea substantivelor masculine, la singular și plural, care încep cu o consoană:

es. **il** ragazzo (băiatul) – **i** ragazzi (băieții);
il libro (cartea) – **i** libri (cărțile).

Articolele **lo** și **gli** se folosesc înaintea substantivelor masculine, la singular și plural, care încep cu:

- x: **lo** xilofono (xilofonul) – **gli** xilofoni (xilofonele);
- y: **lo** yogurt (iaurtul) – **gli** yogurt (iaurturile);
- z: **lo** zio (unchiul) – **gli** zii (unchii);
- pn: **lo** pneumatico (pneul) – **gli** pneumatici (pneurile);
- ps: **lo** psicologo (psihologul) – **gli** psicologi (psihologii);
- gn: **lo** gnomo (spiridușul) – **gli** gnomi (spiridușii);
- s impura (s urmat de o consoană):
lo studente (studentul) – **gli** studenti (studentii).

Observație

Osservazione:

- Articolul **lo** se folosește și înaintea substantivelor care încep cu **i** sau **j**. Nu am inclus aceste litere în cadrul grupului de mai sus, întrucât cuvintele care încep cu aceste litere sunt foarte rare în italiană: **lo** iugoslavo (iugoslavul), **lo** iato (hiatul), **lo** junior (juniorul).

Articolele **l'** și **gli** se folosesc înaintea substantivelor masculine, la singular și plural, care încep cu o vocală:

es. **l'inglese** (englezul/ limba engleză) – **gli inglesi** (englezii);
l'albergo (hotelul) – **gli alberghi** (hotelurile).

Articolele **la** și **le** se folosesc înaintea substantivelor feminine, la singular și plural, care încep cu o consoană:

es. **la signora** (doamna) – **le signore** (doamnele);
la macchina (mașina) – **le macchine** (mașinile).

Articolele **l'** și **le** se folosesc înaintea substantivelor feminine, la singular și plural, care încep cu o vocală:

es. **l'azione** (acțiunea) – **le azioni** (acțiunile);
l'onda (valul) – **le onde** (valurile).

OMITEREA ARTICOLULUI

L'OMISSIONE DELL'ARTICOLO

Articolul definit se omite în fața substantivelor care denumesc gradele de rudenie (*nomi di parentela*), numai la singular: *madre* (mamă), *padre* (tată), *figlio* (fiu), *figlia* (fiică), *sorella* (soră), *fratello* (frate), *cugino* (văr), *cugina* (vară), *zio* (unchi), *zia* (mătușă), *nipote* (nepot/nepoată), *marito* (soț), *moglie* (soție), *nonno* (bunic), *nonna* (bunică), precedate de adjectivele posesive: *mio/mia* (al meu/a mea), *tuo/tua* (al tău/a ta), *suo/sua* (al său/a sa), *nostro/nostra* (al nostru/a noastră), *vostro/vostra* (al vostru/a voastră):

es. **mio fratello** (fratele meu), **tua sorella** (sora ta), **suo zio** (unchiul său), **nostra cugina** (vara noastră), **vostra nipote** (nepoata voastră), dar **la mia nonna** (bunica mea).

Excepție

Eccezione:

- Dacă aceste substantive sunt diminutive, sunt precedate de adjectivul posesiv *loro* sau sunt precedate de un atribut, atunci nu se mai omite articolul:

es. **il mio fratellino** (frățiorul meu), **la tua sorellina** (surioara ta), **il loro cugino** (vărul lor), **la loro zia** (mătușă lor), **la mia cara zia** (draga mea mătușă).

Omiterea articolului este obligatorie în fața adjectivului demonstrativ *questo*, -a, -i, -e și a adjectivelor nehotărâte *alcuno*, -a, -i, -e; *tutto*, -a, -i, -e:

es. *In questa casa vivono tantissime persone.*
 În această casă locuiesc foarte multe persoane.
In alcuni casi, c'è bisogno di pazienza.
 În anumite cazuri, este nevoie de răbdare.
Questo cantante è famoso in tutto il mondo.
 Acest cântăreț este faimos în toată lumea.

Articolul definit se mai omite în cazul titlurilor cărților sau ale capitolelor din volume, tăblițelor indicatoare, denumirilor de ministere, de departamente, în timp ce în română acestea sunt articulate:

es. *Storia d'Italia* (Istoria Italiei), *Capitolo IV* (Capitolul IV), *Divieto di sosta* (Oprirea interzisă), *Ministero della Giustizia* (Ministerul de Justiție), *Dipartimento di Lingue Straniere* (Departamentul de Limbi Străine) etc.

În fața numelor proprii, omiterea articolului hotărât este obligatorie. Totuși, în limbajul colocvial, numele proprii tind să fie articulate:

es. *Quando viene la Cristina?*
 Când vine Cristina?
 corect: *Quando viene Cristina?*

SUBSTANTIVUL

IL NOME

În general, substantivele care se termină în **-o** sunt masculine, precum și cele care se termină în consoană (de obicei neologismele de origine engleză): **il film** (filmul), **lo sport** (sportul), **l'autobus** (autobuzul) etc. sau în **-ma** (de origine greacă), **-ta**, **-ore**:

es. **il libro** (cartea), **il problema** (problema), **il sistema** (sistemul), **il programma** (programul); **il poeta** (poetul); **il dolore** (durerea), **il calore** (căldura), **l'onore** (onoarea), **l'amore** (dragostea), **il favore** (favoarea).

❓ Excepții

Eccezioni: **la mano** (mâna), **la foto** (fotografia), **l'auto** (automobilul), **la mail/e-mail** (e-mailul).

Toate aceste substantive, dintre care multe sunt feminine în română, fac pluralul în **-i**: **i libri** (cărțile), **i problemi** (problemele), **i dolori** (durerile) etc.

Sunt masculine și substantivele care denumesc munți, fluvii, mări, oceane:

es. *i Carpazi* (munții Carpați) - excepție *le Alpi* (munții Alpi), *il Danubio* (Dunărea), *il mar Nero* (marea Neagră), *l'oceano Atlantico* (oceanul Atlantic).

Apoi substantivele care denumesc lunile anului, zilele săptămânii sunt masculine:

es. *il febbraio* (februarie), *l'agosto* (august), *il mercoledì* (miercuri);
Excepție: *la domenica* (duminică).

În general, substantivele care se termină în **-a** sunt feminine, precum și cele care se termină în **-ione**, **-i**, **-tà**, **-tù**:

es. *la signora* (doamna); *l'azione* (acțiunea); *la crisi* (criza), *la sintesi* (sinteza), *la tesi* (teza), *l'analisi* (analiza); *la città* (orașul), *l'università* (universitatea), *la virtù* (virtutea) etc.

Substantivele feminine care se termină în **-i** sau **-tà**, **-tù**, nu au formă distinctă de plural, diferența de număr se face cu ajutorul articolului definit:

es. *la crisi* (criza) – *le crisi* (crizele);
la città (orașul) – *le città* (orașele) etc.

În această categorie a substantivelor fără formă distinctă de plural intră și substantivul masculin *caffè*: *il caffè* (cafeaua) – *i caffè* (cafelele);

Sunt feminine și substantivele care denumesc orașe, insule, regiuni, țări:

es. *la città di Milano* (orașul Milano) – excepție: *Il Cairo* (Cairo); *la Sicilia*, *la Sardegna* (Sardinia), *la Lombardia*; *la Francia* (Franța), *l'Inghilterra* (Anglia);

Excepții: *il Portogallo* (Portugalia), *il Belgio* (Belgia), *il Messico* (Mexic), *il Venezuela*. Excepțiile sunt de genul masculin.

Observații

Osservazioni:

- Există și terminații comune celor două genuri: **-ista**, **-ante**. Diferența de gen se realizează prin intermediul articolului:

es. *il giornalista* (jurnalistul) – *la giornalista* (jurnalista);
il cantante (cântărețul) – *la cantante* (cântăreața).

Există substantive care la singular primesc articol masculin, iar la plural articol feminin, ceea ce în română ar putea fi definite ca aparținând genului neutru:

es. *l'uovo* (ouă) – *le uova* (ouăle);
il paio (perechea) – *le paia* (perechile);
il riso (râsul) – *le risa* (râsetele);
il centinaio (suta) – *le centinaia* (sutele);
il migliaio (mia) – *le migliaia* (miile).

O altă categorie de substantive, numite *nomi sovrabbondati*, au o formă de singular și două forme de plural, uneori cu semnificații diferite:

es. *il labbro* (buza) – *le labbra* (buzele), *i labbri* (marginile);
il braccio (brațul) – *le braccia* (brațele umane), *i bracci* (brațele);
il ginocchio (genunchiul) – *le ginocchia*, *i ginocchi* (genunchii);
il ciglio (geana) – *le ciglia* (genele), *i cigli* (marginile) etc.

FORMAREA PLURALULUI SUBSTANTIVELOR

LA FORMAZIONE DEL PLURALE DEI NOMI

Gen/ Genere	SINGULAR SINGOLARE	PLURAL PLURALE
masc.	- o	- i
masc.	- a	- i
masc.	- e	- i
femm.	- a	- e
masc.	- co	- chi
femm.	- ca	- che
masc.	- go	- ghi
femm.	- ga	- ghe

es. *treno* (tren) – *treni* (trenuri);
problema (problemă) – *problemi* (probleme);
cliente (client) – *clienti* (clienți);
donna (femeie) – *donne* (femei);
gioco (joc) – *giochi* (jocuri);
amica (amică) – *amiche* (amice);
luogo (loc) – *luoghi* (locuri);
collega (coleg/colegă) – *colleghe* (colegi) / *colleghe* (colege).

Observații

Osservazioni:

- Substantivele care se termină în *-cia* și *-gia*, fac pluralul în *-cie* și *-gie*, dacă aceste grupuri de litere sunt precedate de o vocală și fac pluralul în *-ce* și *-ge*, dacă aceste grupuri de litere sunt precedate de o consoană:
 - es. *camicia* (cămășă) – *camicie* (cămăși);
 - arancia* (portocală) – *arance* (portocale);
 - valigia* (valiză) – *valigie* (valize);
 - pioggia* (ploaie) – *piogge* (ploi).
- Substantivele care se termină în *-io* și au vocala *i* accentuată fac pluralul în doi de *i*:
 - es. *zjo* (unchi) – *zii* (unchi);
 - pendjo* (pantă) – *pendji* (pante).
- În general, substantivele care se termină în *-co*, *-go* și au accentul pe antepenultima silabă (*parole sdrucciole*) fac pluralul în *-ci*, *-gi*:
 - es. *médico* (medic) – *médici* (medici);
 - psicologo* (psiholog) – *psicologi* (psihologi).
- Cuvintele împrumutate din alte limbi străine, în special din engleză, nu au formă de plural, diferența de plural realizându-se prin intermediul articolului:
 - es. *il film* (filmul) – *i film* (filmele);
 - lo sport* (sportul) – *gli sport* (sporturile).
 - lo choc/ shock* (șocul) – *gli choc/ shock* (șocurile).

PLURALELE NEREGULATE

PLURALI IRREGOLARI

amico (amic) – *amici* (amici)
bue (bou) – *buoi* (boi)
djo (zeu) – *dei* (zei)
uomo (bărbat) – *uomini* (bărbați)
tempio (templu) – *templi* (temple) etc.

Exerciții

Esercizi:

I. Metti l'articolo determinativo e poi volgi al plurale i seguenti nomi maschili, secondo il modello:

il	giornale	i	giornali	lo	scherzo	gli	scherzi
	ospedale				tappeto		
	piatto				oggetto		
	orologio				giardino		
	quadro				albergo		
	sguardo				ristorante		
	cugino				spumante		
	albero				bagno		
	vestito				zero		
	zuccherio				giorno		

II. Metti l'articolo determinativo e poi volgi al plurale i seguenti nomi femminili, secondo il modello:

la	stanza	le	stanze	l'	acqua	le	acque
	immagine				cugina		
	macchina				idea		
	università				borsa		
	stazione				analisi		
	edicola				giacca		
	finestra				città		
	agenzia				sedia		
	poltrona				ora		
	arancia				penna		

III. Metti l'articolo determinativo e poi volgi al plurale i seguenti nomi maschili o femminili:

il	cameriere	i	camerieri	la	via	le	vie
	sciopero				ape		
	lettera				nonno		
	amica				zingaro		
	fiume				ciliegia		
	uccello				estate		
	fragola				dolce		
	uscita				spagnolo		
	pesce				faccia		
	aereo				azione		

ARTICOLUL NEDEFINIT (NEHOTĂRÂT)

L'ARTICOLO INDETERMINATIVO

Articolul nedefinit nu are forme de plural în italiană, acestea fiind împrumutate de la articolul partitiv.

Gen/Genere Număr/Numero	SINGULAR SINGOLARE	PLURAL/ PLURALE - articolo partitivo-
MASCULIN MASCHILE	UN	DEI
	UNO / UN	DEGLI
FEMININ FEMMINILE	UNA / UN'	DELLE

Articolele **un** și **dei** se folosesc înaintea substantivelor masculine, la singular și plural, care încep cu o consoană:

es. **un documento** (un document) – **dei documenti** (niște documente);
un bambino (un copil) – **dei bambini** (niște copii);

Articolele **uno** și **degli** se folosesc înaintea substantivelor masculine, la singular și plural, care încep cu:

- x: **uno xilofonista** (un xilofonist) – **degli xilofonisti** (niște xilofoniști);
- y: **uno yacht** (un iaht) – **degli yacht** (niște iahturi);
- z: **uno zaino** (un rucsac) – **degli zaini** (niște rucsacuri);
- pn: **uno pneumatico** (un pneu) – **degli pneumatici** (niște pneuri);
- ps: **uno psichiatra** (un psihiatru) – **degli psichiatri** (niște psihiatri);
- gn: **uno gnocco** (o gălușcă) – **degli gnocchi** (niște găluște);
- s impura (s urmat de o consoană):
uno spazio (un spațiu) – **degli spazi** (niște spații).

Articolele **un** și **degli** se folosesc înaintea substantivelor masculine, la singular și plural, care încep cu o vocală:

es. **un aereo** (un avion) – **degli aerei** (niște avioane);
un esercito (o armată) – **degli eserciti** (niște armate).

Articolele **una** și **delle** se folosesc înaintea substantivelor feminine, la singular și plural, care încep cu o consoană:

es. **una squadra** (o echipă) – **delle squadre** (niște echipe);
una penna (un stilou) – **delle penne** (niște stilouri).

Articolele **un'** și **delle** se folosesc înaintea substantivelor feminine, la singular și plural, care încep cu o vocală:

es. **un'**impresa (o firmă) – **delle** imprese (niște firme);

un'automobile (un automobil) – **delle** automobili (niște automobile).

Observație

Osservazione:

- Formele articolului partitiv **del, della, dei, degli, delle**, care se traduc în română prin *niște*, pot fi înlocuite cu pronumele nehotărâte *qualche* și *alcuno, -a, -i, -e*. De reținut că pronumele nehotărât *qualche* este mereu urmat de un substantiv la singular, chiar dacă în română se traduce printr-un plural:

es. *Adesso compro qualche libro.*

Acum cumpăr niște cărți.

în schimb:

Adesso compro alcuni libri/ dei libri.

Acum cumpăr niște cărți.

Exerciții

Esercizi:

I. Metti l'articolo indeterminativo/partitivo e poi volgi al plurale i seguenti nomi maschili, secondo il modello:

un	professore	dei	professori
	<i>appartamento</i>		
	<i>bicchieri</i>		
	<i>sbaglio</i>		
	<i>parente</i>		
	<i>amico</i>		
	<i>programma</i>		
	<i>operaio</i>		
	<i>letto</i>		
	<i>straniero</i>		

uno	studente	degli	studenti
	<i>palazzo</i>		
	<i>edificio</i>		
	<i>fuoco</i>		
	<i>scalino</i>		
	<i>medico</i>		
	<i>yacht</i>		
	<i>signore</i>		
	<i>imprenditore</i>		
	<i>nemico</i>		

II. Metti l'articolo indeterminativo/partitivo e poi volgi al plurale i seguenti nomi femminili, secondo il modello:

una	mattina	delle	mattine
	<i>austriaca</i>		
	<i>parola</i>		
	<i>italiana</i>		
	<i>figlia</i>		
	<i>albicocca</i>		
	<i>Fiat</i>		
	<i>impresa</i>		
	<i>zia</i>		
	<i>isola</i>		

un'	onda	delle	onde
	<i>pizza</i>		
	<i>istituzione</i>		
	<i>lezione</i>		
	<i>assemblea</i>		
	<i>camicia</i>		
	<i>occasione</i>		
	<i>luce</i>		
	<i>uva</i>		
	<i>spiaggia</i>		

III. Metti l'articolo indeterminativo/partitivo e poi volgi al plurale i seguenti nomi maschili o femminili:

un	bottone	dei	bottoni	una	scarpa	delle	scarpe
	<i>sport</i>				<i>anatra</i>		
	<i>matita</i>				<i>voto</i>		
	<i>industria</i>				<i>esame</i>		
	<i>consiglio</i>				<i>lampadina</i>		
	<i>svizzero</i>				<i>automobile</i>		
	<i>chiave</i>				<i>problema</i>		
	<i>opera</i>				<i>anello</i>		
	<i>socio</i>				<i>piscina</i>		
	<i>Stato</i>				<i>allievo</i>		

LECȚIA 3

TERZA LEZIONE

PREPOZIȚIILE SIMPLE

LE PREPOSIZIONI SEMPLICI

1. PREPOZIȚIA **LA PREPOSIZIONE DI**:

- precedă infinitivul:
es. *Decido **di** andare all'estero.*
Decid să merg în străinătate.
- exprimă posesia (genitivul):
es. *La casa **di** Giulia si trova in periferia.*
Casa Giuliei se află la periferie.
- exprimă argumentul; se traduce prin *despre*:
es. *Sempre parli **di** questo.*
Mereu vorbești **despre** acest lucru.
- articulată, formează articolul partitiv; se traduce prin *niște*:
es. *Compro **delle** cartoline. (di + le = delle)*
Cumpăr **niște** vederi.
- indică originea; se traduce prin *din*:
es. *Lui è **di** Milano.*
El este **din** Milano.
- folosită cu gradul comparativ al adjectivului; se traduce prin *decât*:
es. *Cristina è più alta **di** Giulia.*
Cristina e mai înaltă **decât** Giulia.
- folosită pentru a forma adjective; se traduce prin *de*:
es. *L'imprenditore ha una società **di** costruzioni.*
Omul de afaceri are o societate **de** construcții.

2. PREPOZIȚIA **LA PREPOSIZIONE A**:

- precedă infinitivul:
es. *Alberto comincia **a** scrivere.*
Alberto începe să scrie.
- introduce un complement indirect (dativul):
es. *Scrivo **a** Maria una bellissima lettera.*
Îi scriu Mariei o scrisoare foarte frumoasă.
- indică direcția; se traduce prin *la*:
es. *Vado **a** scuola ogni mattina.*
Merg **la** școală în fiecare dimineață.

3. PREPOZIȚIA LA PREPOSIZIONE DA:

- indică locul de plecare; se traduce prin *din*:
es. *Vengo **dalla** Germania.* (*da + la = dalla*)
*Vin **din** Germania.*
- indică proveniența; se traduce prin *de la*:
es. *Arrivo adesso **dalla** palestra.*
*Sosesc acum **de la** sala de fitness.*
- indică direcția spre o persoană (punctul de sosire este reprezentat de o persoană); se traduce prin *la*:
es. *Oggi vado **dal** dentista.* (*da + il = dal*)
*Azi merg **la** dentist.*
- introduce un complement de agent; se traduce prin *de, de către*:
es. *La casa è fatta **da** mio nonno.*
*Casa e făcută **de către** bunicul meu.*
- formează supinul din română; se traduce prin *de*:
es. *Non ho niente **da** fare.*
*Nu am nimic **de** făcut.*
- indică o calitate fizică; se traduce prin *cu*:
es. *Rita è una ragazza **dai** capelli biondi e **dagli** occhi azzurri.*
*Rita este o fată **cu** părul blond și **cu** ochii albaștri.*
- introduce cazul locativ; se traduce prin *de pe*:
es. *Lui prende il libro **dalla** tavola.*
*El ia carte **de pe** masă.*

4. PREPOZIȚIA LA PREPOSIZIONE IN:

- se traduce prin *în*:
es. *Claudia si trova **nella** stanza.* (*in + la = nella*)
*Claudia se află **în** cameră.*
- se traduce prin *cu*:
es. *Vado **in** macchina al mare.*
*Merg **cu** mașina la mare.*
- se traduce prin *la*:
es. *Luigi va **in** montagna.*
*Luigi merge **la** munte.*

5. PREPOZIȚIA LA PREPOSIZIONE SU:

- indică locul propriu sau figurat; se traduce prin *pe*:
es. *Puoi contare **su** di me! Poți conta **pe** mine!*
- exprimă argumentul; se traduce prin *despre*:
es. *Parla **sull'**incidente.* (*su + il = sull'*)
*Vorbește **despre** accident.*

- exprimă aproximația; se traduce prin *cam*:
es. Pesa **sui** 70 chili. (*su + i = sui*)
Cântărește **cam** 70 de kg.

6. PREPOZIȚIA **LA PREPOSIZIONE CON**:

- se traduce prin *cu*:
es. Vado **con** lei a scuola.
Merg **cu** ea la școală.
- se traduce prin *pe*:
es. Sono arrabbiato **con** te. Sunt supărat **pe** tine.

7. PREPOZIȚIA **LA PREPOSIZIONE PER**:

- se traduce prin *pentru*:
es. Questo regalo è **per** te.
Acest cadou este **pentru** tine.
- acompaniază verbul *partire*; se traduce prin *în*:
es. Parte **per** l'Italia domani pomeriggio..
Pleacă **în** Italia mâine după-amiază.
- se traduce prin *pe*:
es. Le foglie cadono **per** terra.
Frunzele cad **pe** pământ.
- se traduce prin *drep, ca*:
es. Il tuo amico ti prende **per** ingenuo.
Amicul tău te ia **drept** naiv.
- indică durata:
es. Carla canta **per** un'ora senza sosta.
Carla cântă (**timp de**) o oră fără oprire.
- exprimă cauza:
es. Non vengo **per** il brutto tempo.
Nu vin **din cauza** timpului urât.

8. PREPOZIȚIILE **LE PREPOSIZIONI FRA/ TRA**:

- sunt omonime și se traduc prin *dintrel/ printre*:
es. Questo è un incontro **fra** amici.
Aceasta este o întâlnire **între** prieteni.
- exprimă temporalitatea; se traduce prin *peste*:
es. Ci vediamo **fra** cinque minuti.
Ne vedem **peste** cinci minute.
- în cazul pronumelor, se folosesc împreună cu prepoziția *di*:
es. Il segreto deve rimanere **tra** **di** noi.
Secretul trebuie să rămână **între** noi.

PREPOZIȚIILE ARTICULATE

LE PREPOSIZIONI ARTICOLATE

Art./ Prep.	IL	I	LO	L'	GLI	LA	LE
DI	DEL	DEI	DELLO	DELL'	DEGLI	DELLA	DELLE
A	AL	AI	ALLO	ALL'	AGLI	ALLA	ALLE
DA	DAL	DAI	DALLO	DALL'	DAGLI	DALLA	DALLE
IN	NEL	NEI	NELLO	NELL'	NEGLI	NELLA	NELLE
SU	SUL	SUI	SULLO	SULL'	SUGLI	SULLA	SULLE
CON	COL/ CON IL	COI/ CON I	CON LO	CON L'	CON GLI	CON LA	CON LE

1. PREPOZIȚIA DI:

LA PREPOSIZIONE DI

il ragazzo = **del** ragazzo

băiatului

i ragazzi = **dei** ragazzi

băieților

lo studente = **dello** studente

studentului

l'allievo = **dell'**allievo

elevului

gli studenti = **degli** studenti

studentilor

la ragazza = **della** ragazza

fetei

le ragazze = **delle** ragazze

fetelor

IL LIBRO È **DI** +

CARTEA ESTE **A**

2. PREPOZIȚIA A:

OFFRO UN REGALO A +

OFER UN CADOU

LA PREPOSIZIONE A

il bambino = al bambino

copilului

i bambini = ai bambini

copiilor

lo zio = allo zio

unchiului

l'amico = all'amico

prietenului

gli zii = agli zii

unchilor

la cugina = alla cugina

verei

le cugine = alle cugine

verelor

3. PREPOZIȚIA DA:

RICEVO DEI COMPLIMENTI DA +

PRIMESC COMPLIMENTE

LA PREPOSIZIONE DA

il fratello = dal fratello

de la frate

i fratelli = dai fratelli

de la frați

lo psicologo = dallo psicologo

de la psiholog

l'amica = dall'amica

de la prietenă

gli insegnanti = dagli insegnanti

de la profesori

la madre = dalla madre

de la mama

le zie = dalle zie

de la mătuși

4. PREPOZIȚIA IN:

LA PREPOSIZIONE IN

I GIORNALI SONO **IN** +

ZIARELE SUNT

il cassetto = **nel** cassetto

în sertar

i cassetti = **nei** cassetti

în sertare

lo scaffale = **nello** scaffale

în (pe) raft

l'edicola = **nell'**edicola

în (la) chioșc

gli scaffali = **negli** scaffali

în (pe) rafturi

la libreria = **nella** libreria

în (la) librărie

le librerie = **nelle** librerie

în (la) librării

5. PREPOZIȚIA SU:

LA PREPOSIZIONE SU

I FIORI SI TROVANO **SU** +

FLORILE SE GĂSESC

il balcone = **sul** balcone

pe balcon

i balconi = **sui** balconi

pe balcoane

lo scalino = **sullo** scalino

pe treaptă

l'armadio = **sull'**armadio

pe dulap

gli scalini = **sugli** scalini

pe trepte

la tavola = **sulla** tavola

pe masă

le tavole = **sulle** tavole

pe mese

6. LA PREPOSIZIONE CON:

LA PREPOSIZIONE CON

FABIO VIENE **CON** +

il cugino = col/con il cugino

cu vărul

i cugini = coi/con i cugini

cu verii

FABIO VINE

Observații

Osservazioni:

- Prepoziția *con* se articulează în mod curent doar cu articolul definit, masculin, singular și plural (*col, coi*), folosindu-se în paralel cu formele nearticulate *con il, con i*.
es. Tua sorella viene col/ con il cane.
Sora ta vine cu câinele.
Tu vivi adesso coi/ con i genitori?
Tu locuiești acum cu părinții?
- Prepozițiile *di, a, da, in* nu se articulează înaintea numelor proprii de persoane:
es. Ecco il libro di Cristiano!
Iată cartea lui Cristiano!
Lui dà sempre ragione a Luciana.
El îi dà mereu dreptate Lucianei.
Quando arrivi da Giacomo?
Când ajungi de la Giacomo?
Non ho fiducia in Teresa.
Nu am încredere în Teresa.
- Există posibilitatea de a scrie prepozițiile articulate în mod analitic, mai exact separarea prepozițiilor de articole înaintea titlurilor de cărți sau a toponimelor, pentru a păstra intactă forma originală cu articol a acestor substantive:
es. Il terremoto de L'Aquila (dell'Aquila) ha fatto tante vittime.
Cutremurul din Aquila a făcut multe victime.
Quali sono i personaggi de "I promessi sposi"?
(dei "Promessi sposi")
Care sunt personajele din romanul "Logodnicii"?

Exerciții

Esercizi:

I. Completa le seguenti frasi con le preposizioni articolate:

1. Mio cugino va cinema. (a + il)
2. Non conosco il nome strada. (di + la)
3. C'è l'aria condizionata centri commerciali. (in + i)
4. Ilaria mette il vassoio tavolo? (su + il)
5. Non vedo la macchina miei vicini. (di + i)
6. C'è vita spazio? (in + lo)
7. Adesso Fabio viene medico. (da + il)
8. I miei compagni vanno stadio. (a + lo)
9. Quei pazienti vanno psicologi. (da + gli)
10. Gli alunni mettono i panini scatola. (in + la)

II. Completa le seguenti frasi con le preposizioni semplici mancanti:

es. Roberto vive **a** Perugia.

1. Gli allievi non vanno scuola domani.
2. Quando andate campagna?
3. Marta ritorna Genova più presto del previsto.
4. Mia nonna va chiesa tutte le domeniche.
5. Gli ospiti desiderano andare teatro.
6. Domani mattina non vengo te.
7. Stasera vado discoteca con i miei amici.
8. Irene va al negozio piedi.
9. In quella casa c'è molto fare.
10. Questo periodo fa troppo caldo giorno.

11. Quest'estate viaggiamo soltanto aereo.
12. Il pullman arriva cinque minuti.
13. I bambini vanno montagna con i loro genitori.
14. Mio zio vive Milano, ... via Bertolucci.
15. Conosci mia sorella? Credo sì.

III. Completa le seguenti frasi con le preposizioni articolate mancanti:

es. Non trovo il telefonino **nella** stanza.

1. Le posate sono tavola.
2. Dobbiamo incontrarci sei e mezzo.
3. Carlo vuole bere un caffè bar.
4. La ditta non è molto lontana tangenziale.
5. Oggi Carla e Fabrizio vanno cinema.
6. I miei parenti lavorano Stati Uniti.
7. Ci incontriamo davanti ufficio di mia zia.
8. Di solito ceniamo ristorante.
9. Devi studiare l'inglese studente britannico.
10. Trovo riviste molto interessanti all'edicola.

LECȚIA 4

QUARTA LEZIONE

VERBUL IL VERBO

MODUL INDICATIV IL MODO INDICATIVO

PREZENTUL IL PRESENTE

VERBELE AUXILIARE VERBI AUSILIARI

AVERE A AVEA				ESSERE A FI			
io	eu	ho	am	io	eu	sono	sunt
tu	tu	hai	ai	tu	tu	sei	ești
lui/lei	el/ea	ha	are	lui/lei	el/ea	è	este/e
noi	noi	abbiamo	avem	noi	noi	siamo	suntem
voi	voi	avete	aveți	voi	voi	siete	sunteți
loro	ei/ele	hanno	au	loro	ei/ele	sono	sunt

VERBELE REGULATE VERBI REGOLARI

Prezentul verbelor regulate se formează adăugând la rădăcina infinitivului desinențele corespunzătoare.

CONJUGAREA I PRIMA CONIUGAZIONE (-ARE)

PARLARE A VORBI

io	parlo vor esc	Io parlo italiano. Eu vor esc italiana.
tu	parli vor bești	Tu mangi troppo la mattina. Tu mănânci prea mult dimineața.
lui/lei	parla vor bește	Lo studente arriva sempre in ritardo. Studentul sosește mereu cu întârziere.
noi	parliamo vor bim	Noi desideriamo tanto cucinare domani. Noi dorim mult să gătim mâine.
voi	parlate vor biți	Voi abitate in un gran palazzo. Voi locuiți într-un bloc mare.
loro	parlano vor esc	Gli operai lavorano tutta la giornata. Muncitorii lucrează toată ziua.

Observație

Osservazione:

- În italiană, pronumele cu funcție de subiect nu însoțește obligatoriu verbul, fiind subînțeles grație desinențelor verbale; acesta se folosește doar atunci când vrem să accentuăm subiectul acțiunii:

es. Ha già i libri nello zaino.

Are deja cărțile în ghiozdan. (o persoană oarecare)

Lui ha già i libri nello zaino.

El are deja cărțile în ghiozdan. (el – o persoană determinată)

Verbe uzuale de conjugarea I

Verbi usuali della prima coniugazione

<i>abitare</i>	<i>a locui</i>	<i>cenare</i>	<i>a cina</i>	<i>lavare</i>	<i>a spăla</i>
<i>aiutare</i>	<i>a ajuta</i>	<i>chiamare</i>	<i>a chema</i>	<i>lavorare</i>	<i>a lucra</i>
<i>amare</i>	<i>a iubi</i>	<i>cominciare</i>	<i>a începe</i>	<i>mandare</i>	<i>a trimite</i>
<i>arrivare</i>	<i>a sosi</i>	<i>comprare</i>	<i>a cumpăra</i>	<i>mangiare</i>	<i>a mânca</i>
<i>ascoltare</i>	<i>a asculta</i>	<i>desiderare</i>	<i>a dori</i>	<i>provare</i>	<i>a încerca</i>
<i>aspettare</i>	<i>a aștepta</i>	<i>domandare</i>	<i>a întreba/cere</i>	<i>ringraziare</i>	<i>a mulțumi</i>
<i>baciare</i>	<i>a săruta</i>	<i>guadagnare</i>	<i>a câștiga (bani)</i>	<i>raccontare</i>	<i>a povesti</i>
<i>ballare</i>	<i>a dansa</i>	<i>guardare</i>	<i>a se uita</i>	<i>scherzare</i>	<i>a glumi</i>
<i>cambiare</i>	<i>a schimba</i>	<i>imparare</i>	<i>a învăța</i>	<i>trovare</i>	<i>a găsi</i>
<i>camminare</i>	<i>a merge</i>	<i>insegnare</i>	<i>a predă</i>	<i>visitare</i>	<i>a vizita</i>

CONJUGARE A II-A

SECONDA CONIUGAZIONE (-ERE)

CREDERE A CREDE

io	cre<u>d</u>o cred	<i>Io spendo tanti soldi in città.</i> <i>Eu cheltuiesc mulți bani în oraș.</i>
tu	cre<u>d</u>i crezi	<i>Leggi il libro soltanto la sera?</i> <i>Citești cartea doar seara?</i>
lui/lei	cre<u>d</u>e crede	<i>Il bambino chiude la porta con cura.</i> <i>Copilul închide ușa cu grijă.</i>
noi	cre<u>d</u>iamo credem	<i>Noi vendiamo la nostra macchina.</i> <i>Noi ne vindem mașina.</i>
voi	cre<u>d</u>ete credeți	<i>Perché rompete sempre i bicchieri?</i> <i>De ce spargeți mereu paharele?</i>
loro	cre<u>d</u>ono cred	<i>Loro decidono di stare in casa.</i> <i>Ei decid să stea acasă.</i>

Verbe uzuale de conjugarea a II-a

Verbi usuali della seconda coniugazione

accendere a aprinde	leggere a citi	rispondere a răspunde
battere a bate	mettere a pune	rompere a sparge
chiedere a cere/întreba	nascondere a ascunde	scendere a coborî
chiudere a închide	perdere a pierde	spendere a cheltui
conoscere a cunoaște	prendere a lua	temere a se teme
correre a alerga	promettere a promite	vedere a vedea
correggere a corecta	proteggere a proteja	vincere a învinge
deludere a dezamăgi	ricevere a primi	vivere a trăi/locui
decidere a decide	ridere a râde	
dividere a împărți	ripetere a repeta	

CONJUGAREA A III-A

TERZA CONIUGAZIONE (-IRE)

Verbele de conjugarea a III-a se împart în două grupe:

1. verbele care se conjugă după modelul lui **sentire**:

SENTIRE A AUZI/SIMȚI

io	sento aud/ simt	<i>Sento un odore di pizza.</i> <i>Simt un miros de pizza.</i>
tu	senti auzi/ simți	<i>Parti presto per l'Italia?</i> <i>Pleci imediat în Italia?</i>
lui/lei	sente aude/ simte	<i>La bambina apre a volte il frigorifero.</i> <i>Copila deschide uneori frigiderul.</i>
noi	sentiamo auzim/ simțim	<i>Seguiamo la macchina ogni giorno.</i> <i>Urmărim mașina în fiecare zi.</i>
voi	sentite auziți/ simțiți	<i>Non sentite quello che parliamo?</i> <i>Nu auziți ceea ce vorbim?</i>
loro	sentono aud/ simt	<i>Loro fuggono dalla tempesta.</i> <i>Ei fug de furtună.</i>

Verbe uzuale de conjugarea a III-a de tipul sentire

Verbi usuali della terza coniugazione del tipo sentire

aprire a deschide	fuggire a fugi	seguire a urma/urmări
bollire a fierbe	offrire a oferi	servire a servi
coprire a acoperi	partire a pleca	soffrire a suferi
dormire a dormi	scoprire a descoperi	vestire a îmbrăca

2. verbele care se conjugă după modelul lui **capire**:

(aceste verbe se mai numesc și incoative, adăugând la toate persoanele –isc la rădăcina infinitivului, cu excepția persoanelor I și a II-a plural, unde păstrează aceleași terminații ca în cazul modelului *sentire*):

CAPIRE A ÎNȚELEGE

io	capisco înteleg	<i>Non capisco perché rispondi così. Nu înțeleg de ce răspunzi așa.</i>
tu	capisci înțelegi	<i>Spedisci la cartolina domani? Expediezi vederea mâine?</i>
lui/lei	capisce înțelege	<i>La studentessa preferisce lo spagnolo. Studenta preferă limba spaniolă.</i>
noi	capiamo înțelegem	<i>Non capiamo perché ridono. Nu înțelegem de ce râd.</i>
voi	capite înțelegeți	<i>Voi costruite molto velocemente. Voi construiți foarte repede.</i>
loro	capiscono înțeleg	<i>In questo ristorante proibiscono il fumo. În acest restaurant se interzice fumatul.</i>

Verbe uzuale de conjugarea a III-a de tipul *capire*:

Verbi usuali della terza coniugazione del tipo capire:

<i>chiarire</i>	a clarifica	<i>obbedire</i>	a asculta de
<i>colpire</i>	a lovi/a șoca	<i>preferire</i>	a prefera
<i>contribuire</i>	a contribui	<i>proibire</i>	a interzice
<i>costruire</i>	a construi	<i>pulire</i>	a curăța
<i>definire</i>	a defini	<i>punire</i>	a pedepsi
<i>dimagrire</i>	a slăbi	<i>reagire</i>	a reacționa
<i>fallire</i>	a falimenta	<i>restituire</i>	a restitui
<i>favorire</i>	a favoriza	<i>riferirsi</i>	a se referi
<i>ferire</i>	a răni	<i>sparire</i>	a dispărea
<i>finire</i>	a termina	<i>spedire</i>	a expedia
<i>fornire</i>	a furniza	<i>stupire</i>	a uimi
<i>guarire</i>	a se vindeca	<i>suggerire</i>	a sugera
<i>impazzire</i>	a înnebuni	<i>tradire</i>	a trăda

VERBELE NEREGULATE

VERBI IRREGOLARI

ANDARE a merge	BERE a bea	DARE a da
io vado merg	io bevo beau	io do dau
tu vai	tu bevi	tu dai
lui/lei va	lui/lei beve	lui/lei dà
noi andiamo	noi beviamo	noi diamo
voi andate	voi bevete	voi date
loro vanno	loro bevono	loro danno

DIRE a zice	DOVERE a trebui	FARE a face
io dico zic	io devo trebuie	io faccio fac
tu dici	tu devi	tu fai
lui/lei dice	lui/lei deve	lui/lei fa
noi diciamo	noi dobbiamo	noi facciamo
voi dite	voi dovete	voi fate
loro dicono	loro devono	loro fanno

PORRE a pune	POTERE a putea	RIMANERE a rămâne
io pongo pun	io posso pot	io rimango rămân
tu poni	tu puoi	tu rimani
lui/lei pone	lui/lei può	lui/lei rimane
noi poniamo	noi possiamo	noi rimaniamo
voi ponete	voi potete	voi rimanete
loro pongono	loro possono	loro rimangono

SALIRE a urca	SAPERE a ști	STARE a sta
io salgo urc	io so știu	io sto stau
tu sali	tu sai	tu stai
lui/lei sale	lui/lei sa	lui/lei sta
noi saliamo	noi sappiamo	noi stiamo
voi salite	voi sapete	voi state
loro salgono	loro sanno	loro stanno

USCIRE a ieși	VOLERE a vrea	VENIRE a veni
io esco ies	io voglio vreau	io vengo vin
tu esci	tu vuoi	tu vieni
lui/lei esce	lui/lei vuole	lui/lei viene
noi usciamo	noi vogliamo	noi veniamo
voi uscite	voi volete	voi venite
loro escono	loro vogliono	loro vengono

SEMI NEREGULATE – scegliere, spegnere

es. *Vado sempre in moto a scuola.*

Mereu merg cu motocicletă la școală.

Perché vuoi quel libro?

De ce vrei acea carte?

Nessuno sa cosa fare in questo momento.

Nimeni nu știe ce să facă în acest moment.

Possiamo fare più esercizi, se necessario.

Putem face mai multe exerciții, dacă este necesar.

La mattina state sempre in pensiero per il traffico.

Dimineața mereu vă preocupați din cauza traficului.

Certi bambini dicono sempre delle bugie.

Anumiți copii zic mereu minciuni.

Observație

Osservazione:

- Pronumele nehotărâte negative *niente/nulla* (nimic), *nessuno* (nici unul) și conjuncția *né* (nici) anulează negația verbală dacă sunt poziționate în fața verbului și păstrează negația verbală dacă sunt poziționate după verb:

es. *Niente riesco a fare oggi.*

Non riesco a fare niente oggi.

Nu reușesc să fac nimic astăzi.

VERBELE CU ALTERNANȚĂ VOCALICĂ

VERBI CON ALTERNANZA VOCALICA

Sunt acele verbe care își schimbă pronunția/ grafia cu scopul de păstra sunetul ultimei consoane a rădăcinii. Există două tipuri:

1. verbele care se termină în *-care* sau *-gare* primesc litera *h* între rădăcină și desinența verbală, pentru pers. a II-a sg. și pentru pers. I pl, pentru a păstra sunetul palatal sau gutural:

CERCARE A CĂUTA/ÎNCERCA
SPIEGARE A EXPLICA

<i>tu cerchi</i>	<i>tu spieghi</i>
<i>noi cerchiamo</i>	<i>noi spieghiamo</i>

Alte verbe de acest tip:

<i>dimenticare a uita</i>	<i>negare a nega</i>	<i>significare a însemna</i>
<i>giocare a se juca</i>	<i>nevicare a ninge</i>	<i>spiegare a explica</i>
<i>litigare a se certa</i>	<i>pagare a plăti</i>	<i>sprecare a risipi</i>
<i>mancare a lipsi</i>	<i>pregare a ruga</i>	<i>toccare a atinge</i>

2. verbele care se termină în *-ciare*, *-giare*, *-ciare* pierd vocala *i* a rădăcinii la persoana a II-a, singular și plural, când întâlnesc desinențele *-i* sau *-iamo*:

COMINCIARE A ÎNCEPE
VIAGGIARE A CĂLĂTORI

<i>tu cominci</i>	<i>tu viaggi</i>
<i>noi cominciamo</i>	<i>noi viaggiamo</i>

Alte verbe de acest tip:

<i>assaggiare a gusta</i>	<i>lasciare a lăsa</i>
<i>baciare a săruta</i>	<i>mangiare a mânca</i>
<i>bruciare a arde</i>	<i>passeggiare a se plimba</i>
<i>incoraggiare a încuraja</i>	

? **Excepție**

Eccezione: Verbul *inviare* (a trimite) nu pierde vocala finală a rădăcinii, la persoana a II-a sg., aceasta fiind accentuată: **es. tu invii tu trimiți**

PREZENTUL CONTINUU
IL PRESENTE PROGRESSIVO

Acest timp prezent nu are corespondent în limba română și exprimă o acțiune temporară a prezentului, care are loc într-o perioadă de timp limitată; se formează din verbul *stare* + gerunziu:

es. In questo momento *sto leggendo* un libro molto interessante.

În acest moment citesc o carte foarte interesantă.

Adesso i miei cugini *stanno parlando* con il capo.

Acum verii mei vorbesc cu șeful.

Exerciții

Esercizi:

I. Completa le frasi al presente con i verbi della prima coniugazione (–ARE):

1. Sabrina (*lavorare*) solo durante il weekend.
2. Noi non (*dimenticare*) i più cari amici.
3. I miei parenti (*restare*) per 5 giorni in montagna.
4. Tu (*pagare*) con la carta di credito?
5. Marco (*telefonare*) spesso a sua madre.
6. A quest'appuntamento loro (*parlare*) di qualsiasi cosa.
7. Io (*provare*) volentieri questo paio di scarpe.
8. Voi (*cominciare*) la lezione dopo l'intervallo.
9. Tu (*viaggiare*) d'inverno?
10. Chi (*abitare*) in questo palazzo?

II. Completa le frasi al presente con i verbi della seconda coniugazione (–ERE):

1. Perché tu non (*accendere*) la luce nella stanza?
2. Tutte le mattine Giacomo (*prendere*) il treno delle 7.
3. Noi (*mettere*) da parte abbastanza soldi.
4. Gli allievi (*leggere*) le poesie di Leopardi.
5. Vanessa (*rispondere*) sempre al nonno.
6. Perché tu non (*scrivere*) una lettera alla zia?
7. Al mercato i paesani (*vendere*) frutta e verdura fresca.
8. La gente del posto (*conoscere*) meglio la città.
9. Voi (*ricevere*) sempre dei complimenti.

10. I miei amici (*chiedere*) il permesso di uscire fuori.

III. Completa le frasi al presente con i verbi della terza coniugazione (*-IRE*):

1. Sandra (*preferire*) una tazza di tè.
2. A Rimini gli alberghieri (*offrire*) delle ottime condizioni.
3. Tu (*finire*) il lavoro troppo presto.
4. Al mattino mia madre (*aprire*) sempre le finestre.
5. I muratori non (*costruire*) l'edificio in tempo.
6. A volte Andrea (*dormire*) nella soffitta.
7. Lucia non (*capire*) la gravità della situazione.
8. A che ora voi (*partire*) per gli Stati Uniti?
9. Noi (*spedire*) il pacco domani.
10. Carla, mi (*sentire*) ?

IV. Completa le frasi al presente con i verbi irregolari:

1. Carmela non (*volere*) venire in discoteca.
2. Gli studenti (*fare*) l'esame domani mattina alle 8.
3. Perché voi (*andare*) a piedi al cinema?
4. Io (*venire*) al concerto di sicuro.
5. Mia zia non (*potere*) usare il computer.
6. Voi spesso (*dire*) delle bugie bianche.
7. Al comizio tutti (*stare*) in piedi.
8. Adesso tua sorella (*uscire*) dal supermercato.
9. I genitori (*dare*) dei buoni consigli ai figli.
10. Tu (*bere*) soltanto il vino rosso?
11. Noi non (*sapere*) cosa fare in questa situazione.
12. I bambini (*dovere*) andare dal dentista.

LECȚIA 5

QUINTA LEZIONE

PRONUMELE PERSONALE ÎN NOMINATIV

I PRONOMI PERSONALI SOGGETTO

persoana/numărul <i>persona/numero</i>	SINGULAR <i>SINGOLARE</i>	PLURAL <i>PLURALE</i>
1 ^a pers.	io eu	noi noi
2 ^a pers.	tu tu	voi voi
3 ^a pers. masculin/ <i>maschile</i>	lui/egli/esso/Lei el/dvs.	loro/essi ei
3 ^a pers. feminin/ <i>femminile</i>	lei/ella/essa/Lei ea/dvs.	loro/esse ele

Pronumele personale *egli* și *ella* se folosesc în limbajul literar; forma *Ella* (scrisă cu majusculă) se folosește și ca pronume de politețe în limbajul elevat:

es. Egli è diventato uno scrittore molto conosciuto.

Dumnealui a devenit un scriitor foarte cunoscut.

Ringraziamo Ella per la Sua relazione!

Vă mulțumim pentru prezentarea dumneavoastră!

Pronumele personale la singular *esso/essa* (*el/ea*), la plural *essi/esse* (*ei/ele*) se folosesc pentru animale sau obiecte; aceste pronume se mai folosesc și pentru a diferenția genul la pers. a III-a pl. *loro* (*ei/ele*) sau în conjugarea verbelor:

es. Esso è il mio cane.

El este câinele meu.

Esse sono state costruite tanto tempo fa. (le case)

Ele au fost construite cu mult timp în urmă.

Observație

Osservazione:

- În italiana colocvială există tendința de a folosi pronumele personale *lui/lei*, care au fost împrumutate de la cazul acuzativ, în loc de *esso/essa*, atunci când se vorbește despre animale, tendință explicată prin apropierea afectivă dintre om și animal, acesta fiind considerat un membru al familiei:

es. *Lei è mia carissima gatta.*
Ea este pisica mea foarte dragă.

Pronumele *loro* este folosit atât pentru masculin, cât și pentru feminin, diferența realizându-se prin intermediul desinențelor de gen:

es. *Loro sono belle.* (feminin)
Ele sunt frumoase.
Loro sono bravi. (masculin)
Ei sunt buni.

În italiană, ca și în limba română, nu este obligatorie folosirea pronumelui personal cu funcția de subiect întrucât acesta se poate deduce din forma verbală care are terminații distincte pentru fiecare persoană. În cazul în care dorim să accentuăm subiectul acțiunii, putem folosi pronumele personal în nominativ:

es. *Capisco sempre quello che mi spieghi.*
Înțeleg mereu ceea ce îmi explici.
Io capisco sempre quello che mi spieghi.
Eu înțeleg mereu ceea ce îmi explici.

PRONUMELE PERSONALE DE POLITEȚE

I PRONOMI DI CORTESIA

În italiană, pronumele de politețe la singular, atât pentru masculin, cât și pentru feminin, este *Lei* (scris cu majusculă). Acesta se folosește cu forma verbală a persoanei a III-a singular, și nu a persoanei a II-a plural, cum se folosește în română.

es. *Lei è il Presidente della Facoltà?*
Dumneavoastră sunteți decanul facultății?

Pluralul pronumelui de politețe este *Voi*, care l-a substituit în limba italiană actuală pe *Loro*, formă pronominală folosită foarte rar numai în limbajul elevat. Pronumele uzual de politețe *Voi* se folosește cu forma verbală a persoanei a II-a plural:

es. *Voi, signori, siete arrivati in tempo!*
Dumneavoastră, domnilor, ați ajuns la timp!

Pronumele personal de politețe *Voi* se folosește și în limbajul comercial, înțeles ca un mod de adresare față de un grup omogen de persoane:

es. *Siamo a Vostra disposizione per i contratti che Voi ci avete chiesto.*
Vă stăm la dispoziție în legătură cu contractele pe care dumneavoastră ni le-ați cerut.

În italiana actuală există tendința de a nu mai scrie cu majusculă pronumele personale de politețe; totuși, se recomandă scrierea acestora cu majusculă pentru a evita confuzia cu pronumele personale în nominativ *lei* și *voi*:

es. *Ma perché mi dà del lei (Lei), ci conosciamo abbastanza bene.*
De ce îmi vorbiți cu dvs., ne cunoaștem destul de bine.

Substantivele *professore* (profesor), *dottore* (doctor), *ingegnere* (inginer) nu sunt însoțite în italiană de apelativele *signore/a* (domn/doamnă), acestea subînțelegându-se:

es. *Dottore, quando devo ritornare da Lei?*
Domnule doctor, când trebuie să revin la dvs.?
Professore, posso rifare l'esame?
Domnule profesor, pot să mai dau o dată examenul?
Ingegnere, quando finisce il progetto della mia casa?
Domnule inginer, când îmi terminați proiectul casei?

Observație

Osservazione:

- În italiană, substantivele *dottore/ dottoressa* se folosesc și pentru persoanele care au absolvit o facultate, nu doar pentru cele care au meseria de doctor/ medic:

es. *È un piacere riceverLa, dottoressa.*
Este o plăcere să vă primesc, doamnă. (licențiată)

LECȚIA 6

SESTA LEZIONE

IMPERFECTUL

L'IMPERFETTO

VERBELE AUXILIARE

VERBI AUSILIARI

AVERE			A AVEA			ESSERE			A FI		
io	avevo	aveam	io	ero	eram	io	ero	eram	io	ero	eram
tu	avevi	aveai	tu	eri	erai	tu	eri	erai	tu	eri	erai
lui/lei	aveva	avea	lui/lei	era	era	lui/lei	era	era	lui/lei	era	era
noi	avevamo	aveam	noi	eravamo	eram	noi	eravamo	eram	noi	eravamo	eram
voi	avevate	aveați	voi	eravate	erați	voi	eravate	erați	voi	eravate	erați
loro	avevano	aveau	loro	erano	erau	loro	erano	erau	loro	erano	erau

VERBELE REGULATE

VERBI REGOLARI

Imperfectul verbelor regulate se formează adăugând la rădăcina infinitivului desinențele corespunzătoare:

CONJUGAREA I

PRIMA CONIUGAZIONE (-ARE)

STUDIARE A STUDIA

io	studi ~~avo~~ studiam	Allora avevo pochi amici, adesso ne ho di più. Atunci aveam puțini amici, acum am mai mulți.
tu	studi ~~avi~~ studiai	Andavi alla mensa ogni giorno? Mergeai la cantină în fiecare zi?
lui/lei	studi ~~ava~~ studia	Giorgio studiava molto seriamente. Giorgio studia foarte serios.
noi	studi ~~avamo~~ studiam	Noi cercavamo un posto di lavoro. Noi căutam un loc de muncă.
voi	studi ~~avate~~ studiați	Mentre guardavate il TG, io cucinavo. În timp ce vedeai televiziunea, eu găteam.
loro	studi ~~avano~~ studiau	Quei bambini mangiavano troppo. Acei copii mâncau prea mult.

CONJUGARE A II-A

SECONDA CONIUGAZIONE (-ERE)

VENDERE A VINDE

io	vendevo vindeam	<i>Credevo di arrivare più presto.</i> <i>Credeam că ajung mai repede.</i>
tu	vendeai vindeai	<i>A che ora ricevevi il pacco la domenica?</i> <i>La ce oră primeai pachetul duminica?</i>
lui/lei	vendeva vindea	<i>La signora scendeva le scale con cura.</i> <i>Doamna cobora scările cu grijă.</i>
noi	vendevamo vindeam	<i>Mentre rispondevamo, lei scriveva.</i> <i>În timp ce răspundeam, ea scria.</i>
voi	vendevate vindeai	<i>Voi conoscevate il centro vecchio della città?</i> <i>Voi cunoșteai centrul vechi al orașului?</i>
loro	vendevano vindeau	<i>Quel negozio vendeva merce a buon mercato.</i> <i>Acel magazin vindea marfă ieftin.</i>

CONJUGAREA A III-A

TERZA CONIUGAZIONE (-IRE)

APRIRE A DESCHIDE

io	apriro deschideam	<i>Ogni mattina uscivo di casa alle sette.</i> <i>În fiecare dimineață ieșeam din casă la ora 7.</i>
tu	apriai deschideai	<i>Soffrivi tanto per la fidanzata?</i> <i>Sufereai mult din cauza logodnicii?</i>
lui/lei	apriiva deschidea	<i>Di solito partiva prima il dirigente.</i> <i>De obicei pleca mai întâi directorul.</i>
noi	aprivamo deschideam	<i>D'estate preferivamo andare al mare.</i> <i>Vara preferam să mergem la mare.</i>
voi	aprivate deschideai	<i>Perché dormivate così tanto?</i> <i>De ce dormeați așa de mult?</i>
loro	aprivano deschideau	<i>Mentre i camerieri servivano, lui parlava.</i> <i>În timp ce ospătarii serveau, el vorbea.</i>

VERBELE NEREGULATE

VERBI IRREGOLARI

BERE a bea	DIRE a zice
io bevevo beam	io dicevo ziceam
tu bevevi	tu dicevi
lui/lei beveva	lui/lei diceva
noi bevevamo	noi dicevamo
voi bevevate	voi dicevate
loro bevevano	loro dicevano

FARE a face	RIDURRE a reduce
io facevo făceam	io reducevo reduceam
tu facevi	tu reducevi
lui/lei faceva	lui/lei reduceva
noi facevamo	noi reducevamo
voi facevate	voi reducevate
loro facevano	loro reducevano

es. D'estate bevevo tanti rinfrescanti.

Vara beam multe răcoritoare.

Dicevi di venire domani sera?

Ziceai că vii mâine seară?

Marta faceva solo quello che voleva.

Marta făcea doar ceea ce voia.

Se reducevano la velocità, erano fuori pericolo.

Dacă reduceau viteza, erau în afara oricărui pericol.

Exerciții

Esercizi:

I. Completa le frasi all'imperfetto con i verbi della prima e della seconda coniugazione:

1. Carina (*parlare*) lo spagnolo scorrevolmente.
2. Voi (*rispondere*) sempre bene alle domande.
3. Tu (*dimenticare*) spesso le chiavi a casa.
4. Allora i miei amici (*scegliere*) i vestiti più cari.
5. Da piccolo, io (*suonare*) la chitarra molto bene.
6. Claudio (*ricevere*) tanti regali per il suo compleanno.
7. Quante ore al giorno (*lavorare*) gli operai?
8. Tu (*vendere*) tante cartoline?
9. A chi (*toccare*) fare il palo?
10. In quel periodo noi (*spendere*) tanti soldi.

II. Completa le frasi all'imperfetto con i verbi della terza coniugazione e i verbi irregolari:

1. Giulia (*spedire*) tante lettere per posta.
2. Voi (*sentire*) quella canzone?
3. Ogni mese noi (*contribuire*) allo sviluppo della ditta.
4. L'anziano (*salire*) sull'autobus con tanta cura.
5. I miei compagni di classe (*fare*) sempre tardi.
6. Allora noi non (*bere*) delle bevande alcoliche.
7. Chi (*venire*) a cena tutti i sabati?
8. Tutti (*dire*) che tu (*essere*) il colpevole.
9. Tu (*tradurre*) molto bene dal tedesco nella scuola media.
10. Noi (*uscire*) fuori tutte le sere.

III. Metti i verbi fra parentesi all'imperfetto:

1. Mentre Maria (*preparare*) la cena, tu (*guardare*) la TV.
2. Mentre noi (*andare*) al mare, loro (*studiare*) per l'esame di ammissione.
3. Quando io (*viaggiare*) in Inghilterra, (*piovare*) ininterrottamente.
4. Mentre voi (*correre*) nel parco, gli scoiattoli (*saltare*) sugli alberi.
5. Mentre suo fratello (*leggere*) delle favole, Renata (*sbadigliare*) di sonno.
6. Quando tu (*costruire*) la casa, i prezzi dei materiali (*andare*) alle stelle.
7. Mentre tu (*suonare*) il pianoforte, il cane (*abbaiare*) fortemente.
8. Mentre la maestra (*correggere*) i testi, gli alunni (*giocare*) nella classe.
9. Quando i poliziotti (*chiedere*) delle informazioni ai testimoni, non (*conoscere*) l'esito dell'indagine.
10. Mentre tu (*uscire*) di casa, il telefono (*squillare*) nel corridoio.

LECȚIA 7

SETTIMA LEZIONE

NUMERALUL

IL NUMERALE

NUMERALUL CARDINAL IL NUMERALE CARDINALE	NUMERALUL ORDINAL IL NUMERALE ORDINALE
0 = zero	1 ⁰ , 1 ^a = primo, prima
1 = uno	2 ⁰ , 2 ^a = secondo, seconda
2 = due	3 ⁰ = terzo
3 = tre	4 ⁰ = quarto
4 = quattro	5 ⁰ = quinto
5 = cinque	6 ⁰ = sesto
6 = sei	7 ⁰ = settimo
7 = sette	8 ⁰ = ottavo
8 = otto	9 ⁰ = nono
9 = nove	10 ⁰ = decimo
10 = dieci	11 ⁰ = undicesimo
11 = undici	12 ⁰ = dodicesimo
12 = dodici	13 ⁰ = tredicesimo
13 = tredici	14 ⁰ = quattordicesimo
14 = quattordici	15 ⁰ = quindicesimo
15 = quindici	16 ⁰ = sedicesimo
16 = sedici	17 ⁰ = diciassettesimo
17 = diciassette	18 ⁰ = diciottesimo
18 = diciotto	19 ⁰ = diciannovesimo
19 = diciannove	20 ⁰ = ventesimo
20 = venti	21 ⁰ = ventunesimo
21 = ventuno	22 ⁰ = ventiduesimo
22 = ventidue	23 ⁰ = ventitreesimo
23 = ventitré	30 ⁰ = trentesimo
30 = trenta	40 ⁰ = quarantesimo
40 = quaranta	50 ⁰ = cinquantesimo
50 = cinquanta	60 ⁰ = sessantesimo
60 = sessanta	70 ⁰ = settantesimo
70 = settanta	80 ⁰ = ottantesimo
80 = ottanta	90 ⁰ = novantesimo
90 = novanta	100 ⁰ = centesimo
100 = cento	500 ⁰ = cinquecentesimo
500 = cinquecento	1000 ⁰ = millesimo

1000 = mille	3000 ⁰ = tremillesimo
3000 = tremila	1.000.000 ⁰ = un milionesimo
1.000.000 = un milione	1.000.000.000 ⁰ =
5.000.000 = cinque milioni	un miliardesimo
1.000.000.000 = un miliardo	
3.000.000.000 = tre miliardi	

Observații

Osservazioni:

- Numeralesle compuse cu *uno* și *otto*, elidează ultima vocală: *ventuno* (21), *trentotto* (38), *cinquantuno* (51) etc.;
- Numeralul *tre* (*trei*) se scrie cu accent ascuțit doar în cazul numeralesle compuse: *ventitré* (23), *ottantatré* (83) etc. și nu pierde vocala finală în fața sufixului numeralului ordinal *-esimo*: *ventitreesimo* (al 23-lea);
- Numeralul *cento* nu are formă de plural: *cento* – *trecento* (o sută-trei sute), și nu se formează cu ajutorul numeralului *unu*, ca în română: *cento* (o sută);
- În italiană, cu substantivul *etaj* (*piano*) se folosește numeralul ordinal, și nu cardinal ca în română: *il quarto piano* (etajul patru), și nu *piano quattro*;
- Numeralesle compuse se scriu legat: *settantadue* (72), *centoventiquattro* (124) etc.;
- Sufixul *-enne* poate substantiviza sau transforma în adjectiv numeralul cardinal: *unl una quattordicenne* (un băiat/ o fată de 14 ani), *un figlio diciottenne* (un fiu de 18 ani).

În italiană există și numeralesle care exprimă un ansamblu de elemente sau aproximația:

- sg. *decina* (zece sau aprox. zece) – pl. *decine* (câteva zeci);
- sg. *centinaio* (o sută sau aprox. o sută) – pl. *centinaia* (câteva sute);
- sg. *migliaio* (o mie sau aprox. o mie) – pl. *migliaia* (câteva mii).

Operațiile aritmetice folosesc următorii termeni:

- *l'addizione* (adunarea): *tre più due fa cinque* (3+2=5)
- *la sottrazione* (scăderea): *otto meno sei fa due* (8-6=2)
- *la moltiplicazione* (înmulțirea): *due per tre fa sei* (2×3=6)
- *la divisione* (împărțirea): *dieci diviso due fa cinque* (10:2=5)

În italiană secolele se exprimă în două moduri:

sec. al XIII-lea: il **tredicesimo** secolo – il Duecento
 sec. al XIV-lea: il **quattordicesimo** secolo – il Trecento
 sec. al XV-lea: il **quindicesimo** secolo – il Quattrocento
 sec. al XVI-lea: il **sedicesimo** secolo – il Cinquecento
 sec. al XVII-lea: il **diciassettesimo** secolo – il Seicento
 sec. al XVIII-lea: il **diciottesimo** secolo – il Settecento
 sec. al XIX-lea: il **diciannovesimo** secolo – l'Ottocento
 sec. al XX-lea: il **ventunesimo** secolo – il Novecento

Moneda oficială europeană (*euro*), adoptată și de Italia, nu are formă de plural în italiană (*un euro, cinque euro*), și este divizată în 100 de *centesimi* (cenți). Există și o formă de plural, dar numai în limbajul colocvial și jovial: 2 *euri* (doi *euro*).

es. *Quanto costa questo paio di scarpe?*

Cât costă această pereche de pantofi?

Costa 78 euro e 60 centesimi.

Costă 78 de euro și 60 de cenți.

Pentru indicarea timpului trecut, în italiană se folosește adverbul *fa* (în urmă/acum):

es. *È andato via 10 minuti fa.*

A plecat cu 10 minute în urmă/ acum 10 minute.

ÎMPĂRȚIREA TIMPULUI

LA DIVISIONE DEL TEMPO

Che ora è? Che ore sono?

Cât e ceasul?

La aceste două întrebări se răspunde folosind verbul mereu la plural, nu la singular, ca în română; substantivul *ore* se subînțelege:

es. *Sono le (ore) due.*

Este ora 2.

Excepție

Eccezione:

es. *È l'una.*

Este ora 1.

Diviziunea timpului se exprimă în următoarele moduri:

14:15 – *sono le due e un quarto* – **este (ora) două și un sfert**

14:30 – *sono le due e mezzo* – **este două jumătate**

14:45 – *sono le tre meno un quarto* – **este trei fără un sfert**

15:00 – *sono le tre in punto* – **este trei fix**

12:00 – *è mezzogiorno* – **este amiază**

24:00 – *è mezzanotte* – **este miezul nopții**

Observație

Osservazione:

- În italiană, pentru a întreba ziua în care suntem se folosește expresia:
Quanti ne abbiamo?
es. *Quanti ne abbiamo oggi?*
În cât suntem astăzi?
Ne abbiamo 12. Oggi è il 12.
Suntem în 12. Astăzi e-n 12.
- Data este precedată mereu de articolul definit, masculin, singular *il* sau *l'*, când numeralul începe cu o vocală (*uno -1, otto - 8*):
es. *Partiva il 22 ottobre.*
Pleca pe 22 octombrie.
Arriva l'8 aprile.
Sosește pe 8 aprilie.
- Anul este mereu precedat de prepoziția articulată *nel* (*in + il*):
es. *Nel 2002 è apparso l'euro, la moneta ufficiale europea.*
În anul 2002 a apărut euro, moneda oficială europeană.
- Prima zi a lunii este indicată mereu cu numeralul ordinal:
es. *il primo (1°) marzo (întâi martie), il primo (1°) luglio (întâi iulie)*etc.

LECȚIA 8

OTTAVA LEZIONE

PARTICIPIUL TRECUT

IL PARTICIPIO PASSATO

Participiul trecut al verbelor regulate se formează adăugând la rădăcina infinitivului următoarele terminații:

- - **ato** la verbele de conjugarea I (-are): *cantare* – **cantato** (cântat);
- - **uto** la verbele de conjugarea a II-a (-ere): *credere* – **creduto** (crezut);
- - **ito** la verbele de conjugarea a III-a (-ire): *sentire* – **sentito** (auzit/simțit).

PARTICIPII TRECUTE NEREGULATE

PARTICIPI PASSATI IRREGOLARI

PARTICIPII TRECUTE NEREGULATE CARE SE FOLOSESC CU AVERE			
PARTICIPI PASSATI IRREGOLARI CHE SI USANO CON AVERE			
<i>accendere</i>	a aprinde	<i>acceso</i>	aprins
<i>aprire</i>	a deschide	<i>aperto</i>	deschis
<i>assumere</i>	a angaja	<i>assunto</i>	angajat
<i>attendere</i>	a aștepta	<i>atteso</i>	așteptat
<i>bere</i>	a bea	<i>bevuto</i>	băut
<i>chiedere</i>	a cere/întreba	<i>chiesto</i>	cerut/întrebat
<i>chiudere</i>	a închide	<i>chiuso</i>	închis
<i>cogliere</i>	a culege	<i>colto</i>	cules
<i>correggere</i>	a corecta	<i>corretto</i>	corectat
<i>cuocere</i>	a coace	<i>cotto</i>	copt
<i>decidere</i>	a decide	<i>deciso</i>	decis
<i>deludere</i>	a dezamăgi	<i>deluso</i>	dezamăgit
<i>difendere</i>	a apăra	<i>difeso</i>	apărat
<i>dire</i>	a zice	<i>detto</i>	zis
<i>distruggere</i>	a distruge	<i>distrutto</i>	distrus
<i>dividere</i>	a împărți	<i>diviso</i>	împărțit
<i>esprimere</i>	a exprima	<i>espresso</i>	exprimat
<i>fare</i>	a face	<i>fatto</i>	făcut
<i>leggere</i>	a citi	<i>letto</i>	citit
<i>mettere</i>	a pune	<i>messo</i>	pus
<i>mordere</i>	a mușca	<i>morso</i>	mușcat
<i>nascondere</i>	a ascunde	<i>nascosto</i>	ascuns

<i>offrire</i>	a oferi	<i>offerto</i>	oferit
<i>perdere</i>	a pierde	<i>perso/perduto</i>	pierdut
<i>piangere</i>	a plânge	<i>pianto</i>	plâns
<i>prendere</i>	a lua	<i>preso</i>	luat
<i>produrre</i>	a produce	<i>prodotto</i>	produs
<i>rendere</i>	a înapoia	<i>reso</i>	înapoiat
<i>ridere</i>	a râde	<i>riso</i>	râs
<i>ridurre</i>	a reduce	<i>ridotto</i>	reduc
<i>risolvere</i>	a rezolva	<i>risolto</i>	rezolvat
<i>rispondere</i>	a reduce	<i>risposto</i>	răspuns
<i>rompere</i>	a sparge/rupe	<i>rotto</i>	spart/rupt
<i>scegliere</i>	a alege	<i>scelto</i>	ales
<i>sciogliere</i>	a topi	<i>sciolto</i>	topit
<i>scoprire</i>	a descoperi	<i>scoperto</i>	descoperit
<i>scrivere</i>	a scrie	<i>scritto</i>	scris
<i>spegnere</i>	a stinge	<i>spento</i>	stins
<i>spendere</i>	a cheltui	<i>speso</i>	cheltuit
<i>spingere</i>	a împinge	<i>spinto</i>	împins
<i>tradurre</i>	a traduce	<i>tradotto</i>	tradus
<i>valere</i>	a valora	<i>valso</i>	valorat
<i>vedere</i>	a vedea	<i>visto</i>	văzut
<i>vincere</i>	a învinge	<i>vinto</i>	învins
<i>vivere</i>	a trăi/locui	<i>vissuto</i>	trăit/locuit

PARTICIPII TRECUTE NEREGULATE CARE SE FOLOSESC CU ESSERE			
PARTICIPI PASSATI IRREGOLARI CHE SI USANO CON ESSERE			
<i>apparire</i>	a apărea	<i>apparso</i>	apărut
<i>correre</i>	a alerga	<i>corso</i>	alergat
<i>essere</i>	a fi	<i>stato</i>	fost
<i>giungere</i>	a ajunge	<i>giunto</i>	ajuns
<i>nascere</i>	a se naște	<i>nato</i>	născut
<i>morire</i>	a muri	<i>morto</i>	murit
<i>parere</i>	a părea	<i>parso</i>	părut
<i>rimanere</i>	a rămâne	<i>rimasto</i>	rămas
<i>scendere</i>	a coborî	<i>sceso</i>	coborât
<i>stare</i>	a sta	<i>stato</i>	stat
<i>succedere</i>	a se întâmpla	<i>successo</i>	întâmplat
<i>venire</i>	a veni	<i>venuto</i>	venit

Observație

Osservazione:

- Există verbe cu participiu trecut regulat care se conjugă cu *essere* la un timp compus față de română unde se conjugă cu *avere*: *arrivare* (a sosi), *cadere* (a cădea), *diventare* (a deveni), *partire* (a pleca), *piacere* (a plăcea), *riuscire* (a reuși), *sembrare* (a se părea), *tornare* (a se întoarce):

es. *Sono arrivato in tempo alla stazione.*

Am ajuns la timp la gară.

Non sei riuscito a finire il lavoro.

Nu ai reușit să termini lucrul.

PERFECTUL COMPUS

IL PASSATO PROSSIMO

Se formează din prezentul verbelor auxiliare și participiul trecut al verbului de conjugat;

În cazul în care verbele se conjugă cu auxiliarul *essere* (de obicei verbe de mișcare, care indică un punct de sosire sau de plecare), participiul trecut se acordă în gen și număr cu subiectul.

LAVORARE				A LUCRA				ARRIVARE				A SOSI			
io	ho	<i>lavorato</i>	am lucrat	io	sono	<i>arrivato/a</i>	am sosit	io	sono	<i>arrivato/a</i>	am sosit	io	sono	<i>arrivato/a</i>	am sosit
tu	hai	<i>lavorato</i>	ai lucrat	tu	sei	<i>arrivato/a</i>	ai sosit	tu	sei	<i>arrivato/a</i>	ai sosit	tu	sei	<i>arrivato/a</i>	ai sosit
lui/lei	ha	<i>lavorato</i>	a lucrat	lui/lei	è	<i>arrivato/a</i>	a sosit	lui/lei	è	<i>arrivato/a</i>	a sosit	lui/lei	è	<i>arrivato/a</i>	a sosit
noi	abbiamo	<i>lavorato</i>	am lucrat	noi	siamo	<i>arrivati/e</i>	am sosit	noi	siamo	<i>arrivati/e</i>	am sosit	noi	siamo	<i>arrivati/e</i>	am sosit
voi	avete	<i>lavorato</i>	ați lucrat	voi	siete	<i>arrivati/e</i>	ați sosit	voi	siete	<i>arrivati/e</i>	ați sosit	voi	siete	<i>arrivati/e</i>	ați sosit
loro	hanno	<i>lavorato</i>	au lucrat	loro	sono	<i>arrivati/e</i>	au sosit	loro	sono	<i>arrivati/e</i>	au sosit	loro	sono	<i>arrivati/e</i>	au sosit

es. *Ieri ho perso le chiavi di casa.*

Ieri am pierdut cheile casei.

Da dove sei tornato la settimana scorsa?

De unde te-ai întors săptămâna trecută?

Signora, ha raccontato tutto a Carlo?

Doamnă, i-ați povestit totul lui Carlo?

Siamo partiti all'improvviso due giorni fa.

Am plecat pe neașteptate cu două zile în urmă.

Avete comprato una nuova macchina?

Ați cumpărat o mașină nouă?

I miei cugini sono appena arrivati da Parigi.

Verii mei de-abia au sosit de la Paris.

VERBELE AUXILIARE

VERBI AUSILIARI

AVERE				ESSERE			
A AVEA				A FI			
io	ho	avuto	am avut	io	sono	statola	am fost
tu	hai	avuto	ai avut	tu	sei	statola	ai fost
lui/lei	ha	avuto	a avut	lui/lei	è	statola	a fost
noi	abbiamo	avuto	am avut	noi	siamo	statile	am fost
voi	avete	avuto	ați avut	voi	siete	statile	ați fost
loro	hanno	avuto	au avut	loro	sono	statile	au fost

Verbele reflexive sau cele pronominale se conjugă mereu cu essere la un timp compus:

ACCORGERSI				A-ȘI DA SEAMA			
io	mi sono	accorto/a		mi-am dat seama			
tu	ti sei	accorto/a		ți-ai dat seama			
lui/lei	si è	accorto/a		și-a dat seama			
noi	ci siamo	accorti/e		ne-am dat seama			
voi	vi siete	accorti/e		v-ați dat seama			
loro	si sono	accorti/e		și-au dat seama			

Verbele impersonale se conjugă mereu cu essere:

accadere/succedere/capitare (a se întâmpla), ci vuole/vogliono (trebuie/este nevoie), bastare (a ajunge), costare (a costa), dispiacere (a-i părea rău/displăcea), mancare (a lipsi), piacere (a plăcea), sembrare (a se părea) etc.

es. *Che è successo?*

Ce s-a întâmplat?

Questa macchina è costata una fortuna.

Această mașină a costat o avere.

Mi è dispiaciuto per quello che è accaduto.

Mi-a părut rău pentru ceea ce s-a întâmplat.

Cosa ti è mancato nel viaggio?

Ce ți-a lipsit în călătorie?

Ti è piaciuto il gelato?

Ți-a plăcut înghețata?

Come ti è sembrato lo spettacolo?

Cum ți s-a părut spectacolul?

În italiană există verbe care se conjugă cu *avere* când sunt tranzitive și cu *essere* când sunt intransitive: *aumentare* (a mări), *bruciare* (a arde), *cambiare* (a schimba), *cominciare* (a începe), *continuare* (a continua), *correre* (a alerga), *crescere* (a crește), *finire* (a termina), *passare* (a trece/ petrece), *salire* (a urca), *scendere* (a coborî), *seguire* (a urma/ urmări), *volare* (a zbură) etc.:

es. *Ho cominciato i corsi di spagnolo questa settimana.*

Am început cursurile de spaniolă săptămâna asta.

Lo spettacolo è cominciato due ore fa.

Spectacolul a început cu două ore în urmă.

L'atleta tedesca ha corso solo due cento metri.

Atleta germană a parcurs doar 200 de metri.

I bambini sono corsi sul prato.

Copiii au alergat pe pajiște.

La mia nipotina ha salito gli scalini due a due.

Nepoțica mea a urcat scările două câte două.

Sono salito sull'autobus in fretta.

Am urcat în autobuz în grabă.

Verbele care exprimă fenomenele atmosferice: *nevicare* (a ninge), *grandinare* (a ploua cu grindină), *piovare* (a ploua) se folosesc cu ambele auxiliare *avere* sau *essere*; unii lingviști afirmă că auxiliarul *avere* se folosește atunci când se exprimă durata, iar *essere* când se prezintă faptul în sine, dar nu este o regulă bine stabilită:

es. *Oggi ha nevicato per qualche ora.*

Astăzi a nins câteva ore.

L'estate scorsa è piovuto poco.

Vara trecută a plouat puțin.

În schimb, când aceste verbe se folosesc cu sens figurat, auxiliarul este obligatoriu *essere*:

es. *Ieri sera è piovuto con applausi allo spettacolo.*

Ieri seara a plouat cu aplauze la spectacol.

Observație

Osservazione:

- În limbajul literar există posibilitatea de a folosi participiul trecut al verbelor reflexive fără auxiliar la perfectul compus, prin intermediul unei forme aglutinate a participului trecut cu pronumele reflexiv:

es. *Lui ha partecipato alle riunioni svoltesi (che si sono svolte) in occasione della commemorazione del grande scrittore.*

El a participat la reuniunile care s-au desfășurat cu ocazia comemorării marelui scriitor.

Ecco l'articolo sulla malattia sviluppatasi (che si è sviluppata) in tutto il Paese.

Iată articolul despre boala care s-a răspândit în toată țara.

Exerciții

Esercizi:

I. Completa le frasi al passato prossimo con i verbi transitivi dati:

- Quest'estate io (*scegliere*) di andare dagli zii.
- Il capo (*spiegare*) agli impiegati le regole dell'azienda.
- I genitori (*mettere*) le chiavi nel cassetto.
- Gli studenti (*finire*) di studiare alle tre del pomeriggio.
- Caterina (*vedere*) nello specchio le sue prime rughe.
- Questa settimana io (*avere*) tanto da fare.
- Noi (*fare*) una passeggiata splendida lungomare.
- Signora, Lei (*vivere*) in via Castaldi, vero?
- Tu (*mangiare*) al ristorante dietro l'angolo della strada?
- Non so chi (*spegnere*) la TV ieri sera.

II. Completa le frasi, al passato prossimo, con i verbi intransitivi dati:

- Con chi (*andare*) Carmela in discoteca?
- I miei cugini (*venire*) da Firenze.

3. Di notte voi (*rimanere*) nel campeggio.
4. Angela (*arrivare*) in ufficio troppo tardi.
5. Sai quando (*nascere*) i tuoi nonni?
6. Quando (*cominciare*) lo spettacolo?
7. Voi (*scendere*) dalla macchina in fretta.
8. I suoi amici (*tornare*) da Venezia due giorni fa.
9. (*bastare*) un attimo di distrazione per fare l'incidente.
10. Noi (*essere*) molto felici nelle ferie dell'anno scorso.

III. Completa le frasi, al passato prossimo, con i verbi dati, transitivi o intransitivi:

1. Quando tu (*cominciare*) a imparare l'italiano?
2. Quanto (*costare*) questo fuoristrada?
3. Anna (*accendere*) la luce in tempo per la festa a sorpresa.
4. Gli operai (*chiedere*) come stipendio tanti soldi.
5. I miei amici (*partire*) per il Brasile.
6. Tu (*bere*) questa bottiglia di vino?
7. Alberto (*dire*) alle sue figlie di stare tranquille.
8. Loro (*diventare*) i più bravi studenti in lingue straniere.
9. Chi (*leggere*) l'ultimo romanzo di Eco?
10. Noi non (*riuscire*) a finire il lavoro.
11. Voi (*ridere*) come dei pazzi alla festa.
12. Io (*spendere*) troppo per il viaggio in Svezia.
13. Antonella (*scrivere*) delle belle lettere d'amore.
14. Come (*succedere*) le cose durante l'incidente?
15. Noi (*offrire*) dei bei regali ai bambini.

LECȚIA 9

NONA LEZIONE

PRONUMELE PERSONALE ÎN ACUZATIV

I PRONOMI DIRETTI

PERS. NR./NO.	FORMELE NEACCENTUATE <i>FORME ATONE</i>	PERS. NR./NO.	FORMELE ACCENTUATE <i>FORME TONICHE</i>
I /sg.M/F	mi (mă, m-)	I /sg.M/F	me (pe mine)
all-a/sg.M/F	ti (te)	all-a/sg.M/F	te (pe tine)
all-a/sg.M	lo (îl, l-)	all-a/sg.M	lui (pe el)
all-a/sg.F	la (o)	all-a/sg.F	lei (pe ea)
I /pl.M/F	ci (ne)	I /pl.M/F	noi (pe noi)
all-a/pl.M/F	vi (vă, v-)	all-a/pl.M/F	voi (pe voi)
all-a/pl.M	li (îi, i-)	all-a/pl.M	loro (pe ei)
all-a/pl.F	le (le)	all-a/pl.F	loro (pe ele)

Formele neaccentuate (*forme atone*) se plasează în fața verbului conjugat sau la finalul verbului la infinitiv, eliminând ultima vocală a infinitivului:

es. **Mi** hai visto allo spettacolo?

M-ai văzut la spectacol?

Non volevo offenderti.

Nu voiam să **te** jignesc.

Lo tratto come un fratello.

Îl tratez ca pe un frate.

Perché non **la** chiami al citofono?

De ce nu **o** chemi la interfon?

Questi alunni non **ci** rispettano più.

Acești elevi nu **ne** mai respectă.

Vi apprezzo molto per la vostra sincerità.

Vă apreciez mult pentru sinceritatea voastră.

Dobbiamo incoraggiarli a impegnarsi di più.

Trebuie să-i încurajăm să se implice mai mult.

Non **le** incontro mai alla lezione.

Nu **le** întâlnesc niciodată la curs.

Verbele care se termină la infinitiv în *-re*: *condurre* (a conduce), *ridurre* (a reduce), *tradurre* (a traduce) etc., elimină grupul de litere *-re*, nu doar ultima vocală, când se atașează forma neaccentuată a pronumelui personal:

es. *Ho ricevuto il documento. Quando devo tradurlo?*
Am primit documentul. Când trebuie să-l traduc?

Formele accentuate (*forme toniche*) se plasează după verb și au un rol emfatic. În limba italiană, cazul acuzativ nu are prepoziție.

es. *Per non annoiare **me**, è andato via.*
Ca să nu mă plictisească **pe mine**, a plecat.
*Tuo padre cerca **te** dappertutto.*
Tatăl tău te caută **pe tine** peste tot.
*Vogliono per la gita **lei** e non **lui**.*
O vor în excursie **pe ea**, și nu **pe el**.
*Cerca di scusare **noi** per il ritardo.*
Încearcă să ne scuze **pe noi** pentru întârziere.
*Ho trovato **voi** per caso.*
V-am găsit **pe voi** din întâmplare.
*Per quella partita di calcio hanno scelto **loro**.*
Pentru acea partidă de fotbal i-au ales **pe ei**.

Observație

Osservazione:

- În limba română există două complemente directe în cazul acuzativ, primul anticipat, iar al doilea reluat. În italiana standard nu pot exista două complemente directe în aceeași propoziție:

es. *Ho incontrato **Roberto** durante il concerto.*
(un complement direct)
L-am întâlnit pe Roberto în timpul concertului.
(două complemente directe)

- Doar în limbajul colocvial pot fi folosite ambele complemente directe în aceeași propoziție, ceea ce nu este corect:

es. *L'ho salutato Giorgio due ore fa.*
L-am salutat pe Giorgio acum două ore.
corect: *Ho salutato Giorgio due ore fa.*

De asemenea, mai există o construcție în limbajul colocvial prin care se schimbă topica complementului direct reluat prin antepunerea acestuia, procedeu numit în italiană *dislocazione a sinistra* și folosit cu rol emfatic care permite folosirea a două complemente directe în aceeași propoziție:

es. *Roberto l'ho visto durante il concerto.*

Pe Roberto l-am văzut în timpul concertului.

În cazul pronumelor personale **lo**, **la**, **le**, **li**, se poate face acordul în gen și număr a participiului trecut, chiar dacă auxiliarul este verbul *avere*; doar pronumele **lo** și **la** pot face eliziunea când întâlnesc o vocală:

es. *Ecco Maria! L'ho vista alla stazione due ore fa.*

Iat-o pe Maria! Am văzut-o la gară cu două ore în urmă.

Hai visto i ragazzi? Sì, li ho incontrati allo stadio.

I-ai văzut pe băieți? Da, i-am întâlnit la stadion.

Hai incontrato le nostre colleghe? Sì, le ho invitate al tuo compleanno.

Le-ai întâlnit pe colegile noastre? Da, le-am invitat la ziua ta de naștere.

Există tendința acordului participiului trecut și în cazul pronumelor **mi**, **ti**, **ci**, **vi**, când auxiliarul este *avere*, acord nerecomandat de limba italiană standard, însă uzual în special în centrul și sudul Italiei:

es. *Sono Silvia e qualcuno mi ha chiamata allo sportello per firmare un documento!*

Sunt Silvia și cineva m-a chemat la ghișeu pentru a semna un document!

Giulia, non mi ricordo quando ti ho incontrata per strada.

Giulia, nu-mi amintesc când te-am întâlnit pe stradă.

Ci hanno visitati l'anno scorso durante l'estate.

Ne-au vizitat anul trecut în timpul verii.

Ragazze, vi hanno invitate alla festa?

Fetelor, v-au invitat la petrecere?

Observație

Osservazione:

- Există verbe care în italiană se folosesc cu acuzativul, iar în română cu dativul: *ringraziare* (a mulțumi)

es. *Ti ringrazio/ ringrazio te per la tua disponibilità.* (acuzativ)

Îți mulțumesc pentru disponibilitatea ta. (dativ)
Ringrazio Marco per il suo impegno nel progetto. (acuzativ)
Îi mulțumesc lui Marco pentru implicarea sa în proiect. (dativ)

PRONUMELE PERSONALE DE POLITEȚE ÎN ACUZATIV

I PRONOMI DIRETTI DI CORTESIA

PERS. NR./NO.	FORMA NEACCENTUATĂ <i>FORMA ATONA</i>	PERS. NR./NO.	FORMA ACCENTUATĂ <i>FORMA TONICA</i>
aIII-a /sg.M/F	La (vă)	aIII-a/sg.M/F	Lei (pe dumneavoastră)
aII-a/pl.M/F	Vi (vă)	aII-a/pl.M/F	Voi (pe dumneavoastră)

Formele neaccentuate (*forme atone*) și cele accentuate (*forme toniche*) ale pronumelui personal de politețe în acuzativ, la singular și plural, se scriu cu majusculă chiar și în interiorul unei propoziții sau la finalul verbului la infinitiv. Pentru singular, pronumele de politețe în acuzativ are forma neaccentuată **La** și forma accentuată **Lei**:

es. *Signora, **La** prego di tornare subito.*
*Doamnă, **vă** rog să vă întoarceți imediat.*
*Signore, ho cercato **Lei** nell'aula e non c'era.*
*Domnule, v-am căutat **pe dumneavoastră** în sală și nu erați.*

Pronumele personal de politețe în acuzativ are la plural forma neaccentuată **Vi** și forma accentuată **Voi**:

es. *Non **Vi** sento, signori, a causa del rumore del traffico.*
*Nu **vă** aud, domnilor, din cauza zgomotului traficului.*
*Signore, mi dispiace di non essere riuscito a parlare con **Voi** la settimana scorsa.*
*Doamnelor, îmi pare rău că nu am reușit să vorbesc cu **dumneavoastră** săptămâna trecută.*

Exerciții

Esercizi:

I. Completa le frasi con le forme atone dei pronomi diretti:

es. **La** vedo in questo momento. (la ragazza)

1. incontriamo domani mattina. (Carlo)
2. riconosci dopo tanto tempo? (me)
3. ho chiamato per aiutarmi. (voi)
4. desideriamo per la nostra squadra di calcio. (i ragazzi)
5. conosci dal compleanno del mio fratellino. (le bambine)
6. invitiamo alla nostra festa di laurea. (Lei)
7. guardano con sospetto. (noi)
8. aspetto da troppo tempo. (te)
9. trovo abbastanza sveglia. (Cristina)
10. scegliamo per il prossimo concorso di bellezza. (le ragazze)

II. Rispondi alle domande secondo il modello:

Perché non fai le pulizie?

Perché **le ho già fatte**.

1. Perché non compri anche le patate?
Perché
2. Perché non salutate quella signora?
Perché
3. Perché non vedi con noi questo film?
Perché
4. Perché Andrea non chiude la porta?
Perché
5. Perché gli allievi non finiscono il test?

- Perché
6. Perché Giuseppe non impara la poesia?
Perché
7. Perché loro non puliscono il pavimento?
Perché
8. Perché non chiamate i carabinieri subito?
Perché
9. Perché i turisti non fanno la colazione?
Perché
10. Perché non leggi questo romanzo?
Perché

III. Cambia la posizione del pronome diretto secondo il modello:

Non lo voglio vedere a questa festa.

Non voglio veder**lo** a questa festa.

1. Ecco i libri! Li devi leggere entro la fine del mese.
.....
2. Che bella cartolina! A chi volete inviarla?
.....
3. Le ferie arrivano; in quale periodo puoi prenderle?
.....
4. Hai conosciuto Carla; la vuoi incontrare di nuovo?
.....
5. So che ti piace questo vestito, ma non posso comprarlo.
.....

LECȚIA 10

DECIMA LEZIONE

VERBELE URMATE DE PREPOZIȚII ȘI INFINITIVUL

VERBI SEGUITI DA PREPOSIZIONI E L'INFINITO

În italiană există verbe urmate de anumite prepoziții care cer infinitivul.

Iată principalele verbe care sunt urmate de prepozițiile **a** sau **di**:

VERBI + PREP. A		VERBI + PREP. DI	
<i>aiutare</i> + a	a ajuta	<i>accettare</i> + di	a accepta
<i>arrivare</i> + a	a sosi	<i>accontentarsi</i> + di	a se mulțumi
<i>andare</i> + a	a merge	<i>accorgersi</i> + di	a-și da seama
<i>badare</i> + a	a băga de seamă	<i>ammettere</i> + di	a admite
<i>cominciare</i> + a	a începe	<i>aspettare</i> + di	a aștepta
<i>condannare</i> + a	a condamna	<i>augurare</i> + di	a ura
<i>continuare</i> + a	a continua	<i>avere bisogno</i> + di	a avea nevoie
<i>contribuire</i> + a	a contribui	<i>avere fretta</i> + di	a se grăbi
<i>correre</i> + a	a alerga	<i>avere l'impressione</i> + di	a avea impresia
<i>costringere</i> + a	a constrânge	<i>avere intenzione</i> + di	a avea intenția
<i>divertirsi</i> + a	a se distra	<i>avere paura</i> + di	a se teme
<i>fermare</i> + a	a se opri	<i>avere voglia</i> + di	a avea chef
<i>imparare</i> + a	a învăța	<i>cercare</i> + di	a încerca/cauta
<i>iniziare</i> + a	a începe	<i>chiedere</i> + di	a cere/întreba
<i>insegnare</i> + a	a predă	<i>consentire</i> + di	a permite
<i>insistere</i> + a	a insista	<i>considerare</i> + di	a considera
<i>invitare</i> + a	a invita	<i>consigliare</i> + di	a consilia
<i>mandare</i> + a	a trimite	<i>credere</i> + di	a crede
<i>mettere</i> + a	a pune	<i>decidere</i> + di	a decide
<i>obbligare</i> + a	a obliga	<i>dichiarare</i> + di	a declara
<i>prendere</i> + a	a lua	<i>dimenticare</i> + di	a uita
<i>preparare</i> + a	a pregăti	<i>dire</i> + di	a zice
<i>provare</i> + a	a încerca	<i>domandare</i> + di	a întreba
<i>rinunciare</i> + a	a renunța	<i>dubitare</i> + di	a se îndoie
<i>riuscire</i> + a	a reuși	<i>essere capace/in grado</i> + di	a fi capabil/în măsură
<i>servire</i> + a	a servi/fi necesar	<i>essere grato</i> + di	a fi recunoscător
<i>stare</i> + a	a sta	<i>fare a meno</i> + di	a se lipsi
<i>tendere</i> + a	a întinde/aspira	<i> fingere</i> + di	a se prefăce
<i>tornare</i> + a	a se întoarce	<i>finire</i> + di	a termina
<i>uscire</i> + a	a ieși		
<i>venire</i> + a	a veni		

	<i>impedire + di</i>	a împiedica
	<i>mancare + di</i>	a lipsi
	<i>pensare + di</i>	a se gândi
	<i>pregare + di</i>	a se ruga
	<i>proibire + di</i>	a interzice
	<i>ricordare + di</i>	a aminti
	<i>rischiare + di</i>	a risca
	<i>sognare + di</i>	a visa
	<i>temere + di</i>	a se teme
	<i>vergognarsi + di</i>	a se rușina
	<i>vietare + di</i>	a interzice

es. *Ha iniziato a costruire la casa troppo tardi.*

A început să construiască casa prea târziu.

Perché hai deciso di abbandonare il lavoro?

De ce ai decis să abandonezi lucrul?

I bambini non riescono a concentrarsi abbastanza.

Copiii nu reușesc să se concentreze destul.

Observație

Osservazione:

- Anumite verbe sunt urmate atât de prepoziția *di* + infinitiv (ambele verbe au același subiect), cât și de prepoziția *a* + persoană (subst., pronume):

es. *Pensavo di fare una gita in montagna.*

Mă gândeam să merg în excursie la munte.

Pensavo spesso a te.

Mă gândeam deseori la tine.

Credo di parlare bene lo spagnolo.

Cred că vorbesc bine spaniola.

Credo a mia madre.

O cred pe mama mea.

Chiedol domando di essere assunto subito.

Cer să fiu angajat imediat.

Chiedol domando a voi che cosa devo fare.

Vă întreb pe voi ce trebuie să fac.

La maestra mi ha consigliato di stare zitto.

Învățătoarea m-a sfătuit să tac din gură.

Il dottore ha consigliato al paziente di fare una dieta.

Doctorul l-a sfătuit pe pacient să țină o dietă.

Când prepozițiile sunt urmate de un timp compus, este obligatorie folosirea auxiliarului la infinitiv și păstrarea formei participiului trecut. Această formă verbală este numită formă implicită (*forma implicita*):

es. *Ti sono grato di essere venuto.*

Îți sunt recunoscător că ai venit.

Există verbe, în general cele impersonale și modale, care sunt urmate direct de infinitiv: *amare* (a iubi), *bastare* (a ajunge), *bisognare* (a trebui/fi nevoie), *desiderare* (a dori), *dovere* (a trebui), *fare* (a face), *immaginare* (a-și imagina), *importare* (a conta), *lasciare* (a lăsa), *potere* (a putea), *piacere* (a plăcea), *preferire* (a prefera), *ringraziare* (a mulțumi), *sapere* (a ști), *sembrare* (a se părea), *sentire* (a auzi/simți), *succedere* (a se întâmpla), *toccare* (a-i veni rândul), *vedere* (a vedea), *volere* (a vrea) etc.

es. *Desidero andarmene subito.*

Doresc să plec imediat.

Preferisce cercare il libro un'altra volta.

Preferă să caute cartea altă dată.

De asemenea, adverbul regent *ecco* (iată) este urmat de infinitiv:

es. *Ecco arrivare l'autobus!*

Iată sosind autobuzul!

Verbele de percepție: *vedere* (a vedea), *guardare* (a privi), *sentire* (a auzi/simți), *udire* (a auzi), *ascoltare* (a asculta) sunt mereu urmate de infinitiv, chiar dacă în română sunt urmate de gerunziu:

es. *Ho visto passare Graziella davanti all'università.*

Am văzut-o pe Graziella trecând prin fața universității.

Hai sentito cantare tua cugina?

Ai auzit-o cântând pe vara ta?

Când două verbe au același subiect, al doilea verb apare mereu la infinitiv:

es. *Comincio a fare degli esercizi.*

Încep să fac niște exerciții.

Supinul din română se traduce în italiană prin construcția formată din prepoziția *da* + infinitiv:

es. *Oggi ho qualcosa da fare.*
Astăzi am ceva de făcut.
Non ho ancora finito da mangiare.
Nu am terminat încă de mâncat.

Există verbe care cer și alte prepoziții:

- **per:** *partire* + **per** (a *pleca* + *în/ la*):
es. *La sua famiglia è partita per gli Stati Uniti.*
Familia sa a plecat în Statele Unite.
- **su:** *contare* + **su** (a *conta* + *pe*); *riflettere* + **su** (a *reflecta* + *asupra*);
scommettere + **su** (a *paria* + *pe*):
es. *Tuo fratello può sempre contare su di me.*
Fratele tău poate conta mereu pe mine.
In quel periodo abbiamo riflettuto su tante cose.
În acea perioadă am reflectat asupra multor lucruri.
Loro hanno scommesso sul motorino.
Ei au pariat pe scooter.

Exerciții

Esercizi:

Inserisci le preposizioni corrette, dove necessario, secondo il modello:

Il medico mi ha suggerito andare in vacanza.
Il medico mi ha suggerito **di** andare in vacanza.

1. Penso partire domani in treno.
2. Quando cominci studiare seriamente?
3. Ricordiamoci telefonare alla nonna.
4. Insisto venire da te con mia moglie.
5. Lui non mi ha lasciato giocare al computer.

6. Non sono riuscito studiare niente oggi.
7. Lui non si vergogna aver detto quelle parolacce.
8. La situazione tende diventare migliore.
9. Ho paura sbagliare un'altra volta.
10. Tutti possono imparare parlare gentilmente.
11. Mi costringe dire troppo.
12. Preferivo stare a casa tutto il weekend.
13. Mio zio mi consiglia partire per la Svezia.
14. Mio fratello desidera comprare una nuova macchina.
15. Mi sono accorto aver dimenticato il portafoglio a casa.
16. Cerco tradurre il brano in giapponese.
17. Continui ancora studiare il tedesco?
18. Ho deciso andare al cinema il giorno dopo.
19. La bambina ha finito mangiare più presto.
20. Ti sono grato aver finito il lavoro così come mi hai promesso.
21. Vado trovare le mie amiche spagnole la prossima settimana.
22. Non posso finire questo lavoro.
23. Temeva non arrivare all'aeroporto in tempo.
24. Quando sono partiti il Portogallo?
25. Penso andare in Sicilia fra tre mesi.
26. Ti consiglio studiare molto se vuoi ottenere un buon lavoro.
27. Aiutiamo gli studenti capire il testo.
28. Claudia ama stare in spiaggia.
29. I ragazzi fingono star male.
30. Perché hai dimenticato portare il libro?

LECTIA 11

UNDICESIMA LEZIONE

PRONUMELE ȘI ADJECTIVELE POSESIVE

PRONOMI E AGGETTIVI POSSESSIVI

MASCULIN	MASCHILE	FEMININ	FEMMINILE
ingular/singolare	lural/plurale	ingular/singolare	plural/plurale
il mio (al) meu	i miei (ai) mei	la mia (a) mea	le mie (ale) mele
il tuo (al) tău	i tuoi (ai) tăi	la tua (a) ta	le tue (ale) tale
il suo (al) său	i suoi (ai) săi	la sua (a) sa	le sue (ale) sale
il nostro (al) nostru	i nostri (ai) noștri	la nostra (a) noastră	le nostre (ale) noastre
il vostro (al) vostru	i vostri (ai) voștri	la vostra (a) voastră	le vostre (ale) voastre
il loro (al) lor	i loro (ai) lor	la loro (a) lor	le loro (ale) lor

Pronumele și adjectivele posesive au aceeași formă, adjectivele fiind mereuacompaniate de un substantiv la care fac referire:

es. *Non mi piace il tuo vestito.* (aggettivo)

Nu-mi place haina ta. (adjectiv)

Il suo è più elegante. (pronome)

Al său este mai elegant. (pronume)

Acestea sunt mereu precedate de articolul definit, cu excepția substantivelor care exprimă gradele de rudenie, numai la singular: *mia madre* (mama mea), *tuo padre* (tatăl tău), *suo zio* (unchiul său) etc. și în cazul în care posesivul urmează după substantiv: *a casa mia* (acasă la mine), *amico mio* (amicul meu).

Pronumele posesive *i miei*, *i tuoi*, *i suoi* se referă la părinți, rude, prieteni:

es. *I miei vengono a trovarmi la prossima settimana.* (i miei genitori)

Ai mei îmi fac o vizită săptămâna viitoare. (părinții mei)

Posesivele se pot folosi în anumite expresii cu valoare de substantiv:

dire la mia/ta/sua ... = a spune părerea mea/ta/sa ...

es. Posso dirti la mia riguardo questo problema?

Pot să-ți spun părerea mea în privința acestei probleme?

PRONUMELE ȘI ADJECTIVELE POSESIVE DE POLITEȚE

PRONOMI E AGGETTIVI POSSESSIVI DI CORTESIA

MASCULIN	MASCHILE	FEMININ	FEMMINILE
singular/singolare	plural/plurale	singular/singolare	plural/plurale
il Suo (al)	i Suoi (ai)	la Sua (a)	le Sue (ale)
dumneavoastră	dumneavoastră	dumneavoastră	dumneavoastră

Pronumele posesive de politețe au aceeași formă cu cele posesive, diferența fiind dată de majusculă:

es. Dottore, i Suoi figli sono ancora studenti?

Domnule doctor, fiii dumneavoastră mai sunt studenți?

Exerciții

Esercizi:

I. Rispondi alle domande secondo il modello:

*es. È della signora quella borsa? Sì, è **la sua**.*

1. È di Antonio quel libro? Sì, ...

2. Sono di Carmela quelle borse? Sì, ...

3. È del cugino quella macchina? Sì, ...

4. Sono dell'avvocato quei documenti? Sì, ...

5. È del professore questa bici? Sì, ...

II. Completa le frasi secondo il modello:

Viene anche Sandra con **il suo** compagno.

1. Mi scusi, questo è appartamento o sta in affitto?
2. Questi sono pantaloni perché li ho comprati per me oggi.
3. Fabrizio, qual è macchina?
4. Signora, mi sono permesso di pulire scarpe.
5. Sono contento per voi e apprezzo lavoro.
6. Per noi queste sono canzoni del cuore.
7. Perché non mi hai presentato fidanzato, Antonella?
8. Non devi discutere con loro perché sono fatti.
9. Quest'anno sono andato in Grecia ed è vacanza preferita.
10. Queste sono sorelle e te li faccio conoscere adesso.
11. Sono arrivati al ballo anche fratelli, Carina?
12. Ecco, è arrivato autobus, dobbiamo salire!
13. Non ho incontrato ospiti, signore!
14. Mi congratulo con voi per bambini.
15. Li conosco molto bene e ammiro impresa.

LECȚIA 12

DODICESIMA LEZIONE

VERBELE REFLEXIVE

VERBI RIFLESSIVI

Verbele reflexive se folosesc cu formele neaccentuate ale pronumelui reflexiv *mi, ti, si, ci, vi, si*; cu rol emfatic se folosesc formele accentuate ale pronumelui reflexiv *me, te, sé, noi, voi, sé*:

es. *A che ora ti alzi domani?*

La ce oră te trezești mâine?

Dovevi alzare noi prima.

Trebuia sa ne trezești pe noi mai întâi.

În limba italiană, pronumele reflexiv se plasează la finalul verbului la infinitiv, în timp ce în română, se află în fața infinitivului:

alzarsi (a **se** trezi/ridica), *laversi* (a **se** spăla), *prepararsi* (a **se** pregăti).

SVEGLIARSI A SE TREZI

io	mi sveglio mă trezesc	<i>Ogni mattina mi alzo alle sette.</i> <i>În fiecare dimineață mă trezesc la ora 7.</i>
tu	ti svegli te trezești	<i>Perché non ti lavi più velocemente?</i> <i>De ce nu te speli mai repede?</i>
lui/lei	si sveglia se trezește	<i>Giulia si toglie le scarpe nel salotto.</i> <i>Giulia se descaltă în sufragerie.</i>
noi	ci svegliamo ne trezim	<i>Ci prepariamo per la colazione alle otto.</i> <i>Ne pregătim pentru micul dejun la ora 8.</i>
voi	vi svegliate vă treziți	<i>Vi divertite a questa festa?</i> <i>Vă distrați la această petrecere?</i>
loro	si svegliano se trezesc	<i>I miei cugini non si picchiano mai.</i> <i>Verii mei nu se bat niciodată.</i>

Verbele reflexive se conjugă mereu cu *essere* la un timp compus:

VESTIRSI A SE ÎMBRĂCA

io	<i>mi sono vestito/a</i> <i>m-am îmbrăcat</i>	<i>Non mi sono preparato per l'esame.</i> <i>Nu m-am pregătit pentru examen.</i>
tu	<i>ti sei vestito/a</i> <i>te-ai îmbrăcat</i>	<i>Ti sei fermato al mercato ieri?</i> <i>Te-ai oprit la piață ieri?</i>
lui/lei	<i>si è vestito/a</i> <i>s-a îmbrăcat</i>	<i>Lei si è pettinata prima di andar via.</i> <i>Ea s-a pieptănat înainte să plece.</i>
noi	<i>ci siamo vestiti/e</i> <i>ne-am îmbrăcat</i>	<i>Ci siamo arrabbiati per il suo ritardo.</i> <i>Ne-am supărat din cauza întârzierii sale.</i>
voi	<i>vi siete vestiti/e</i> <i>v-ați îmbrăcat</i>	<i>Vi siete avvicinati alla piscina?</i> <i>V-ați apropiat de piscină?</i>
loro	<i>si sono vestiti/e</i> <i>s-au îmbrăcat</i>	<i>Le ragazze si sono annoiate al ballo.</i> <i>Fetele s-au plictisit la petrecere.</i>

Pronumele reflexiv *sé*, precum și celelalte forme accentuate ale pronumelui reflexiv, poate fi folosit și cu pronumele de întărire *stesso*, -a, -i, -e (*însuși/ însăși/ înșiși/ însele*), în poziție enclitică; dacă poziția lui *stesso* este proclitică, mai exact îl plasăm în fața unui substantiv sau a unui pronume, acesta se transformă într-un adjectiv demonstrativ de identitate: *stesso*, -a, -i, -e (*aceiași/ aceeași/ aceiași/ aceiași*):

es. *Penza sempre solo a sé stesso.* – adj. de întărire

Se gândește mereu doar la el însuși.

Marta ha comprato lo stesso libro. – adj. dem. de identitate

Marta a cumpărat aceeași carte.

PRONUMELE SI IMPERSONAL/ SI PASIV

SI IMPERSONALE/ SI PASSIVANTE

Când un verb reflexiv se folosește la modul impersonal, pronumele impersonal *si* devine *ci*, din rațiuni eufonice; în limba română, modul impersonal se formează cu pers. a II-a singular, în timp ce în italiană cu pers. a III-a singular:

es. *Ci si veste bene in questo negozio.*

Te îmbraci/ te poți îmbrăca bine în acest magazin.

În exemplul precedent, pronumele *ci* poate fi înlocuit de pronumele nehotărât *uno*:

es. *Uno si veste bene in questo negozio.*

Când folosim pronumele *si* impersonal cu un predicat nominal, este obligatorie folosirea numelui predicativ la plural:

es. *Quando si è giovani, si possono fare tante cose.*

Când ești tânăr, poți face multe lucruri.

În limbajul comercial și publicitar al anunțurilor, pronumele *si* (*si passivante*) devine enclitic prin transpoziție în cazul următoarelor expresii impersonale:

si cerca/ cercano (**se caută**) → *cercasi/ cercansi*;

si vende/ vendono (**se vinde/vând**) → *vendesil vendensi*;

si affitta/ si affittano (**se închiriază**) → *affittasi/affittansi*.

es. *Cercasi appartamento spazioso nel centro storico.*

Se caută apartament spațios în centrul vechi.

Vendensi macchine di seconda mano a prezzo attraente.

Se vând mașini second-hand la un preț atrăgător.

Affittansi tre camere arredate in un ampio appartamento.

Se închiriază trei camere mobilate într-un apartament mare.

VERBE NEREFLEXIVE ÎN ITALIANĂ ȘI REFLEXIVE ÎN ROMÂNĂ

VERBI NON RIFLESSIVI IN ITALIANO E RIFLESSIVI IN ROMENO

➤ *giocare* (**a se juca**):

es. *La mia sorellina gioca con il gattino.*

Surioara mea se joacă cu motănelul.

➤ *guarire* (**a se vindeca**):

es. *Francesca è guarita presto.*

Francesca s-a vindecat repede.

VERBE REFLEXIVE ÎN ITALIANĂ ȘI NEREFLEXIVE ÎN ROMÂNĂ

VERBI RIFLESSIVI IN ITALIANO E NON RIFLESSIVI IN ROMENO

➤ *congratularsi* + *con* (**a felicita + pe**):

es. *Mi congratulo con te.*

Te felicit.

➤ *imbattersi* + *in* (**a da + de**):

es. *Ci siamo imbattuti in te al tempo giusto.*

Am dat de tine la timpul potrivit.

Exerciții

Esercizi:

I. Completa le frasi con i verbi riflessivi al presente:

1. Tuo fratello molto velocemente. (*cambiarsi*)
2. Ragazzi, ... di uscire stasera? (*sentirsi*)
3. Io non mai abbastanza. (*riposarsi*)
4. La bambina i capelli da sola. (*asciugarsi*)
5. I fidanzati calorosamente. (*abbracciarsi*)
6. I bambini abbastanza tardi. (*svegliarsi*)
7. Leonardo e Donatella alla follia. (*amarsi*)
8. Voi bene in questa città. (*trovarsi*)
9. Al funerale noi a lutto. (*vestirsi*)
10. Io a lungo con l'amica del cuore. (*salutarsi*)

II. Completa le frasi con i verbi riflessivi al passato prossimo:

1. Perché vi allo specchio prima di partire? (*guardarsi*)
2. Complimenti a Marcello che molto bene all'inglese. (*prepararsi*)
3. Ieri Valentina per la prima volta dopo 2 mesi. (*pesarsi*)
4. Dopo le ferie, Fabio e Manuela (*fidanzarsi*)
5. Perché ieri voi non al concerto? (*presentarsi*)
6. Noi all'autogrill per quasi un'ora. (*fermarsi*)
7. Gli alunni prima dello spettacolo. (*pettinarsi*)
8. Io vicino al palcoscenico. (*sedersi*)
9. Noi le tute prima di lavorare. (*mettersi*)
10. Tu troppo tardi dalla sporcizia. (*pulirsi*)

III. Completa le frasi secondo il modello:

Tu vedi Matteo.

Tu e Matteo **vi** vedete.

1. Io incontro Margherita.
Io e Margherita
2. Ricardo ama Sabrina.
Ricardo e Sabrina
3. Gianfranco saluta Raffaella.
Gianfranco e Raffaella
4. Tu sposi Graziella.
Tu e Graziella
5. Tu dai del "tu" a Dario.
Tu e Dario
6. Io vedo Debora.
Io e Debora
7. Voi incontrate Maurizio.
Voi e Maurizio
8. Leonardo bacia Renata.
Leonardo e Renata
9. Tu picchi Rocco.
Tu e Rocco
10. Io do del "Lei" alla signora Carlucci.
Io e la signora Carlucci

LECTIA 13

TREDICESIMA LEZIONE

PRONUMELE PERSONALE ÎN DATIV

I PRONOMI INDIRETTI

PERS. NR./NO.	FORMA NEACCENTUATĂ FORMA ATONA	PERS. NR./NO.	FORMA ACCENTUATĂ FORMA TONICA
I /sg.M/F	mi (îmi, mi-)	I /sg.M/F	a me (mie)
all-a/sg.M/F	ti (tîi, tî)	all-a/sg.M/F	a te (tîe)
alll-a/sg.M	gli (îi, i, i-)	alll-a/sg.M	a lui (lui)
alll-a/sg.F	le (îi, i, i-)	alll-a/sg.F	a lei (ei)
I /pl.M/F	ci (ne, ni)	I /pl.M/F	a noi (nouă)
all-a/pl.M/F	vi (vă, vi, v-)	all-a/pl.M/F	a voi (vouă)
alll-a/pl.M/F	gli (le, li)	alll-a/pl.M/F	a loro (lor)

Formele neaccentuate (*forme atone*) se plasează în fața verbului conjugat sau la finele verbului la infinitiv, eliminând ultima vocală a infinitivului.

- es. **Mi** spedisce una cartolina.
Îmi expediază o vedere.
Ti darà la risposta domani.
Îți va da răspunsul mâine.
Gli ho scritto una breve lettera.
 I-am scris o scrisoare scurtă.
Le mando un mazzo di fiori.
Îi trimit un buchet de flori.
Ci ha offerto tantissimi libri.
Ne-a oferit foarte multe cărți.
Vi hanno comprato dei vestiti alla moda.
V-au cumpărat niște haine la modă.
Gli hai telefonato per avvertirli?
Le-ai telefonat ca să-i anunți?

Formele accentuate (*forme toniche*) se plasează după verb și au o valoare emfatică:

es. *Lo zio vuole dare a me il regalo.*

Unchiul vrea să-mi dea mie cadoul.

Tuo fratello dà il permesso a te di uscire fuori.

Fratele tău îți dă permisiunea ție să ieși afară.

Hai prestato a lui la macchina?

I-ai împrumutat lui mașina?

Non hanno inviato a lei le scarpe.

Nu i-au trimis ei pantofii.

Ha pensato di offrire a noi il motorino.

S-a gândit să ne ofere nouă scooterul.

Ambra ha sempre dato retta a voi.

Ambra v-a dat mereu dreptate vouă.

Mario deve chiedere scusa a loro.

Mario trebuie să le ceară scuze lor.

Observații

Osservazioni:

- Forma neaccentuată a pronumele personal în dativ *loro* a fost substituită nu numai în limbajul colocvial, ci și în italiana standard de pronumele *gli*, atât pentru masculin, cât și pentru feminin:

es. *Non gli do mai retta.* în loc de *Non do mai retta loro.*

Nu le dau dreptate lor niciodată.

- Există verbe care se folosesc în italiană cu dativul, iar în română cu acuzativul: *chiedere/domandare* (a cere/întreba), *credere* (a crede), *voler bene a qualcuno* (a ține la cineva):

es. *Chiedo a lei come si arriva al museo.* (dativ)

O întreb pe ea cum se ajunge la muzeu. (acuzativ)

Devo credere a te? (dativ)

Trebuie să te cred pe tine? (acuzativ)

Tu sai che mia madre vuole tanto bene a te. (dativ)

Știi că mama mea ține mult la tine. (acuzativ)

Observație

Osservazione: Pronumele personale în dativ (*mi, ti, gli, le, ci, vi*), folosite cu verbul *andare*, schimbă sensul acestui verb în *a avea chef*, *a dori*, doar cu forma verbală a persoanelor a III-a, sg., pl.:

es. Non mi va di fare questo. Nu am chef să fac asta.

Gli va di fare una passeggiata. Are chef să se plimbe.

PRONUMELE PERSONALE DE POLITEȚE ÎN DATIV

I PRONOMI INDIRETTI DI CORTESIA

PERS. NR./NO.	FORMA NEACCENTUATĂ <i>FORMA ATONA</i>	PERS. NR./NO.	FORMA ACCENTUATĂ <i>FORMA TONICA</i>
aIII-a /sg.M/F	Le (<i>vă</i>)	aIII-a/sg.M/F	a Lei (<i>dumneavoastră</i>)
all-a/pl.M/F	Vi (<i>vă</i>)	all-a/pl.M/F	a Voi (<i>dumneavoastră</i>)

Formele neaccentuate (*forme atone*) și cele accentuate (*forme toniche*) ale pronumelor personale de politețe în dativ, la singular și plural, se scriu cu majusculă, chiar și în interiorul unei propoziții sau la finalul unui verb la infinitiv. Pentru singular, pronumele de politețe în dativ are forma neaccentuată **Le** și forma accentuată **a Lei**:

es. Le voglio dare/ voglio darLe i documenti necessari.

Vreau să vă dau documentele necesare.

Quanto devo pagare a Lei, signore?

Cât trebuie să vă plătesc dumneavoastră, domnule?

Pronumele de politețe în dativ are la plural forma neaccentuată **Vi** și forma accentuată **a Voi**:

es. Gentili signore, Vi è piaciuta la collezione primavera-estate di Valentino?

Stimate doamne, v-a plăcut colecția primăvară-vară a lui Valentino?

La serata musicale è regalata a Voi, signori.

Serata muzicală vă este dedicată dumneavoastră, domnilor.

Exerciții

Esercizi:

I. Completa le frasi con le forme atone dei pronomi indiretti:

1. ho venduto il telefonino a buon mercato. (a Luca)
2. ha chiesto il permesso di ballare. (a Rita)
3. hanno risposto i suoi genitori al citofono. (a noi)
4. apro io le finestre se volete. (a voi)
5. offro volentieri un altro caffè. (a Lei)
6. hanno costruito una bella casa. (a te)
7. ha preparato una bell'insalata al tonno. (a me)
8. abbiamo organizzato una festa. (a lui)
9. ho scritto un bigliettino. (a lei)
10. spedisco il pacco domani. (a loro)

II. Rispondi alle domande secondo il modello:

Che cosa hai detto a Bruno?

Gli ho detto di venire al concerto.

1. Che cosa hai prestato a Cristiano?
..... i miei guanti.
2. Che cosa hai dato a tua sorella?
..... un portafortuna.
3. Che cosa hai comprato ai cugini?
..... dei giocattoli.
4. Che cosa hai promesso a Carmela?
..... di andare insieme in montagna.

5. Che cosa hai risposto all'ingegnere?

..... di impegnarmi di più nel progetto.

6. Che cosa hai offerto alla signora?

..... un caffè espresso.

7. Che cosa hai spiegato ai bambini?

..... come si prende cura degli animali.

8. Che cosa hai chiesto al datore di lavoro?

..... di assumermi dal lunedì prossimo.

9. Che cosa hai raccontato alle tue amiche?

..... quello che è successo in discoteca.

10. Che cosa hai restituito al signor Barindi?

..... il libro che mi ha prestato.

III. Cambia la posizione del pronome secondo il modello:

Che cosa posso comprarti, Caterina?

Che cosa **ti** posso comprare, Caterina?

1. Perché gli vuoi dire la verità?

.....

2. Devi promettermi di cambiare il tuo atteggiamento.

.....

3. Perché Chiara non può prestarmi la sua macchina?

.....

4. Puoi farmi conoscere i tuoi parenti?

.....

LECȚIA 14

QUATTORDICESIMA LEZIONE

VIITORUL

IL FUTURO SEMPLICE

VERBELE AUXILIARE

VERBI AUSILIARI

AVERE A AVEA			ESSERE A FI		
io	avrò	voi avea	io	sarò	voi fi
tu	avrai	vei avea	tu	sarai	vei fi
lui/lei	avrà	va avea	lui/lei	sarà	va fi
noi	avremo	vom avea	noi	saremo	vom fi
voi	avrete	veți avea	voi	sarete	veți fi
loro	avranno	vor avea	loro	saranno	vor fi

VERBELE REGULATE

VERBI REGOLARI

Viitorul verbelor regulate se formează adăugând la rădăcina infinitivului desinențele corespunzătoare.

CONJUGAREA I

PRIMA CONIUGAZIONE (-ARE)

GUARDARE A PRIVI

io	guarderò voi privi	Non so se ritornerò domani. Nu știu dacă mă voi întoarce mâine.
tu	guarderai vei privi	Lavorerai anche questo sabato? Vei munci și sâmbăta asta?
lui/lei	guarderà va privi	Maria canterà al Festival di San Remo. Maria va cânta la Festivalul San Remo.
noi	guarderemo vom privi	Non aspetteremo più l'autobus la mattina. Nu vom mai aștepta autobuzul dimineața.
voi	guarderete veți privi	Incontrerete anche il Preside della facoltà? Vă veți întâlni și cu decanul facultății?
loro	guarderanno vor privi	I ragazzi laveranno i vetri con tanta cura. Băieții vor spăla geamurile cu multă grijă.

CONJUGAREA A II-A

SECONDA CONIUGAZIONE (-ERE)

CHIEDERE A CERE/ ÎNTREBA

io	chiederò voi cere	<i>Prenderò delle decisioni molto chiare.</i> <i>Voi lua niște decizii foarte clare.</i>
tu	chiederai vei cere	<i>Proteggerai i cuccioli della cagna?</i> <i>Îi vei proteja pe puii cățelei?</i>
lui/lei	chiederà va cere	<i>Chi si prenderà cura dei bambini?</i> <i>Cine va avea grijă de copii?</i>
noi	chiederemo vom cere	<i>Divideremo il cibo con i nostri amici.</i> <i>Vom împărți hrana cu amicii noștri.</i>
voi	chiederete veți cere	<i>Perderete la gara se rinuncerete.</i> <i>Veți pierde concursul dacă veți renunța.</i>
loro	chiederanno vor cere	<i>Gli alunni leggeranno le poesie domani.</i> <i>Elevii vor citi poeziile mâine.</i>

CONJUGAREA A III-A

TERZA CONIUGAZIONE (-IRE)

PREFERIRE A PREFERA

io	preferirò voi prefera	<i>Partirò per gli USA il mese prossimo.</i> <i>Voi pleca în SUA luna viitoare.</i>
tu	preferirai vei prefera	<i>Scoprirai un altro mondo viaggiando.</i> <i>Vei descoperi o altă lume călătorind.</i>
lui/lei	preferirà va prefera	<i>Lo spettacolo finirà alle undici.</i> <i>Spectacolul se va termina la ora 11.</i>
noi	preferiremo vom prefera	<i>Dormiremo di più per la stanchezza.</i> <i>Vom dormi mai mult din cauza oboselii.</i>
voi	preferirete veți prefera	<i>Preferirete andare in montagna?</i> <i>Veți prefera să mergeți la munte?</i>
loro	preferiranno vor prefera	<i>I carabinieri seguiranno i rapinatori.</i> <i>Jandarmii îi vor urmări pe jefuitori.</i>

VERBELE NEREGULATE

VERBI IRREGOLARI

ANDARE a merge	POTERE a putea	SAPERE a ști	FARE a face
io <i>andrò</i> voi merge	io <i>potrò</i> voi putea	io <i>saprò</i> voi ști	io <i>farò</i> voi face
tu <i>andrai</i>	tu <i>potrai</i>	tu <i>saprai</i>	tu <i>farai</i>
lui/lei <i>andrà</i>	lui/lei <i>potrà</i>	lui/lei <i>saprà</i>	lui/lei <i>farà</i>
noi <i>andremo</i>	noi <i>potremo</i>	noi <i>sapremo</i>	noi <i>faremo</i>
voi <i>andrete</i>	voi <i>potrete</i>	voi <i>saprete</i>	voi <i>farete</i>
loro <i>andranno</i>	loro <i>potranno</i>	loro <i>sapranno</i>	loro <i>faranno</i>

DOVERE a trebui	VEDERE a vedea	VENIRE a veni
io <i>dovrò</i> va trebui	io <i>vedrò</i> voi vedea	io <i>verrò</i> voi veni
tu <i>dovrai</i>	tu <i>vedrai</i>	tu <i>verrai</i>
lui/lei <i>dovrà</i>	lui/lei <i>vedrà</i>	lui/lei <i>verrà</i>
noi <i>dovremo</i>	noi <i>vedremo</i>	noi <i>verremo</i>
voi <i>dovrete</i>	voi <i>vedrete</i>	voi <i>verrete</i>
loro <i>dovranno</i>	loro <i>vedranno</i>	loro <i>verranno</i>

VOLERE a vrea	BERE a bea	RIMANERE a rămâne
io <i>vorrò</i> voi vrea	io <i>berrò</i> voi bea	io <i>rimarrò</i> voi rămâne
tu <i>vorrà</i>	tu <i>berrà</i>	tu <i>rimarrà</i>
lui/lei <i>vorrà</i>	lui/lei <i>berrà</i>	lui/lei <i>rimarrà</i>
noi <i>vorrèmo</i>	noi <i>berrèmo</i>	noi <i>rimarrèmo</i>
voi <i>vorrète</i>	voi <i>berrète</i>	voi <i>rimarrète</i>
loro <i>vorranno</i>	loro <i>berranno</i>	loro <i>rimarranno</i>

- es. *Dovrò compilare il modulo entro le tre del pomeriggio.*
Va trebui să completez formularul până la ora 3 după-amiaza.
Anche tu potrai guadagnare tanti soldi.
Și tu vei putea câștiga mulți bani.
Lei saprà cosa fare una volta arrivata alla ditta.
Ea va ști ce să facă odată ajunsă la firmă.
Andremo volentieri in gita la settimana prossima.
Vom merge cu plăcere în excursie săptămâna viitoare.

Vorrete cambiare il posto alla partita di calcio?
 Veți vrea să schimbați locul la partida de fotbal?
 Dopodomani verranno anche le nuove macchine.
 Poimâine vor veni și noile mașini.

VIITORUL ANTERIOR

IL FUTURO ANTERIORE O COMPOSTO

Se formează din viitorul verbelor auxiliare și participiul trecut al verbului de conjugat:

	ABITARE	A LOCUI		RIUSCIRE	A REUȘI
io	avrò abitato	voi fi locuit	io	sarò riuscito/a	voi fi reușit
tu	avrai abitato	vei fi locuit	tu	sarai riuscito/a	vei fi reușit
lui/lei	avrà abitato	va fi locuit	lui/lei	sarà riuscito/a	va fi reușit
noi	avremo abitato	vom fi locuit	noi	saremo riusciti/e	vom fi reușit
voi	avrete abitato	veți fi locuit	voi	sarete riusciti/e	veți fi reușit
loro	avranno abitato	vor fi locuit	loro	saranno riusciti/e	vor fi reușit

Se folosește în special după conj. *quando* sau loc. conj. *dopo che*:

es. Chiamami quando avrai finito di fare gli esercizi.
 Cheamă-mă când vei fi terminat de făcut exercițiile.
 Dopo che sarò tornato dal supermercato, preparerò la cena.
 După ce mă voi fi întors de la supermarket, voi pregăti cina.

Exerciții

Esercizi:

I. Completa al futuro le frasi con i verbi dati:

- Domani noi (fare) la colazione al bar.
- Tu (accendere) le luci di Natale?
- Gli studenti (uscire) più presto dal corso.
- Non so se voi (volere) andare in gita.
- Sicuramente Donatella non (sapere) pulire il pavimento.
- Diego e Francesca (andare) molto d'accordo.
- Quando tu (venire) a trovarci in campagna?

8. Al cinema (*dare*) un bel film la prossima settimana.
9. Dario (*viaggiare*) all'estero per il fine settimana.
10. Tutti (*dovere*) imparare queste canzoni.

II. Trasforma le frasi dal presente al futuro:

1. Noi ceniamo fuori.
.....
2. Tu vai spesso dai tuoi nonni.
.....
3. Fabrizio arriva in orario agli appuntamenti.
.....
4. Questa settimana faccio l'esame di laurea.
.....
5. Voi preferite restare a casa.
.....

III. Trasforma le frasi secondo il modello, usando il futuro composto:

Caricherò il telefonino. Ti chiamerò subito.

Dopo che **avrò caricato** il telefonino, ti chiamerò subito.

1. Faremo le spese. Prepareremo la cena.
.....
2. Studierai più seriamente. Passerai l'esame.
.....
3. Scegliere il modello. Comprerete la macchina.
.....
4. Mi laureerò. Andrò in vacanza al mare.
.....
5. Finirà di mettere in ordine la casa. Inviterà gli ospiti.
.....

LECȚIA 15

QUINDICESIMA LEZIONE

PARTICULELE PRONOMINALE **CI**, **VI**, **NE** LE PARTICELLE PRONOMINALI **CI**, **VI**, **NE**

CI și **VI**

Particula **ci**, împreună cu **vi**, mai puțin uzitată, pot fi folosite ca adverbe de loc; sunt adesea folosite cu verbele: *andare*, *venire*, *essere*, *stare*, *rimanere*;

Ele se plasează în fața verbului de conjugat sau la finalul verbului la infinitiv:

es. *Sei mai stato a Milano?*

Ai fost vreodată la Milano?

No, non ci sono mai stato.

Nu, n-am fost niciodată. (acolo)

Sì, ci sono già stato l'anno scorso.

Da, am fost deja anul trecut.

Ci voglio andare/ voglio andarci per vedere il Duomo.

Vreau sa merg (acolo) ca să văd Domul.

Când în frază există deja pronumele personal **ci**, locul particulei **ci** este luat de particula **vi**:

es. *Vi accompagno alla stazione?*

Vă însoțesc la gară?

Sì, vi ci accompagni în loc de Sì, ci ci accompagni.

Da, ne însoțești.(acolo)

Particula **vi** se folosește în locul lui **ci** în literatură și în limbajul elevat, din motive stilistice sau eufonice:

es. *Vi sono delle informazioni molto interessanti in questo libro.*

(în loc de ci sono...)

Există informații foarte interesante în această carte.

Particula **ci** este folosită cu valoare de complement indirect în sintagmele prepoziționale introduse de prepozițiile **a, con, su**:

es. *Pensi molto alla tua città?*

Te gândești mult la orașul tău?

No, non **ci** penso affatto. (alla mia città)

Nu, nu mă gândesc deloc. (la orașul meu)

Vieni con noi in discoteca?

Vii cu noi la discotecă?

Sì, **ci** vengo volentieri. (con voi)

Da, vin cu plăcere. (cu voi)

Posso contare su di te?

Pot conta pe tine?

Sì, **ci** puoi contare sempre. (su di me)

Da, poți conta mereu. (pe mine)

De asemenea, particula **ci** se mai folosește cu valoare emfatică în cazul verbelor *vedere, sentire, parlare*:

es. *Vedi bene da questo posto? Sì, ci vedo.*

Vezi bine din acest loc? Da, văd bine.

CI poate fi folosită și în expresii idiomatice:

- *averci* = a avea (cu valoare emfatică, nu locativă):
(se folosește în răspunsul la întrebări care exprimă posesia):

es. *Teresa, hai il portatile? Sì, ce l'ho.*

Teresa, ai laptopul? Da, îl am.

- *avercela* = a fi pornit împotriva cuiva/a avea ceva cu cineva:

es. *Perché ce l'hai con me?*

De ce ești supărat pe mine? Ce ai cu mine?

- *ci vuole/ci vogliono* = a fi nevoie/necesar (cu valoare impersonală):

es. *Ci vuole tanto tempo per pulire questa casa.*

Este nevoie de mult timp pentru a curăța această casă.

- *entrarci* = a avea legătură:

es. *Che c'entro io con questo?*

Ce legătură am eu cu asta?

- *esserci* = a exista:
es. *Non ci sono più i cinema affollati di un tempo.*
Nu mai există cinemaurile aglomerate de altădată.
- *farcela* = a reuși, a putea:
es. *Ho tanto da leggere, non ce la faccio più.*
Am mult de citit, nu mai reușesc/pot.
- *metterci* = a fi nevoie/a trebui (temporal):
es. *Quanto tempo ci metti per lavare i piatti?*
De cât timp ai nevoie ca să speli farfuriile?
- *pensarci* = a se ocupa de:
es. *Chi prenderà Anna dall'aeroporto? Ci penso io.*
Cine o va lua pe Anna de la aeroport? Mă ocup eu de asta.
- *starci* = a fi de acord (în limbajul colocvial):
es. *Ci stai con la nostra decisione ?*
Ești de acord cu decizia noastră?

NE

Funcția principală a particulei **ne** este de pronume partitiv și se referă la o parte dintr-un întreg; se folosește cu un numeral sau cu adjectivele nehotărâte *molto/tanto* (mult), *poco* (puțin), *un po'* (un pic), pronumele negativ *nessuno* (niciun) sau adverbele *nulla/niente* (nimic), *affatto* (deloc – în prop. negative):

- es. *Quanti bicchieri d'acqua bevi al giorno? Ne bevo dieci.*
Câte pahare de apă bei pe zi? Beau zece.
Quanta pasta vuoi? Ne voglio poca.
Câte paste vrei? Vreau puține.

Particula pronominală **ne** se plasează în fața verbului conjugat sau la finalul verbului la infinitiv, eliminând ultima vocală a infinitivului:

- es. *Mirko, prendi tutti i giornali?*
Mirko, iei toate ziarele?
No, ne voglio prenderel voglio prenderne soltanto uno.
Nu, vreau să iau doar unul.

NE face acordul participiului trecut ca un pronume personal:

es. *Quante persone hai invitato alla festa?*

Câte persoane ai invitat la petrecere?

Ne ho invitate cinque. Am invitat cinci.

Particula pronominală **ne** se folosește în sintagmele prepoziționale introduse de prepozițiile **di** sau **da**:

es. *Parlate spesso di Alberto?*

Vorbiți adesea de Alberto?

Sì, ne parliamo abbastanza. (di Alberto)

Da, vorbim destul. (de Alberto)

Hai visto il film? Che ne dici? (del fim)

Ai văzut filmul? Ce zici? (despre film)

L'aiuto sempre e per questo ne ricevo tanti ringraziamenti. (da lei)

O ajut mereu și de asta primesc multe mulțumiri. (de la ea)

Particula **ne** poate avea și funcția de adverb de loc, semnificând îndepărtarea:

es. *Sei stato a Firenze?*

Ai fost la Florența?

Sì, ne sono proprio ritornato ieri pomeriggio. (da Firenze)

Da, tocmai m-am întors ieri după-amiază. (de acolo).

Particula **ne** poate fi folosită și în expresii idiomatice:

➤ *andarsene* = a pleca (dintr-un loc):

es. *Me ne andrò il più presto possibile.*

Voi pleca de aici cât mai curând posibil.

➤ *allontanarsene* = a se îndepărta (dintr-un loc):

es. *Te ne sei allontanato subito?*

Te-ai îndepărtat imediat de acolo?

➤ *esserne* = a se alege:

es. *Che ne è stato di te?*

Ce s-a ales de tine?

➤ *non poterne* = a nu rezista:

es. *Ho lavorato tutta la giornata, non ne posso più.*

Am lucrat toată ziua, nu mai rezist.

Exerciții

Esercizi:

I. Rispondi alle domande usando *ci* o *ne*:

1. Quante mele mangi al giorno?
_____ mangio 4 mele.
2. Andate all'università?
Sì, _____ andiamo.
3. Quanti caffè beve Giulia al giorno?
_____ beve 3 tazze.
4. Hai parlato con il professore?
Sì, _____ ho parlato.
5. Quanti soldi spendi in città alla settimana?
_____ spendo pochi.
6. Vieni alla mensa?
No, non _____ vengo.
7. Quante lingue straniere conosce, signora?
_____ conosco cinque.

II. Completa con *ne* e il verbo adatto:

1. Quanto succo hai bevuto? un bicchiere.
2. Il mio vicino è un grand'animalista e tre cani.
3. La pizza era abbastanza grande e io solo metà.
4. Quanti film hai visto questa settimana? cinque.
5. Ti piacciono questi fiori? due mazzi.

III. Continua la frase usando la particella *ci* in modo adeguato:

1. Questa è la casa di Luigi e
2. Ho trovato il tuo quaderno e
3. Laura non voleva andare a Firenze, invece.....
4. Dopo che sarete andati alla pagina 22 del libro, ...
5. Non ci siamo ancora stati a Roma, però voi

IV. Completa le frasi con le particelle *ci* o *ne*:

1. Quanti esercizi hai fatto oggi? ho fatto abbastanza.
2. La pizza è quasi pronta, ... devi mettere solo il parmigiano.
3. Hai visto la sua nuova macchina? Che dici?
4. È un cane molto affettuoso e così me ne sono innamorato.
5. Per arrivare a Torino vogliono due ore di aereo.
6. Ho visto l'incidente in persona e voglio raccontare tutto.
7. Dormi bene su quel letto? Sì, ... dormo come un bambino.
8. Anna si accorge subito dell'accaduto, ma io me accorgo l'ultimo.
9. Questa città è troppo rumorosa, non potrei vivere.
10. Vorrei un gelato e così ho preso uno con tre gusti.

LECȚIA 16

SEDICESIMA LEZIONE

MAI MULT CA PERFECTUL

IL TRAPASSATO PROSSIMO

Se formează din imperfectul verbelor auxiliare și participiul trecut al verbului de conjugat;

În cazul în care verbele se conjugă cu auxiliarul *essere* (de obicei verbele de mișcare, care indică un punct de sosire sau de plecare) se face acordul participiului trecut în gen și număr.

FARE				A FACE				RIMANERE				A RĂMÂNE			
io	avevo	<i>fatto</i>	făcusem	io	ero	<i>rimasto/a</i>	devenisem	io	ero	<i>rimasto/a</i>	devenisem	io	ero	<i>rimasto/a</i>	devenisem
tu	avevi	<i>fatto</i>	făcuseși	tu	eri	<i>rimasto/a</i>	deveniseși	tu	eri	<i>rimasto/a</i>	deveniseși	tu	eri	<i>rimasto/a</i>	deveniseși
lui/lei	aveva	<i>fatto</i>	făcuse	lui/lei	era	<i>rimasto/a</i>	devenise	lui/lei	era	<i>rimasto/a</i>	devenise	lui/lei	era	<i>rimasto/a</i>	devenise
noi	avevamo	<i>fatto</i>	făcuserăm	noi	eravamo	<i>rimastile</i>	deveniserăm	noi	eravamo	<i>rimastile</i>	deveniserăm	noi	eravamo	<i>rimastile</i>	deveniserăm
voi	avevate	<i>fatto</i>	făcuserăți	voi	eravate	<i>rimastile</i>	deveniserăți	voi	eravate	<i>rimastile</i>	deveniserăți	voi	eravate	<i>rimastile</i>	deveniserăți
loro	avevano	<i>fatto</i>	făcuseră	loro	erano	<i>rimastile</i>	deveniseră	loro	erano	<i>rimastile</i>	deveniseră	loro	erano	<i>rimastile</i>	deveniseră

es. *Mia madre aveva già cucinato quando tu sei arrivato a casa.*

Mama mea gătise deja când tu ai ajuns acasă.

Francesca era partita per Firenze quando hai telefonato.

Francesca plecase la Florența când ai telefonat.

Exerciții

Esercizi:

I. Trasforma i verbi all'infinito in verbi al trapassato prossimo:

1. L'insegnante (*arrivare*) in classe prima degli studenti.
2. I due soci (*litigare*) come facevano sempre.
3. Quando voi siete arrivati, Marta (*lavare*) la macchina.
4. Allora noi (*preoccuparsi*) a causa del brutto tempo.

5. Luciano (*andare*) già in palestra con il suo amico.
6. Non ti sentivi bene perché (*mangiare*) troppo a cena.
7. I miei cugini (*rimanere*) senza soldi all'arrivo in città.
8. In quel periodo noi (*decidere*) dove trascorrere le vacanze.
9. Io non (*uscire*) di casa quando mi hai telefonato.
10. Gli operai (*finire*) i lavori prima del previsto.

II. Rispondi alle domande usando il trapassato prossimo dei verbi indicati tra parentesi:

1. Perché ti sei arrabbiata con lui?
Perché non (*mantenere*) le sue promesse.
2. Perché i ragazzi non sono venuti alla festa?
Perché (*incontrarsi*) prima con i loro cari amici.
3. Perché Elisa non ha superato l'esame?
Perché non (*studiare*) abbastanza.
4. Perché non hai pagato il conto?
Perché (*dimenticare*) il portafoglio a casa.
5. Perché siete andati a piedi fino al distributore?
Perché (*rimanere*) senza benzina.
6. Perché non sei venuto con noi?
Perché (*noleggiare*) una macchina.
7. Perché avete gridato dalla gioia?
Perché (*tornare*) nostra sorella dagli Stati Uniti.

LECȚIA 17

DICIASSETTESIMA LEZIONE

PRONUMELE NEUTRU

IL PRONOME NEUTRO

Pronumele neutru **lo** se folosește pentru a substitui pronumele demonstrative *ciò/ questo* (**asta/acest lucru**):

es. Sai chi diventerà il sindaco della nostra città?

Știi cine va deveni primarul orașului nostru?

No, non lo so.

Nu, nu știu.

Pronumele **lo** se poate referi la un adjectiv care face parte dintr-un predicat nominal menționat anterior:

es. Anche se Maurizio crede di essere competente, non lo è.

(non è competente)

Chiar dacă Maurizio crede că este competent, nu este.

Ca pronume neutru se poate folosi și pronumele personal **la**, dar numai în expresiile idiomatice:

➤ *avercela con* = a fi pornit împotriva cuiva/a avea ceva cu cineva:

es. Quei ragazzi ce l'hanno con noi.

Acei băieți sunt porniți împotriva noastră.

➤ *cavarsela* = a se descurca:

es. Come te la sei cavata ieri?

Cum te-ai descurcat ieri?

➤ *farcela* = a reuși:

es. Ce la farai domani all'esame?

Vei reuși să treci mâine examenul?

➤ *godersela* = a se bucura de ceva:

es. La bambina se l'ha goduta molto.

Copila s-a bucurat mult. (de acel lucru)

- *mettercela tutta* = a se implica la maximum/a da totul:
es. *Devi mettercela tutta a questa gara!*
Trebuie să dai totul la acest concurs!
- *passarsela* = a o duce bine:
es. *Se la passa abbastanza bene.*
O duce destul de bine.
- *prendersela con* = a se enerva/a se ofensa:
es. *Ieri ce la siamo presa con Michele.*
Ieri ne-am enervat pe Michele.

PRONUMELE COMBinate

I PRONOMI COMBINATI

Formele neaccentuate ale pronumelor personale în dativ se unesc cu unele forme neaccentuate ale pronumelor personale în acuzativ și cu particulele pronominale **ne** sau **ci**, schimbându-și forma. Vocala *i* a pronumelor personale în dativ se schimbă în *e*:

pron. D/Ac.	<i>io</i>	<i>la</i>	<i>li</i>	<i>le</i>	<i>ne</i>
<i>mi</i>	<i>me lo</i> <i>mi-l</i>	<i>me la</i> <i>mi-o</i>	<i>me li</i> <i>mi-i</i>	<i>me le</i> <i>mi le</i>	<i>me ne</i>
<i>ti</i>	<i>te lo</i> <i>ti-l</i>	<i>te la</i> <i>ti-o</i>	<i>te li</i> <i>ti-i</i>	<i>te le</i> <i>ti le</i>	<i>te ne</i>
<i>ci</i>	<i>ce lo</i> <i>ni-l</i>	<i>ce la</i> <i>ne-o</i>	<i>ce li</i> <i>ni-i</i>	<i>ce le</i> <i>ni le</i>	<i>ce ne</i>
<i>vi</i>	<i>ve lo</i> <i>vi-l</i>	<i>ve la</i> <i>v-o</i>	<i>ve li</i> <i>vi-i</i>	<i>ve le</i> <i>vi le</i>	<i>ve ne</i>
<i>gli</i>	<i>glielo</i> <i>i-l</i> * <i>vi-l</i>	<i>gliela</i> <i>i-o</i> <i>v-o</i>	<i>glieli</i> <i>i-i</i> <i>vi-i</i>	<i>gliele</i> <i>i le</i> <i>vi le</i>	<i>gliene</i>

* se folosesc în cazul pronumelui personal de politețe în dativ (*Le*).

Pronumele combinate se plasează în fața verbului conjugat sau la finalul verbului la infinitiv, unite cu infinitivul, eliminând ultima vocală a infinitivului:

es. *Mi piace molto il tuo libro, puoi prestarmelo, per favore?*
Îmi place mult cartea ta, poți să **mi-o** împrumuți, te rog?

Vuoi vedere la rivista? Se aspetti un attimo, te la do.
Vrei să vezi revista? Dacă aștepți o clipă, **ți-o** dau.

Se vi piace il vino rosso, posso offrirvene io un bicchiere.
Dacă vă place vinul roșu, pot să **vă** ofer eu un pahar.

Conoscete le due ragazze? No, non ce le hanno ancora presentate.
Le cunoașteți pe cele două fete? Nu, nu **ni le-au** prezentat încă.

În cazul pers. a III-a sg., masculin și feminin, în dativ (**gli** și **le**) și a pronumelui de politețe în dativ (**Le**), se folosește o formă unică în cazul pronumelor combinate, mai exact forma **gli**.

Acest pronume se unește cu formele neaccentuate ale pronumelor personale în acuzativ, prin intermediul vocalei de legătură e, obținând următoarele forme: *glielo*, *gliela*, *glieli*, *gliele*, *gliene*.

es. *Signora, se non ha capito bene, glielo posso ripetere un'altra volta.*
Doamnă, dacă nu ați înțeles bine, pot să **v-o** repet încă o dată.

Carina ha dimenticato qui la sua borsa e dobbiamo portargliela stasera.
Carina și-a uitat aici geanta și trebuie să **i-o** ducem astă-seară.

Marco non trova i suoi libri, glieli hanno nascosti i suoi amici.
Marco nu-și găsește cărțile, **i le-au** ascuns amicii săi.

A Fabrizio piacciono molto i giochi sul computer, gliene regalerò due per il suo compleanno.
Lui Fabrizio îi plac mult jocurile pe computer, **îi** voi dăruia două de ziua lui de naștere.

Pronumele personal în dativ **loro** nu se combină niciodată și se plasează mereu după verb:

es. *Hai detto a Cristina e a Roberta di venire al concerto con noi?*

Le-ai zis Cristinei și Robertei să vină la concert cu noi?

Sì, l'ho detto **loro**. (mult mai uzual: Sì, **gliel'**ho detto.)

Da, le-am zis. (**asta**)

Avete inviato i pacchi ai bambini dell'orfanotrofo?

Ați trimis pachetele copiilor de la orfelinat?

No, **li** manderemo **loro** domani mattina.

(mult mai uzual: No, **glieli** manderemo domani mattina.)

Nu, **le** vom trimite **lor** mâine dimineață.

Formele neaccentuate ale pronumelor personale în acuzativ se pot combina și cu particula adverbială *ci* (**acolo**), obținând formele *mi ci*, *ti ci*, *vi ci* etc.:

es. *Ti ci trovo dopo le 4?*

Te găsesc acolo după ora 4?

Exerciții

Esercizi:

I. Rispondi alle domande secondo il modello:

Quando mi fai vedere il tuo nuovo appartamento?

Te lo faccio vedere domani mattina.

1. Chi ti ha comprato la macchina?

.....

2. Mi prestate il vostro libro?

.....

3. Chi vi ha portato il conto?

.....

4. Quando ci mandi le tue riviste?

.....

5. Chi ti ha affittato la stanza?

.....

6. Mi hai comprato due etti di prosciutto?

.....

7. Quando vi hanno inviato le analisi mediche?

.....

8. Chi ti ha regalato il portatile?

.....

9. Quando ci farai una visita?

.....

10. Mi portate una sedia, per favore?

.....

II. Rispondi alle domande secondo il modello:

Quando mi può presentare il Suo libro, signore?

Giùlo presento appena sarà stampato.

1. Chi ha preparato la valigia a Elisabetta?

.....

2. Quando porterai le bambine alla nonna?

.....

3. Chi ha spiegato il problema a Luca?

.....

4. Quando mi restituirà i soldi, signore?

.....

5. Chi laverà la moto ad Enrico?

.....

III. Completa le frasi con le forme convenienti del pronome combinato, facendo attenzione all'accordo col participio passato:

1. Verrà anche Luisa alla festa? Sì, ... ha promess...
2. Questi CD non sono miei, ... ha regalat... mio zio.
3. Abbiamo mangiato una pizza; ha offert... Lucia.
4. Ho delle notizie sull'evento! ha dat... un testimone.
5. Quando mi consegna il curriculum, signora? consegna domani.
6. Non avete portato il pacco in ufficio perché non ha chiest... nessuno.
7. Chi ti ha regalato questi fiori? ha regalat... il mio fidanzato.
8. Bella la tua macchina; hanno dat... i tuoi genitori?
9. Non ho ancora rinnovato la patente, ... ha ricordat... mio padre.
10. Mi piacciono molto le vostre foto! Chi ha scattat...?

LECȚIA 18

DICIOTTESIMA LEZIONE

FORMELE SPECIALE ALE ADJECTIVELOR

LE FORME SPECIALI DEGLI AGGETTIVI

În italiană, adjectivele se plasează atât înainte, cât și după substantiv; în general, atunci când se plasează în fața substantivului, adjectivul are o funcție descriptivă, în timp ce după substantiv acesta are o funcție restrictivă. Sensul adjectivului poate varia în funcție de poziția acestuia.

Adjectivele cu forme speciale în italiană sunt **bello**, **quello**, **buono**, **nessuno**, **grande**.

Când adjectivele **bello** și **quello** se plasează în fața substantivului, acestea își modifică forma în funcție de prima literă a substantivului:

Formele de masculin, la singular și plural, **bell/quel** – **bei/quei** se folosesc în fața substantivelor masculine, la singular și plural, care încep cu o consoană:

es. **bel** *quadro* – **bei** *quadri* (tablou frumos – tablouri frumoase)
quel *ragazzo* – **quei** *ragazzi* (acel băiat – acei băieți)

Formele de masculin, la singular și plural, **bello/quello** – **begli/quegli** se folosesc în fața substantivelor masculine, la singular și plural, care încep cu x, y, z, pn, ps, gn, s impura:

es. **bello** *zaino* – **begli** *zaini* (rucsac frumos – rucsacuri frumoase)
quello *studente* – **quegli** *studenti* (acel student – acei studenți)

Formele de masculin, la singular și plural, **bell'/quell'** – **begli/quegli** se folosesc în fața substantivelor masculine, la singular și plural, care încep cu o vocală:

es. **bell'** *albergo* – **begli** *alberghi* (hotel frumos – hoteluri frumoase)
quell' *edificio* – **quegli** *edifici* (acel edificiu – acele edificii)

Formele de feminin, la singular și plural, **bella/quella** – **belle/quelle** se folosesc în fața substantivelor feminine, la singular și plural, care încep cu o consoană:

es. **bella** *cugina* – **belle** *cugine* (vară frumoasă – vere frumoase)
quella *signora* – **quelle** *signore* (acea doamnă – acele doamne)

Formele de feminin, la singular și plural, **bell'quell' – belle/quelle** se folosesc în fața substantivelor feminine, la singular și plural, care încep cu o vocală:

es. **bell'immagine – belle immagini** (imagine frumoasă – imagini frumoase)
quell'impresa – quelle imprese (acea firmă – acele firme)

Observație

Osservazione:

- Când adjectivul **bello** se plasează după substantiv, acesta nu-și modifică forma: *amico bello* (prieten frumos), *amica bella* (prietenă frumoasă), *amici belli* (prieteni frumoși), *amiche belle* (prietene frumoase).

Când adjectivele **buono** și **nessuno** se plasează în fața substantivului, acestea își modifică forma în funcție de prima literă a substantivului, numai la singular:

Formele de masculin, singular, **buon/nessun** se folosesc în fața substantivelor masculine, la singular, care încep cu o vocală sau cu o consoană:

es. **buon giornale** (ziar bun)
buon albergo (hotel bun)
nessun libro (nicio carte)
nessun orologio (niciun ceas)

Formele de masculin, singular, **buono/nessuno** se folosesc în fața substantivelor masculine, la singular, care încep cu x, y, z, pn, ps, gn, s impura:

es. **buono zio** (unchi bun)
buono spettacolo (spectacol bun)
nessuno zaino (niciun rucsac)
nessuno studente (niciun student)

Formele de feminin, singular, **buona/nessuna** se folosesc în fața substantivelor feminine, la singular, care încep cu o consoană:

es. **buona maestra** (învățătoare bună)
nessuna ragazza (nicio fată)

Formele de feminin, singular, **buon'nessun'** se folosesc în fața substantivelor feminine, la singular, care încep cu o vocală:

es. **buon'anima** (suflet bun)
nessun'intenzione (nicio intenție)

Formele de plural ale adjectivului **buono** nu se modifică în funcție de inițiala substantivelor: **buoni studenti** (studenți buni), **buone amiche** (amice bune); **nessuno** nu are formă de plural.

Când adjectivul **grande** se plasează în fața substantivului, acesta își modifică forma în funcție de prima literă a substantivului, numai la singular:

Forma de masculin, singular, **gran** se folosește în fața substantivelor masculine și feminine, la singular, care încep cu o consoană:

es. **gran palazzo** (bloc mare)

gran casa (casă mare)

Forma de masculin și feminin, singular, **grand'** se folosește în fața substantivelor masculine și feminine, la singular, care încep cu vocală:

es. **grand'albergo** (hotel mare)

grand'onda (val mare)

Forma de masculin, singular, **grande** se folosește în fața substantivelor masculine, la singular, care încep cu x, y, z, pn, ps, gn, s impura:

es. **grande psicologo** (mare psiholog)

grande spazio (spațiu mare)

Forma de plural, atât pentru substantivele masculine, cât și pentru cele feminine este **grandi**:

es. **grandi cantanti** (mari cântăreți)

grandi signore (mari doamne)

Exerciții

Esercizi:

I. Metti la forma giusta degli aggettivi tra parentesi:

1. Ma guarda che disegno! (*bello*)
2. A Natale mi hanno regalato orologio. (*quello*)
3. Carina è una amica. (*buono*)
4. Quando prende cura di sé, Gianni è un ragazzo. (*bello*)

5. isola è molto bella come questa. (*nessuno*)
6. Quel bambino è un birichino. (*grande*)
7. Dobbiamo vendere tutti vestiti. (*quello*)
8. Il tuo fidanzato mi ha dimostrato di avere una anima. (*buono*)
9. Sardegna è una isola. (*bello*)
10. scarpe mi stanno strette. (*quello*)
11. I oggetti hanno molto valore. (*bello*)
12. Non ho trovato da affittare appartamento. (*nessuno*)
13. Ieri ho raccolto cane randagio. (*quello*)
14. Il tuo collega ha comprato un strumento musicale. (*buono*)
15. Sbucciami arancia, per favore. (*quello*)
16. Al mercato ci si possono vendere pomodori. (*grande*)
17. allievi vanno a scuola con l'autobus. (*quello*)
18. Vicino al mio palazzo non si trova panchina. (*nessuno*)
19. Mi hai comprato enciclopedia che ti avevo chiesto? (*quello*)
20. Mio nonno ha portato dalla cantina un vino. (*buono*)

II. Completa con le forme corrette di *quello, bello, buono, nessuno*:

1. Luigi è un ragazzo.
2. discorsi non mi piacciono.
3. vino fa sangue.
4. Marco e Luigi sono dei ragazzi.
5. Non voglio parlare con studente.
6. Questa è una idea.
7. birra non è buona.
8. In quell'aula c'erano dei studenti.
9. Cristina è una amica.
10. La villa sulla collina non aveva giardino.

III. Inserisci le forme giuste degli aggettivi al singolare e al plurale:

..... idea	 idee	buono
..... parco	 parchi	bello
..... incendio	 incendi	grande
..... isola	 isole	quello
..... orso	 orsi	bello
..... strumento	 strumenti	buono
..... amico	 amici	quello
..... ragazzo	 ragazzi	grande
..... spagnolo	 spagnoli	bello
..... libro	 libri	buono
..... studente	 studenti	quello
..... impresa	 imprese	grande
..... palazzo	 palazzi	bello
..... psicologo	 psicologi	buono
..... zaino	 zaini	quello
..... spettacolo	 spettacoli	grande
..... amica	 amiche	bello
..... succo	 succhi	buono
..... signora	 signore	quello
..... casa	 case	grande

LECȚIA 19

DICIANNOVESIMA LEZIONE

PERFECTUL SIMPLU

IL PASSATO REMOTO

În limba italiană, perfectul simplu indică o acțiune îndepărtată și terminată în trecut, fără nicio legătură cu prezentul. În română se traduce prin perfectul compus, chiar dacă acest timp indică o acțiune mai apropiată de prezent. Se folosește mult în literatură și este un timp uzual în sudul Italiei, ținând locul perfectului compus.

VERBELE REGULATE

VERBI REGOLARI

Perfectul simplu al verbelor regulate se formează adăugând la rădăcina infinitivului desinențele corespunzătoare.

CONJUGAREA I

PRIMA CONIUGAZIONE (-ARE)

ANDARE A MERGE

io	andăi am mers/ mersei	<i>Mangiai tantissimo a quella festa.</i> Am mâncat foarte mult la acea petrecere.
tu	andăsti ai mers/ merseși	<i>Quanto tempo lavorasti l'anno scorso?</i> Cât timp ai lucrat anul trecut?
lui/lei	andă a mers/ merse	<i>Mio fratello cercò il libro dappertutto.</i> Fratele meu a căutat cartea peste tot.
noi	andămmo am mers/ mersem	<i>Quel periodo cantammo in chiesa.</i> În acea perioadă am cântat la biserică.
voi	andăste ați mers/ merseți	<i>Quando guardaste l'incidente sulla tangenziale?</i> Când ați văzut accidentul pe șoseaua de centură?
loro	andărono au mers/ merse	<i>Gli studenti chiamarono anche l'ex-maestro.</i> Studentii l-au chemat și pe fostul învățător.

CONJUGAREA A II-A

SECONDA CONIUGAZIONE (-ERE)

RIPETERE A REPETA

io	<i>ripetei</i> am repetat/ repetai	Allora vendei la casa per mancanza di soldi. Atunci am vândut casa din lipsă de bani.
tu	<i>ripetesti</i> ai repetat/ repetași	Quando ricevesti il diploma di laurea? Când ai primit diploma de licență?
lui/lei	<i>ripeté</i> a repetat/ repetă	L'insegnante ripeté la spiegazione tante volte. Profesorul a repetat explicația de multe ori.
noi	<i>ripetemmo</i> am repetat/ repetarăm	Non tememmo nessuno in quel periodo. Nu ne-am temut de nimeni în acea perioadă.
voi	<i>ripeteste</i> ați repetat/ repetați	Tanto tempo fa vendeste l'appartamento. Cu mult timp în urmă ați vândut apartamentul.
loro	<i>ripeterono</i> au repetat/ repetară	Un anno fa godemmo il bel tempo. Cu un an în urmă ne bucuram de timp frumos.

CONJUGAREA A III-A

TERZA CONIUGAZIONE (-IRE)

APRIRE A DESCHIDE

io	<i>aprii</i> am deschis/ deschisei	A causa del brutto tempo partii subito. Din cauza timpului urât am plecat imediat.
tu	<i>apristi</i> ai deschis/ deschiseși	Quando scopristi le sue cattive intenzioni? Când ai descoperit intențiile sale rele?
lui/lei	<i>apri</i> a deschis/ deschise	Giacomo preferì abbandonare il lavoro. Giacomo a preferat să abandoneze lucrul.
noi	<i>aprimmo</i> am deschis/ deschiserăm	Allora spedimmo il pacco il giorno dopo. Atunci am expediat pachetul a doua zi.
voi	<i>apriste</i> ați deschis/ deschiserăți	Dormiste bene in quella baita? Ați dormit bine în acea cabană?
loro	<i>aprirono</i> au deschis/ deschiseră	Non aprirono la finestra per l'inquinamento. Nu au deschis fereastra din cauza poluării.

VERBELE AUXILIARE

VERBI AUSILIARI

AVERE A AVEA			ESSERE A FI		
io	ēbbi	am avut/ avui	io	fui	am fost/ fui
tu	avēsti	ai avut/ avuși	tu	fosti	ai fost/ fuși
lui/lei	ēbbe	a avut/ avuse	lui/lei	fu	a fost/ fu
noi	avēmmo	am avut/ avurăm	noi	fūmmo	am fost/ furăm
voi	avēste	ați avut/ avurăți	voi	foste	ați fost/ furăți
loro	ēbbero	au avut/ avuseră	loro	fūrono	au fost/ fură

VERBELE NEREGULATE

VERBI IRREGOLARI

BERE a bea			CADERE a cădea			CHIEDERE a cere/întreba		
io	bēvvi	am băut	io	căddi	am căzut	io	chiesi	am cerut
tu	bevēsti		tu	cadēsti		tu	chiedēsti	
lui/lei	bēvve		lui/lei	cădde		lui/lei	chiese	
noi	bevēmmo		noi	cademmo		noi	chiedemmo	
voi	bevēste		voi	cadēste		voi	chiedēste	
loro	bēvvero		loro	căddero		loro	chiesero	

CONOSCERE a cunoaște			DARE a da			DIRE a zice		
io	conōbbi	am cunoscut	io	diedi	am dat	io	dissi	am zis
tu	conoscēsti		tu	desti		tu	dicesti	
lui/lei	conobbē		lui/lei	diede		lui/lei	disse	
noi	conoscēmmo		noi	demmo		noi	dicemmo	
voi	conoscēste		voi	deste		voi	diceste	
loro	conōbbēro		loro	diedero		loro	dissēro	

FARE a face	LEGGERE a citi	METTERE a pune
io feci am făcut	io lessi am citit	io misi am pus
tu facești	tu leggești	tu mettești
lui/lei fece	lui/lei lesse	lui/lei mise
noi facemmo	noi leggemmo	noi mettemmo
voi faceste	voi leggeste	voi metteste
loro fecero	loro lessero	loro misero

MUOVERE a mișca/ muta	PIACERE a plăcea	PIANGERE a plânge
io mossi am mișcat	io piacqui am plăcut	io piansi am plâns
tu muovești	tu piacești	tu piangesti
lui/lei mosse	lui/lei piacque	lui/lei pianse
noi muovemmo	noi piacemmo	noi piangemmo
voi muoveste	voi piaceste	voi piangeste
loro mossero	loro piacquero	loro piansero

RISPONDERE a răspunde	ROMPERE a sparge/rupe	SAPERE a ști
io risposi am răspuns	io ruppi am spart	io seppi am știut
tu rispondesti	tu rompești	tu sapești
lui/lei rispose	lui/lei ruppe	lui/lei seppe
noi rispondemmo	noi rompemmo	noi sapemmo
voi rispondeste	voi rompeste	voi sapeste
loro risposero	loro ruppero	loro seppero

SCEGLIERE a alege	SCRIVERE a scrie	STARE a sta
io scelsi am ales	io scrissi am scris	io stetti am stat
tu scegliesti	tu scrivești	tu stesti
lui/lei scelse	lui/lei scrisse	lui/lei stette
noi scegliemmo	noi scrivemmo	noi stemmo
voi sceglieste	voi scriveste	voi steste
loro scelsero	loro scrissero	loro stettero

VENIRE a veni		VINCERE a câștiga/învinge		VIVERE a trăi/locui	
io	venni am venit	io	vinsi am câștigat	io	vissi am trăit
tu	venisti	tu	vincesti	tu	vivești
lui/lei	venne	lui/lei	vinse	lui/lei	visse
noi	venimmo	noi	vincemmo	noi	vivemmo
voi	veniste	voi	vinceste	voi	vivește
loro	vennero	loro	vinsero	loro	vissero

VOLERE a vrea		VEDERE a vedea		TRADURRE a traduce	
io	volli am vrut	io	vidi am văzut	io	tradussi am tradus
tu	volesti	tu	vedești	tu	traducești
lui/lei	volle	lui/lei	vide	lui/lei	tradusse
noi	volemmo	noi	vedemmo	noi	traducemmo
voi	voleste	voi	vedește	voi	traducește
loro	vollero	loro	videro	loro	tradussero

Observație

Osservazione:

- Verbele *nascere* (a se naște) și *tacere* (a tăcea) se conjugă în același mod ca verbul *piacere* (a plăcea): *io nacquì (m-am născut)*, *io tacqui (am tăcut)*.
- Există verbe care formează perfectul simplu din participiul trecut al verbului, modificând ultima vocală a participiului o cu *i*:

CHIUDERE a închide		DECIDERE a decide		PERDERE a pierde	
io	chiusi am închis	io	decisi am decis	io	persi am pierdut
tu	chiudești	tu	decidești	tu	perdești
lui/lei	chiuse	lui/lei	decise	lui/lei	perse
noi	chiudemmo	noi	decidemmo	noi	perdemmo
voi	chiudește	voi	decidește	voi	perdește
loro	chiusero	loro	decisero	loro	persero

PRENDERE a lua	RIDERE a râde	SCENDERE a coborî
io <i>presi</i> am luat	io <i>risi</i> am răs	io <i>scesi</i> am coborât
tu <i>prendesti</i>	tu <i>ridesti</i>	tu <i>scendesti</i>
lui/lei <i>prese</i>	lui/lei <i>rise</i>	lui/lei <i>scese</i>
noi <i>prendemmo</i>	noi <i>ridemmo</i>	noi <i>scendemmo</i>
voi <i>prendeste</i>	voi <i>rideste</i>	voi <i>scendeste</i>
loro <i>presero</i>	loro <i>risero</i>	loro <i>scesero</i>

es. *Non lessi quella lettera per non mancarti di rispetto.*

Nu am citit acea scrisoare din respect pentru tine.

In quel periodo stesti solo a casa?

În acea perioadă ai stat singur acasă?

Il comico fece un grande spettacolo.

Comediantul a făcut un mare spectacol.

Non sapemmo cosa fare in quella situazione.

Nu am știut ce să facem în acea situație.

Nella gita vedeste anche l'eruzione del vulcano?

În excursie ați văzut și erupția vulcanului?

I parenti non dissero niente alla partenza.

Rudele nu au spus nimic la plecare.

MAI MULT CA PERFECTUL SIMPLU

IL TRAPASSATO REMOTO

Indică o acțiune care a avut loc înaintea altei acțiuni exprimate de perfectul simplu; este un timp folosit foarte rar, fiind deseori substituit de mai mult ca perfectul.

Nu are corespondent în limba română și se formează din perfectul simplu al verbelor auxiliare și participiul trecut al verbului de conjugat:

CANTARE	A CÂNTA	ANDARE	A MERGE
io <i>ebbi</i> cantato	<i>cântasem</i>	io <i>fui</i> andato/a	<i>mersesem</i>
tu <i>aveste</i> cantato		tu <i>fosti</i> andato/a	
lui/lei <i>ebbe</i> cantato		lui/lei <i>fu</i> andato/a	
noi <i>avemmo</i> cantato		noi <i>fummo</i> andatille	
voi <i>avemmo</i> cantato		voi <i>fosti</i> andatille	
loro <i>ebbero</i> cantato		loro <i>furono</i> andatille	

es. *Quando entrai nella stanza, tu aveste già finito il compito.*

Când am intrat în cameră, tu terminaseși deja tema.

Dopo che suo figlio fu andato da un po', lei arrivò a casa.

După ce fiul său plecase de ceva timp, ea a sosit acasă.

Exerciții

Esercizi:

I. Metti al passato remoto i verbi regolari all'infinito nelle seguenti frasi:

1. Loro (*mangiare*) risotto alla milanese in quel ristorante.
2. Federico (*preferire*) restare a casa per tutto il giorno.
3. Noi (*cercare*) di trovare una scusa.
4. Tu non (*credere*) più alle sue promesse.
5. L'estate scorsa voi (*andare*) a visitare il Duomo.
6. La mia nonna (*morire*) troppo presto.
7. Noi (*risparmiare*) tutti i soldi guadagnati con fatica.
8. Io (*resistere*) a lungo in quella situazione difficile.
9. Francesca (*arrivare*) all'appuntamento in ritardo.
10. Noi (*vendere*) la casa a buon mercato per la fretta.

II. Metti al passato remoto i verbi irregolari all'infinito nelle seguenti frasi:

1. Il 10 giugno io (*dare*) l'ultimo esame della sessione.
2. Ilaria e Flavio non (*venire*) al matrimonio del loro amico.
3. Voi non (*volere*) accompagnarmi alla stazione.
4. Chi si (*prendere*) cura dei bambini in quei momenti difficili?
5. Il mese scorso io non (*leggere*) tutte le puntate del giornale.
6. Voi non (*dire*) nulla a proposito dell'accaduto.
7. I tuoi amici (*essere*) davvero simpatici.
8. Che (*bere*) Graziella a quella festa?

9. Noi (*scrivere*) tante lettere al sindaco per risolvere il problema.

10. Ernesto (*nascere*) in una famiglia povera.

III. Trasforma i verbi all'infinito in verbi al passato remoto:

1. Due anni fa, Irene (*viaggiare*) quasi in tutto il mondo.

2. In quella situazione drammatica io (*fare*) quello che (*potere*)

3. Quell'inverno (*nevicare*) senza sosta per un'intera settimana.

4. Allora la sorella minore di Luigi (*avere*) 3 anni.

5. In quel giorno noi (*perdere*) la chiave della macchina.

6. Voi come (*passare*) le giornate su quell'isola?

7. Tu non (*sapere*) come reagire in una tale situazione.

8. A causa dell'incidente, Lidia non (*laurearsi*) a settembre.

9. Io non (*guidare*) la macchina perché non (*avere*) la patente.

10. Loro (*vedere*) il più grande spettacolo aeronautico.

IV. Trasforma i verbi all'infinito in verbi al trapassato remoto:

1. Dopo che tu (*cenare*), guardammo il film.

2. Quando parlasti con lui, noi (*decidere*) cosa fare.

3. Dopo che Lorena (*arrivare*) a casa, andò in vacanza.

4. Quando voi usciste fuori, io (*finire*) gli esercizi.

5. Dopo che loro (*andare*) in discoteca, cominciò a piovere.

LECȚIA 20

VENTESIMA LEZIONE

GRADELE DE COMPARAȚIE ALE ADJECTIVELOR

I GRADI DI COMPARAZIONE DEGLI AGGETTIVI

I. POZITIV: înalt/ă

POSITIVO: alto/a

es. Mario è alto.

Mario este înalt.

II. COMPARATIV

COMPARATIVO:

a. DE SUPERIORITATE: **mai** înalt/ă

DI MAGGIORANZA: **più** alto/a

es. Carlo è **più** alto di Luigi.

Carlo este **mai** înalt decât Luigi.

Observație

Osservazione: Uneori adverbul **più** este substituit de **maggiormente**:

es. Sabrina è **maggiormente** bella di Luisa.

Sabrina este **mai** frumoasă decât Luisa.

b. DE INFERIORITATE: **mai puțin** înalt/ă

DI MINORANZA: **meno** alto/a

es. Fabrizio è **meno** alto di Giuseppe.

Fabrizio este **mai puțin** înalt decât Giuseppe.

c. DE EGALITATE: **la fel de** înalt/ă **ca**

DI UGUAGLIANZA: **così** alto/a **come**, **tanto** alto/a **quanto**,
tanto alto/a **come**, **tale** alto/a **quale**, alto/a **al pari di** :

es. Giulia è **così** alta **come** Luciana.

Giulia este **la fel de** înaltă **ca** Luciana.

Observație

Osservazione: Adverbele **così** și **tanto** se pot subînțelege grație redundanței lor în partea a doua a relativelor:

es. Gianni è alto **quanto** Francesco.

Gianni este **la fel de** înalt **ca** Francesco.

III. SUPERLATIV

SUPERLATIVO:

1. RELATIV

RELATIVO: a. DE SUPERIORITATE: **cel/cea mai înalt/ă**

DI MAGGIORANZA: **il/la più** alto/a

es. Roberta è **la più** alta ragazza della classe.

Roberta este **cea mai** înaltă fată din clasă.

b. DE INFERIORITATE: **cel/cea mai puțin** înalt/ă

DI MINORANZA: **il/la meno** alto/a

es. Silvio è **il meno** alto giocatore della squadra.

Silvio este **cel mai puțin** înalt jucător din echipă.

Observație

Osservazione: În cazul în care substantivul precedă adjectivul, se omite articolul definit din formarea superlativului relativ:

es. Carla è **la ragazza più** premurosa del nostro gruppo.

Carla este fata **cea mai atentă** din grupul nostru.

2. ABSOLUT

ASSOLUTO:

Se formează cu:

a. adverbe: **molto/tanto** (foarte), **troppo** (prea), **assai** (foarte/destul), **talmente** (atât de), **terribilmente** (teribil de), **straordinariamente** (extraordinar de) etc. sau cu locuțiunea adverbială colocvială **di brutto** (foarte mult):

es. Angelo è **molto** alto.

Angelo este **foarte** înalt.

Tuo cugino è **terribilmente** annoiato.

Vărul tău este **teribil de** plictisit.

Mi piace **di brutto** quella canzone.

Îmi place **foarte mult** acea melodie.

b. sufixe adăugate la finalul adjectivului, dar eliminând ultima vocală a acestuia sau ultimele două litere:

-issimo, -a, -i, -e: alto – **altissimo** (foarte înalt), caldo – **caldissimo** (foarte cald), bella – **bellissima** (foarte frumoasă);

-errimo: celebre – **celeberrimo** (foarte celebru), misero – **miserrimo** (foarte sărac), salubre – **saluberrimo** (foarte curat), acre – **acerrimo** (foarte acru);

-entissimo: benevolo – **benevolentissimo** (foarte binevoitor), magnifico – **magnificentissimo**, munifico – **munificentissimo** (foarte generos);

- c. prefixe: **ultra-**, **super-**, **iper-**, **arci-**, **extra-**, **stra-**: **ultramoderno** (ultra modern), **straricco** (foarte bogat), **arcicontento** (foarte mulțumit), **extrafine** (extrafin), **ipersensibile** (hipersensibil);
- d. prin repetarea adjectivului la gradul pozitiv: **stanco** **stanco** (foarte obosit), **piano** **piano** (foarte încet);
- e. emfatarea adjectivului la gradul pozitiv prin intermediul pronumelui demonstrativ **tutto**: **tutto felice** (foarte fericit);
- f. cu ajutorul unor expresii care au valoare de superlativ absolut: **ricco sfondato** (putred de bogat), **pieno zeppo** (plin ochi), **ubriaco fradicio** (beat criță), **stanco morto** (mort de oboseală), **innamorato cotto** (îndrăgostit lulea), **pazzo da legare** (nebun de legat), **brutto da morire** (urât ca noaptea), **buio pesto** (întuneric beznă), **bagnato fradicio** (ud leoarcă), **freddo cane** (frig de crapă pietrele).

Observație

Osservazione:

- Când comparăm două adjective, două verbe sau două adverbe, folosim conjuncția **che** pentru a traduce **decât** din română:
 es. *Mario è più interessante **che** intelligente.*
 Mario este mai interesant **decât** inteligent.
*È più facile parlare **che** scrivere una lingua straniera.*
 Este mai facil să vorbești **decât** să scrii o limbă străină.
*In treno si viaggia più comodamente **che** velocemente.*
 A călători cu trenul este mai comod **decât** rapid.
- Când comparăm două substantive, două pronume sau două numere care au funcția de subiect, folosim prepoziția **di** pentru a traduce **decât** din română:
 es. *Adriano è più simpatico **di** Stefano.*
 Adriano este mai simpatic **decât** Stefano.
*Io sono meno stanco **di** te.*
 Eu sunt mai puțin obosit **decât** tine.
*Cinque è più **di** sette.*
 Cinci este mai mult **decât** șapte.

Atenție

Attenzione:

- Dacă se compară două substantive care au funcția de complement direct, mai exact sunt introduse de un verb tranzitiv, folosim conjuncția **che** pentru a traduce **decât** din română:
 es. *Per il mio compleanno ho ricevuto più baci **che** regali.*
 De ziua mea de naștere am primit mai mulți pupici **decât** cadouri.

ADJECTIVELE NEREGULATE MOȘTENITE DIN LATINĂ

GLI AGGETTIVI IRREGOLARI EREDITATI DAL LATINO

Alături de formele neregulate ale adjectivelor moștenite din latină, există și forme regulate. Formele neregulate se folosesc, de obicei, cu sens conotativ (figurat), formele regulate se folosesc cu sens denotativ (propriu).

POZITIV POSITIVO	COMPARATIV DE SUPERIORITATE COMPARATIVO DI MAGGIORANZA	SUPERLATIV RELATIV SUPERLATIVO RELATIVO	SUPERLATIV ABSOLUT SUPERLATIVO ASSOLUTO
buono bun	migliore mai bun/ă più buono/a	il/la migliore cel/cea mai bun/ă il/la più buono/a	ottimo/a foarte bun/ă buonissimo/a
cattivo rău	peggiore mai rău/rea più cattivo/a	il/la peggiore cel/cea mai rău/rea il/la più cattivo/a	peggimo/a foarte rău/rea cattivissimo/a
grande mare	maggiore mai mare più grande	il/la maggiore cel/cea mai mare il/la più grande	massimo foarte mare grandissimo/a
piccolo mic	minore mai mic/ă più piccolo/a	il/la minore cel/cea mai mic/ă il/la più piccolo/a	minimo foarte mic/ă piccolissimo/a

Există și adjective neregulate moștenite din latină care nu au formă de superlativ relativ:

POZITIV POSITIVO	COMPARATIV DE SUPERIORITATE COMPARATIVO DI MAGGIORANZA	SUPERLATIV RELATIV SUPERLATIVO RELATIVO	SUPERLATIV ABSOLUT SUPERLATIVO ASSOLUTO
alto înalt	superiore più alto	-	supremo/sommo altissimo
basso jos	inferiore più basso	-	infimo bassissimo
interno intern	interiore più interiore	-	intimo -
esterno extern	esteriore più esteriore	-	estremo -

Exerciții

Esercizi:

I. Completa le seguenti frasi comparative con *di* o *che* secondo i casi:

1. L'aereo è più veloce treno.
2. Questo regalo è più costoso utile.
3. La vita in campagna è più faticosa quella in città.
4. Secondo Cristina, cantare è più interessante ballare.
5. Ho comprato più frutta verdura.
6. Paolo è più maturo suo fratello.
7. Viaggiare è più interessante guardare documentari.
8. I film drammatici sono più belli film d'azione.
9. Una macchina veloce è più pericolosa utile.
10. Il dentista è più costoso medico.
11. Giovanni è più un fratello un amico.
12. Uscire è più divertente guardare la televisione.
13. Vivere in città è più costoso vivere in campagna.
14. A scuola ho studiato più inglese spagnolo.
15. Le lenti a contatto sono più pratiche occhiali.
16. Quella ragazza è più bella simpatica.
17. Le pensioni sono più economiche alberghi.
18. Il tiramisù ha più calorie macedonia.
19. Tu sei più volenteroso testardo.
20. La Svezia è più grande Finlandia.

II. Completa le seguenti frasi comparative con *tanto/quanto* o *così/come*:

1. Questa casa è spaziosa comoda.
2. Carolina è grande Rosina.
3. Questo libro è interessante il tuo.
4. Mauro studia me.
5. A Franco piace giocare studiare.
6. Il coraggio è necessario l'intelligenza.
7. È una ragazza brava bella.
8. Mi piace prendere il sole fare il bagno.
9. Sono stanco te.
10. Luigi è gentile suo fratello.

LECȚIA 21

VENTUNESIMA LEZIONE

MODUL CONDIȚIONAL

IL CONDIZIONALE

1. CONDIȚIONALUL PREZENT

IL CONDIZIONALE PRESENTE O SEMPLICE

VERBELE REGULATE

VERBI REGOLARI

CondiȚionalul prezent al verbelor regulate se formează adăugând la rădăcina infinitivului desinenȚele corespunzătoare.

CONJUGAREA I

PRIMA CONIUGAZIONE (-ARE)

MANDARE A TRIMITE

io	mandere~~i~~ aș trimite	Adesso non parlerei su questo problema. Acum n-aș vorbi despre această problemă.
tu	mandere~~ști~~ ai trimite	Da lunedì cominceresti a mangiare meno? De luni ai începe să mănânci mai puțin?
lui/lei	mandere~~bbe~~ ar trimite	Anna ritornerebbe volentieri in montagna. Ana s-ar întoarce cu plăcere la munte.
noi	mandere~~mmo~~ am trimite	Oggi compreremmo tanti prodotti. Astăzi am cumpăra multe produse.
voi	mandere~~ste~~ ați trimite	Voi accettereste il nostro invito? Voi ați accepta invitația noastră?
loro	mandere~~bbero~~ ar trimite	Gli operai lavorerebbero meglio d'estate. Muncitorii ar munci mai bine vara.

CONJUGAREA A II-A

SECONDA CONIUGAZIONE (-ERE)

PRENDERE A LUA

io	prender~~ei~~ aș lua	Stasera <i>leggerei un altro libro.</i> <i>Diseară aș citi încă o carte.</i>
tu	prender~~esti~~ ai lua	<i>Chiederesti un'informazione per me?</i> <i>Ai cere o informație pentru mine?</i>
lui/lei	prender~~ebbe~~ ar lua	<i>L'anzi~~ana~~ scenderebbe dal letto senza fatica.</i> <i>Bătr~~âna~~ ar coborî din pat fără efort.</i>
noi	prender~~emmo~~ am lua	<i>Resisteremmo di più in quelle condizioni.</i> <i>Am rezista mai mult în acele condiții.</i>
voi	prender~~este~~ ați lua	<i>Spegnereste la TV dopo le dieci di sera?</i> <i>Ați stinge televizorul după zece seara?</i>
loro	prender~~ebbero~~ ar lua	<i>Loro venderebbero la casa in breve tempo.</i> <i>Ei ar vinde casa într-un timp scurt.</i>

CONJUGAREA A III-A

TERZA CONIUGAZIONE (-IRE)

PARTIRE A PLECA

io	partir~~ei~~ aș pleca	<i>Preferirei una tazz~~a~~ di caffè.</i> <i>Aș prefera o ceașcă cu cafea.</i>
tu	partir~~esti~~ ai pleca	<i>Tu capiresti megl~~io~~ dom~~ani~~ a scuola.</i> <i>Tu ai înțelege mai bine mâine la școală.</i>
lui/lei	partir~~ebbe~~ ar pleca	<i>Lei sentirebbe il bisogno di andarsene.</i> <i>Ea ar simți nevoie să plece de aici.</i>
noi	partir~~emmo~~ am pleca	<i>Noi dormiremmo di più questa matt~~ina~~.</i> <i>Am dormi mai mult în dimineața asta.</i>
voi	partir~~este~~ ați pleca	<i>Partireste dom~~ani~~ a mezzogiorno?</i> <i>Ați pleca mâine la amiază?</i>
loro	partir~~ebbero~~ ar pleca	<i>I bambini aprirebbero i pacchi più presto.</i> <i>Copiii ar deschide pachetele mai repede.</i>

VERBELE AUXILIARE

VERBI AUSILIARI

AVERE A AVEA			ESSERE A FI		
io	avrei	aș avea	io	sarei	aș fi
tu	avresti	ai avea	tu	saresti	ai fi
lui/lei	avrebbe	ar avea	lui/lei	sarebbe	ar fi
noi	avremmo	am avea	noi	saremmo	am fi
voi	avreste	ați avea	voi	sareste	ați fi
loro	avrebbero	ar avea	loro	sarebbero	ar fi

VERBELE NEREGULATE

VERBI IRREGOLARI

ANDARE a merge			BERE a bea			DOVERE a trebui		
io	andrei	aș merge	io	berrei	aș bea	io	dovrei	ar trebui
tu	andresti		tu	berresti		tu	dovresti	
lui/lei	andrebbe		lui/lei	berrebbe		lui/lei	dovrebbe	
noi	andremmo		noi	berremmo		noi	dovremmo	
voi	andreste		voi	berreste		voi	dovreste	
loro	andrebbero		loro	berrebbero		loro	dovrebbero	

POTERE a putea			RIMANERE a rămâne			SAPERE a ști		
io	potrei	aș putea	io	rimarrei	aș rămâne	io	saprei	aș ști
tu	potresti		tu	rimarresti		tu	sapresti	
lui/lei	potrebbe		lui/lei	rimarrebbe		lui/lei	saprebbe	
noi	potremmo		noi	rimarremmo		noi	sapremmo	
voi	potreste		voi	rimarreste		voi	sapreste	
loro	potrebbero		loro	rimarrebbero		loro	saprebbero	

VEDERE a vedea			VENIRE a veni			VOLERE a vrea		
io	vedrei	aș vedea	io	verrei	aș veni	io	vorrei	aș vrea
tu	vedresti		tu	verresti		tu	vorresti	
lui/lei	vedrebbe		lui/lei	verrebbe		lui/lei	vorrebbe	
noi	vedremmo		noi	verremmo		noi	vorremmo	
voi	vedreste		voi	verreste		voi	vorreste	
loro	vedrebbero		loro	verrebbero		loro	vorrebbero	

es. Vedrei anch'io il film che danno oggi al cinema.

Aș vedea și eu filmul care rulează astăzi la cinema.

Andresti al mare con noi la settimana prossima?
Ai merge la mare cu noi săptămâna viitoare?
Mio zio potrebbe andare in pensione più presto.
Unchiul meu ar putea ieși la pensie mai devreme.
Dovremmo pulire oggi il pavimento.
Ar trebui să curățăm astăzi pardoseala.
Sapreste trovare la via giusta verso la stazione?
Ați ști să găsiți drumul bun spre gară?
Anche loro vorrebbero aiutare gli anziani.
Și ei ar vrea să-i ajute pe bătrâni.

2. CONDIȚIONALUL TRECUT

IL CONDIZIONALE PASSATO O COMPOSTO

Se formează din condiționalul prezent al verbelor auxiliare și participiul trecut al verbului de conjugat.

În cazul în care verbele se conjugă cu auxiliarul *essere*, se face acordul participiului trecut în gen și număr.

LEGGERE			A CITI	DIVENTARE			A DEVENI
io	avrei	letto	aș fi citit	io	sarei	diventato/a	aș fi devenit
tu	avresti	letto	ai fi citit	tu	saresti	diventato/a	ai fi devenit
lui/lei	avrebbe	letto	ar fi citit	lui/lei	sarebbe	diventato/a	ar fi devenit
noi	avremmo	letto	am fi citit	noi	saremmo	diventat/ile	am fi devenit
voi	avreste	letto	ați fi citit	voi	sareste	diventat/ile	ați fi devenit
loro	avrebbero	letto	ar fi citit	loro	sarebbero	diventat/ile	ar fi devenit

es. Loro avrebbero capito il discorso perché parlano bene inglese.
Ei ar fi înțeles discursul pentru că vorbesc bine engleza.
Noi ce ne saremmo andati prima di voi dallo spettacolo.
Noi am fi plecat înaintea voastră de la spectacol.

Observație

Osservazione:

- Când vrem să exprimăm o acțiune viitoare în trecut, în italiană se folosește condiționalul trecut, față de limba română unde se poate folosi viitorul sau condiționalul prezent:

es. *Sabrina ci ha detto che sarebbe venuta anche lei alla festa.*
Sabrina ne-a spus că va veni și ea la petrecere.

Exerciții

Esercizi:

I. Metti al condizionale presente i verbi all'infinito tra parentesi:

1. Il sindaco (*arrivare*) in municipio prima dei consiglieri.
2. Io non (*potere*) fare a meno del mio telefonino.
3. Noi non (*fare*) lo stesso sbaglio di nuovo.
4. Non (*superare*) l'esame perché è troppo emotiva.
5. Tu (*dovere*) mettere soltanto la crema su questa torta.
6. Loro (*vendere*) la casa anche se i prezzi sono così bassi.
7. Stasera Leonardo (*venire*) a casa verso le otto.
8. Voi (*accendere*) la luce perché troppo presto.
9. Questa signora (*avere*) sui cinquanta anni.
10. Con i nuovi investimenti, noi (*costruire*) tanti palazzi.

II. Metti al condizionale passato i verbi all'infinito tra parentesi:

1. Tu non (*riuscire*) a fare amicizia con qualche straniero.
2. Noi (*mantenere*) il contatto con i suoi parenti.
3. Io (*ritornare*) volentieri nella penisola.
4. Greta (*avere*) bisogno di una mano per finire il lavoro.

5. Dopo la presentazione, tutti gli invitati (*rimanere*) a bocca aperta.
6. Lo (*prendere*) in giro qualsiasi persona.
7. Durante la sua gioventù, mia zia (*essere*) una ragazza in gamba.
8. In quel periodo io (*pensare*) al tuo rientro in Paese.
9. La tua fidanzata (*venire*) con noi per fare una scampagnata?
10. I genitori (*cercare*) la bambina da tutte le parti.

III. Completa le frasi con il condizionale presente o passato:

1. Credi che Lorenzo (*portare*) le lenti a contatto?
2. Non sei arrivato al ristorante. Io (*prenotare*) un tavolo per quattro persone.
3. Cosa (*volere*) comprare, signora?
4. Loro (*cambiare*) una banconota da 100 euro perché avevano solo degli spiccioli.
5. Isabella, (*potere*) inviarmi l'indirizzo elettronico di Luca?
6. Noi (*sapere*) le notizie dalla TV, però non funzionava.
7. Con questo mal di testa io (*prendere*) qualsiasi medicina.
8. Tu (*dovere*) aprire un conto corrente il mese scorso.
9. Ragazzi, (*volere*) assaggiare queste fragole?
10. Carina (*venire*) nella grotta con te perché non aveva paura del buio.

LECȚIA 22

VENTIDUESIMA LEZIONE

PRONUMELE DEMONSTRATIVE

I PRONOMI DIMOSTRATIVI

SINGULAR/SINGOLARE		PLURAL/ PLURALE	
MASCULIN/MASCHILE	FEMININ/FEMMINILE	MASCULIN/MASCHILE	FEMININ/FEMMINILE
questo acesta	questa aceasta	questi aceștia	queste acestea
quello acela	quella aceea	quelli aceia	quelle acelea
stesso același	stessa aceeași	stessi aceiași	stesse aceleași

Pronumele demonstrative:

- *questo* (acesta), *questa* (aceasta), *questi* (aceștia), *queste* (acestea) exprimă apropierea față de locutor:

es. *Questo è mio fratello maggiore.*

Acesta este fratele meu mai mare.

Queste erano le macchine più vendute di Italia.

Acestea erau mașinile cele mai vândute din Italia.

- *quello* (acela), *quella* (aceea), *quelli* (aceia), *quelle* (acelea) exprimă depărtarea atât față de locutor, cât și față de interlocutor:

es. *Quella è la tua nuova compagna di stanza.*

Aceea este noua ta colegă de cameră.

Quelli non finiscono mai di ridere.

Aceia nu termină niciodată de râs.

În italiană există pronumele demonstrative *codesto* (acela), *codesta* (aceea), *codesti* (aceia), *codeste* (acelea) care exprimă apropierea față de interlocutor. Aceste forme sunt uzuale doar în Toscana și se folosesc în limbajul literar sau birocratic:

es. *Codesto è arrivato prima di me?*

Acela a sosit înainte mea? (acela de lângă tine)

Pronumele demonstrative prezentate în tabel pot avea și valoarea de adjectiv demonstrativ:

- es. *Questa ditta ha ottenuto dei profitti molto alti.*
 Această firmă a obținut profituri foarte mari.
Quelle studentesse hanno vinto il primo posto come squadra.
 Acele studente au câștigat primul loc ca echipă.
Le stesse persone hanno ideato quel programma televisivo.
 Același persoane au creat acel program de televiziune.

Pronumele demonstrativ de identitate *stesso* poate fi folosit și cu valoare neutră:

- es. *Anche se non continui con lo studio, per me è lo stesso.*
 Chiar dacă nu continui cu studiul, pentru mine e același lucru.

Pronumele demonstrative *colui/costui* (*acela*), *colei/coste* (*aceea*), *coloro/costoro* (*aceia/acelea*) se referă doar la persoane și sunt folosite cu o nuanță peiorativă:

- es. *Come si permette costui di parlare così?*
 Cum își permite ăla să vorbească așa?
Coloro hanno cominciato a rompere le bottiglie.
 Ția au început să spargă sticlele.

În cazul în care pronumele demonstrative *colui/colei/coloro* sunt urmate de pronumele relativ *che*, acestea își pierd nuanța peiorativă:

- es. *Colei che legge la relazione è una studentessa molto brava.*
 Cea care citește lucrarea este o studentă foarte bună.
Coloro che marciano per la strada stanno per essere licenziati.
 Cei care mărșăluiesc pe stradă sunt pe punctul de a fi concediați.

În limbajul colocvial se folosesc formele apocopate *sto, sta, sti, ste* (*afereză*) în loc de *questo, questa, questi, queste*; forma *sta* este folosită uzual și în locuțiunile adverbiale: *stasera* (*astă-seară*), *stanotte* (*azi-noapte*), *stamattina/stamane* (*azi-dimineață*).

- es. *Sto ragazzo non smette mai di stupirmi.*
 (în loc de *questo ragazzo*)
 Acest băiat continuă mereu să mă uimească.

De asemenea, în limba italiană actuală, în cazul adjectivelor demonstrative la singular *questo/a*, *quello/a*, eliziunea a devenit opțională în fața unui substantiv care începe o vocală:

es. In questo istituto lavorano tante persone disabili.

(în loc de forma elidată *quest'istituto*)

În această instituție lucrează multe persoane cu dizabilități.

Un alt pronume demonstrativ este *ciò* (*asta/aia*), are formă invariabilă și se referă la lucruri sau poate fi folosit cu valoare neutră:

es. Tutto ciò che hai detto per diffenderti, non vale niente.

Tot ceea ce ai spus ca să te aperi, nu are nicio valoare.

Exerciții

Esercizi:

I. Completa le frasi con gli aggettivi o i pronomi dimostrativi adatti:

1. Per me valeva la pena ritornare su isola.
2. Gianluca non è riuscito a tradurre dall'inglese brani.
3. mese faremmo le ferie in montagna.
4. Quando hai rivisto ragazza di là?
5. Loro hanno ritirato valigie poco tempo fa.
6. sono gli operai che fanno sciopero ormai da un mese.
7. Dove hai trovato tessera?
8. sono le discoteche aperte il fine settimana.
9. opinione di Emanuela non le fa tanto onore.
10. Francesco, hai assaggiato spumante?
11. bambina mi dava tanto fastidio perché urlava continuamente.
12. informazione è molto preziosa per l'esito delle indagini.
13. Da dove hai comprato pantaloni?
14. cartoline dell'edicola sono abbastanza costose.
15. A chi hai inviato fax?

II. Trasforma le seguenti frasi al plurale secondo il modello:

Questo libro è nuovo.

Questi libri sono nuovi.

1. Questa pizza è veramente buona!

.....

2. Ho comprato questa borsa.

.....

3. Quest'orologio non funziona mai!

.....

4. Ricorderò sempre quell'estate a Parigi!

.....

5. Questo tappeto persiano è molto costoso.

.....

6. Puoi mettere quella cartella sullo scaffale?

.....

7. Il bambino ha preso questa medicina?

.....

8. Lui ha letto quella rivista.

.....

9. Hai mangiato questo yogurt?

.....

10. Cucinerò quest'uovo per il bambino.

.....

LECȚIA 23

VENTITREESIMA LEZIONE

VERBELE MODALE

VERBI MODALI (SERVILI)

Verbele modale sunt: **dovere** (a trebui), **potere** (a putea), **volere** (a vrea).

În cazul timpurilor compuse, verbele modale împrumută auxiliarul cerut de infinitivul care le urmează:

es. Noi siamo dovuti partire alle cinque.

A trebuit să plecăm la ora cinci.

La settimana scorsa non avete potuto fare niente al lavoro.

Săptămâna trecută nu ați putut face nimic la serviciu.

Dacă verbul modal este urmat de un verb reflexiv, se folosește auxiliarul *avere* atunci când pronumele reflexiv este atașat infinitivului, în schimb se folosește auxiliarul *essere* atunci când pronumele reflexiv se află în fața verbului modal:

es. Non ha voluto divertirsi.

Non si è voluto divertire.

Nu a vrut să se distreze.

Dacă verbul modal este urmat de verbul *essere*, auxiliarul va fi *avere*:

es. Non ha potuto essere il vincitore della gara.

Nu a putut să fie câștigătorul competiției.

VERBELE AUXILIARE

VERBI AUSILIARI

Pe lângă verbele auxiliare principale *avere* (a avea) și *essere* (a fi), în italiană mai există și alte verbe auxiliare care ajută la formarea unor timpuri compuse sau diateze, cum ar fi *venire* (a veni), *andare* (a merge), *stare* (a sta).

Auxiliarele *venire* (a veni) și *andare* (a merge) sunt folosite în special pentru formarea diatezei pasive:

es. Gli esercizi vengono fatti dagli allievi.

Exercițiile sunt făcute de către elevi.

Lui va aiutato da suo fratello.

El este ajutat de fratele său.

Auxiliarul *stare* + gerunziu este folosit pentru formarea timpului prezent continuu (timp care nu are echivalent în română), când acțiunea se petrece în momentul vorbirii:

es. *Adesso stai parlando con lui?*

Acum vorbești cu el?

Exerciții

Esercizi:

Completa le frasi seguenti con i verbi modali tra parentesi nei tempi indicati *p.p.* (passato proosimo) o *c.p.* (condizionale passato) secondo il modello:

es. Ieri Luca non (*volere*) **è voluto** uscire più con noi. (*p.p.*)

1. Gianfranco le (*dovere*) spiegare che si tratta di un malinteso. (*c.p.*)
2. Tu non (*potere*) venire al concerto per il temporale. (*p.p.*)
3. Voi (*volere*) vedere tutti i film del famoso regista. (*c.p.*)
4. Noi (*dovere*) rientrare urgentemente in Paese. (*p.p.*)
5. I bambini non (*potere*) rendere i libri in tempo. (*c.p.*)
6. Io (*volere*) partire di notte per la gita in montagna. (*p.p.*)
7. Mia cugina (*dovere*) fare il viaggio in aereo. (*c.p.*)
8. Voi (*potere*) uscire più presto dal concerto. (*p.p.*)
9. La colf (*volere*) lavare il pavimento subito dopo la festa. (*c.p.*)
10. Tu non ti (*dovere*) alzare alle sette perché era giorno festivo. (*p.p.*)

LECȚIA 24

VENTIQUATTRESIMA LEZIONE

PRONUMELE RELATIVE

I PRONOMI RELATIVI

Pronumele relative au două forme:

1. fără prepoziție (**CHE**):

Pronumele relativ **che** este invariabil și poate avea atât funcția de subiect, cât și de complement direct:

*es. Le persone **che** vogliono prendere la patente devono compilare un modulo.* (soggetto)

Persoanele **care** vor să ia carnetul de conducere trebuie să completeze formularul. (subiect)

*I ragazzi **che** hai visto sono i miei cugini.* (compl. oggetto)

Băieții **pe care** i-ai văzut sunt verii mei. (compl. direct)

Observație

Osservazione:

- În română este mai facil să se distingă pronumele relativ cu funcția de complement direct, întrucât acuzativul are prepoziție (*pe care*), în timp ce pronumele relativ cu funcția de subiect nu are prepoziție (*care*).

- Relativul **che**, precedat de articolul definit *il*, are valoare de pronume demonstrativ neutru - *il che* (**ceea ce**):

*es. Sei arrivata in ritardo, **il che** non mi è piaciuto tanto.*

Ai ajuns cu întârziere, **ceea ce** nu prea mi-a plăcut.

- Pronumele relativ **che** (**care**) poate fi substituit și de următoarele forme variabile de uz literar:

il quale (masc.sg.), **la quale** (fem.sg.),

i quali (masc.pl.), **le quali** (fem.pl.).

*es. La ragazza **la quale** (che) canta è mia cugina.*

Fata **care** cântă este vara mea.

*Gli studenti **i quali** (che) sono arrivati devono fare l'esame.*

Studentii **care** au sosit trebuie să dea examenul.

2. cu prepoziție (**CUI**):

Se folosește forma invariabilă în gen și număr **cui**, cu funcția de complement indirect, precedată de prepoziții:

di cui = del quale, della quale, dei quali, delle quali;

a cui = al quale, alla quale, ai quali, alle quali;

da cui = dal quale, dalla quale, dai quali, dalle quali;

in cui = nel quale, nella quale, nei quali, nelle quali;

su cui = sul quale, sulla quale, sui quali, sulle quali;

con cui = con il quale, con la quale, con i quali, con le quali;

per cui = per il quale, per la quale, per i quali, per le quali;

fra cui = fra il quale, fra la quale, fra i quali, fra le quali.

es. Il cantante **di cui** (del quale) ti ho parlato ha tanto successo adesso.
Cântărețul **despre care** ți-am vorbit are mare succes acum.

La ragazza **a cui** (alla quale) ti sei rivolto è mia sorella.
Fata **căreia** i te-ai adresat este sora mea.

Le persone **da cui** (dalle quali) sei stato ieri erano molto gentili.
Persoanele **la care** ai fost ieri erau foarte amabile.

Mi piacerebbe vivere nella città **in cui** (nella quale) ho studiato.
Mi-ar plăcea să trăiesc în orașul **în care** am studiat.

Le vie **su cui** (sulle quali) passeggi ogni giorno sono molto pulite.
Străzile **pe care** mă plimb în fiecare zi sunt foarte curate.

La persona **con cui** (con la quale) ti sei incontrato fa l'insegnante.
Persoana **cu care** te-ai întâlnit este profesor.

Questo è il motivo **per cui** (per il quale) non vorrei viaggiare in aereo.
Acesta este motivul **pentru care** nu aş vrea să călătoresc cu avionul.

Loro sono i rifugiati arrivati **fra cui** (fra i quali) quattro bambini.
Ei sunt refugiații care au sosit **printre care** și patru copii.

Forma prepozițională a **cui** se poate folosi și fără prepoziția a:

es. La persona **cui** ho dato il biglietto è mia zia.
Persoana **căreia** i-am dat biletul este mătușa mea.

Pronumele relativ **cui** poate fi precedat și de articolul definit, formând cazul genitiv:

il cui (al cărui/cărei/căror), **la cui** (a cărui/cărei/căror),
i cui (ai cărui/cărei/căror), **le cui** (ale cărui/cărei/căror).

es. *la ragazza **il cui** amico = la ragazza l'amico della quale
fata **al cărei** prieten
il ragazzo **la cui** amica = il ragazzo l'amica del quale
băiatul **a cărui** prietenă
le ragazze **i cui** amici = le ragazze gli amici delle quali
fetele **ai căror** prieteni
i ragazzi **le cui** amiche = i ragazzi le amiche dei quali
băieții **ale căror** prietene*

Observație

Osservazione:

- În limba română, pronumele relativ **cui** este variabil în gen și număr (cărui, cărei, căror).
- Există situația în care pronumele relativ este precedat de prepoziție atât în italiană, cât și în română:

es. *Questo è lo scrittore **del cui** ultimo libro si è parlato tanto.
Acesta este scriitorul **de a cărui** ultimă carte s-a vorbit atât.*

Pronumele relativ **chi** este invariabil și se folosește cu forma verbală la persoana a III-a singular; are atât funcția de subiect, cât și de complement direct și se folosește doar cu persoane:

es. *Chi è in grado di continuare il lavoro sarà ben remunerato.
Cine este capabil să continue munca va fi foarte bine remunerat.*

Alte pronume relative: *quanto* (cât), *dove* (în care), *onde* (de unde/de care) etc.

Exerciții

Esercizi:

1. Sostituisci *quale* con *cui* e viceversa secondo il modello:

La ragazza con **la quale** parlavo e mia sorella.

La ragazza con **cui** parlavo era mia sorella.

1. Questa è una poltrona su cui stette il re di Spagna.

.....

2. La città nella quale sono nati i miei genitori è lontana.

.....

3. Ci sono molti stranieri in questa piazza fra cui tanti svedesi.

.....

4. I problemi per i quali ti preoccupi tanto si risolvono facilmente.

.....

5. La segretaria a cui ti sei rivolto è molto disponibile.

.....

6. È appena arrivato lo scrittore del quale parlano tutti.

.....

7. Edoardo è la persona da cui ho ricevuto tanti bei regali.

.....

8. L'impiegato con il quale vorrei parlare è andato all'estero.

.....

9. Ecco la presa in cui si è inciampata la spina dell'aspirapolvere.

.....

10. La signora alla quale ho offerto dei fiori è mia zia.

.....

II. Completa le frasi con i pronomi relativi *che*, *cui*, *chi*:

1. La parrucchiera ti ha tagliato i capelli è molto brava.
2. ti ha trovato il portafoglio era un bravo ragazzo.
3. Il giorno in mi hanno rubato la borsa ero troppo distratta.
4. Gabriele è il ragazzo si è messo a dieta per dimagrire.
5. ha vinto questo concorso di bellezza parteciperà a Miss Italia.
6. L'esame di ti ho parlato era abbastanza difficile.
7. Vedremo squadra perderà la partita in questo derby.
8. ha suonato il citofono conosceva il proprietario.
9. Il ragazzo da sono stato ospitato era di origine tedesca.
10. Il cancello hai scavalcato non era molto alto.
11. Ecco il distributore in devo fare benzina.
12. ti ha stirato le camicie sapeva bene farlo.
13. È rimasto al corso a ha voluto migliorare il suo inglese.
14. I genitori erano preoccupati hanno trovato il loro bambino.
15. L'uomo a ho prestato l'ombrello è il mio vicino di casa.

LECȚIA 25

VENTICINQUESIMA LEZIONE

ADVERBUL

L'AVVERBIO

Spre deosebire de română, unde aproape mereu forma adverbului coincide cu cea a adjectivului, în italiană adverbul se formează adăugând sufixul **–mente** la forma de feminin a adjectivului:

sincera – **sinceramente** (sincer), *lenta* – **lentamente** (lent), *fortunata* – **fortunatamente** (din fericire), *rapida* – **rapidamente** (rapid).

es. *Silvio ha detto sinceramente quello che pensava.*

Silvio a zis sincer ceea ce gândea.

Dacă adjectivele se termină în *–le* sau *–re*, se elimină vocala finală înainte de a se adăuga sufixul **–mente**:

es. *facile* – **facilmente** (ușor), *regolare* – **regolarmente** (regulat), *terribile* – **terribilmente** (teribil), *celere* – **celermente** (repede).

Dacă adjectivele se termină în *–e*, nu se mai elimină vocala finală, adăugându-se direct terminația adverbială **–mente**:

es. *felice* – **felicemente** (fericit), *forte* – **fortemente** (puternic).

În italiană mai există o terminație adverbială, mai exact sufixul **–oni**, care nu este atât de productiv ca sufixul **–mente**:

es. *bocconi* (pe brânci), *ciondoloni* (atârând), *tastoni* (pe dibuite).

Există câteva adjective care sunt folosite ca adverbe: *piano* (încet), *veloce* (repede), *chiaro* (clar), *caro* (scump), *forte* (puternic); alături de adjectivul *veloce* sau *forte* folosite adverbial se folosesc și adverbele *velocemente*, *fortemente*:

es. *Quella macchina correva troppo veloce/velocemente.*

Acea mașină mergea prea repede.

În cadrul timpurilor compuse, adverbele *anche* (și/chiar), *ancora* (încă/mai), *appena* (de-abia), *già* (deja), *mai* (niciodată), *più* (mai/mai mult), *sempre* (mereu) se plasează între auxiliar și participiul trecut:

es. *Ha anche finito il libro da leggere durante lo spettacolo.*

A terminat chiar de citit cartea în timpul spectacolului.

Tuo zio non è ancora arrivato dalla stazione.
 Unchiul tău n-a sosit încă de la gară.
L'aereo è appena atterrato a Malpensa.
 Avionul de-abia a aterizat pe aeroportul Malpensa.
Voi vi eravate già conosciuti alla festa?
 Voi vă cunoscuserăți deja la petrecere?
Non ho mai visto una cosa del genere.
 N-am văzut niciodată un asemenea lucru.
Loro non si sono più rivisti dopo l'incidente.
 Ei nu s-au mai revăzut după accident.

Exemple de adverbe neregulate: *altrimenti* (altfel), *assai* (foarte/destul), *abbastanza* (destul), *affatto* (deloc – în prop. negative), *appena* (de-abia), *molto/tanto* (foarte), *troppo* (prea mult), *piuttosto* (mai ales), *volentieri* (cu plăcere) etc.

Locuțiuni adverbiale: *di corsa* (repede), *pian piano* (încet încet), *di solito* (de obicei), *in fretta* (în grabă), *di buon'ora* (devreme), *all'improvviso* (pe neașteptate), *prima o poi* (mai devreme sau mai târziu), *di sicuro* (cu siguranță), *senza dubbio* (fără îndoială), *nemmeno per sogno* (nici măcar în vis), *quasi quasi* (aproape aproape) etc.

Adverbele de afirmație și negație *sì* (da) și *no* (nu) țin locul unei întregi propoziții. A se face diferența între adverbul *no*, care se folosește ca răspuns și negația verbală *non*, care se plasează înaintea verbului:

es. Sei riuscito a vedere la partita di calcio?

Ai reușit să vezi meciul de fotbal?

No, non sono riuscito a vederla.

Nu, n-am reușit să-l văd.

GRADELE DE COMPARAȚIE ALE ADVERBELOR

I GRADI DI COMPARAZIONE DEGLI AVVERBI

I. POZITIV: repede

POSITIVO: velocemente

es. L'atleta corre velocemente.

Atletul aleargă repede.

II. COMPARATIVUL

COMPARATIVO:

- a. DE SUPERIORITATE: **mai repede**
DI MAGGIORANZA: più velocemente
 es. *Alla gara, la Ferrari correva più velocemente della Ford.*
 La concurs, Ferrari mergea **mai repede** decât Fordul.
- b. DE INFERIORITATE: **mai puțin repede**
DI MINORANZA: meno velocemente
 es. *Il pullman corre meno velocemente del treno.*
 Autocarul merge **mai puțin repede** decât trenul.
- c. DE EGALITATE: **la fel de repede ca**
DI UGUAGLIANZA: così velocemente **come, tanto** velocemente **quanto, altrettanto** velocemente **quanto, talmente** velocemente **che**:
 es. *La BMW corre altrettanto velocemente quanto la Mercedes.*
 BMW-ul merge **la fel de repede ca** Mercedesul.

III. SUPERLATIVUL

SUPERLATIVO:

1. RELATIV: **cel mai repede**
RELATIVO: il più velocemente
 es. *Quel prototipo di macchina corre il più velocemente possibile.*
 Acel prototip de mașină merge **cel mai repede** posibil.
2. ABSOLUT
ASSOLUTO:
 Se formează cu:
 - a. adverbe: **molto/tanto** (foarte), **troppo** (prea), **assai** (foarte/destul), **veramente** (într-adevăr), **ben** (într-adevăr – cu valoare emfatică) etc.:
 es. *Questa macchina corre troppo velocemente.*
 Această mașină merge **prea repede**.
 Voglio **ben** vedere come è successo..
 Vreau să văd într-adevăr cum s-a întâmplat.
 - b. prin adăugarea sufixului **–mente** la forma de feminin a superlativului absolut al adjectivului:
 es. *facilissimamente* (foarte ușor), *rapidissimamente* (foarte rapid).

ADVERBELE NEREGULATE MOȘTENITE DIN LATINĂ

GLI AVVERBI IRREGOLARI EREDITATI DAL LATINO

POZITIV POSITIVO	COMPARATIV DE SUPERIORITATE COMPARATIVO DI MAGGIORANZA	SUPERLATIV RELATIV SUPERLATIVO RELATIVO	SUPERLATIV ABSOLUT SUPERLATIVO ASSOLUTO
bene bine	meglio mai bine	il/la meglio cel mai bine	benissimo/ ottimamente foarte bine
male rău	peggio mai rău	il/la peggio cel mai rău	malissimo/ pessimamente foarte rău
molto mult	più mai mult	il/la più cel mai mult	moltissimo foarte mult
poco puțin	meno mai puțin	il/la meno cel mai puțin	pochissimo/ minimamente foarte puțin
grandemente mult	maggiormente mai mult	il/la più cel mai mult	massimamente foarte mult

Exerciții

Esercizi:

I. Completa le frasi con gli avverbi *meglio/ peggio* o gli aggettivi *migliore/ peggiore*:

- Hanno scelto per la gara le persone con i risultati
- Giorgio è principiante, guida la macchina di Alessandro.
- Mi sento benissimo, non ho mai preso una colazione
- Chi ha spiegato gli esercizi?
- A causa dello stress, l'atleta si trova in una forma
- Che buon arrosto! Lorena l'ha cucinato questa volta.
- Norvegia ha un tenore di vita

8. Come ballerina, Gabriella canta che balla.
9. In quella situazione difficile, non c'era un'alternativa
10. tardi che mai!

II. Scegli gli avverbi giusti:

1. Loredana è riuscita a fare gli addominali.
a) molto; b) appena; c) forse.
2. È difficile reintegrarsi nella società dopo il licenziamento.
a) abbastanza; b) addirittura; c) affatto.
3. Ho risposto al telefono per l'ansia.
a) subito; b) troppo; c) mai.
4. Noi non abbiamo deciso per il nostro futuro.
a) spesso; b) davvero; c) ancora.
5. è arrivato il momento di sfogarsi con te.
a) proprio; b) addirittura; c) forse.
6. un cane si butta fuori con questo brutto tempo.
a) mai; b) ancora; c) nemmeno.
7. Oggigiorno si viaggia in aereo per mancanza di tempo.
a) spesso; b) appena; c) proprio.
8. Non è democratico costringere la libertà di espressione.
a) ancora; b) affatto; c) addirittura.
9. È faticoso per un bambino sollevare questo peso.
a) forse; b) molto; c) subito.
10. Adesso lui ha bisogno di qualcuno che lo conforta.
a) veramente; b) mai; c) spesso.

LECȚIA 26

VENTISEIESIMA LEZIONE

MODUL CONJUNCTIV

IL CONGIUNTIVO

În italiană conjunctivul are patru timpuri:

1. **Conjunctivul prezent** – *Il congiuntivo presente*;
2. **Conjunctivul trecut** – *Il congiuntivo passato*;
3. **Conjunctivul imperfect** – *Il congiuntivo imperfetto*;
4. **Conjunctivul mai mult ca perfect** – *Il congiuntivo trapassato*.

Conjunctivul este introdus, în general, de conjuncția **che**.

FOLOSIREA CONJUNCTIVULUI

L'USO DEL CONGIUNTIVO

Conjunctivul este cerut de:

- 1.a) verbe care exprimă **subiectivitatea**: *credere (a crede)*, *sperare (a spera)*, *pensare (a se gândi)*, *desiderare (a dori)*, *domandare/chiedere (a întreba/cere)*, *immaginare (a-și imagina)*, *preferire (a prefera)*, *volere (a vrea)*, *suggerire (a sugera)* etc.;
- b) verbe care exprimă **sentimentele**: *avere paura/temere (a se teme)*, *dispiacersi (a-i părea rău/a displacea)*, *lamentarsi (a se lamenta)*, *meravigliarsi (a se minuna)*, *rallegrarsi (a se bucura)*, *augurarsi (a spera)*, *essere contento (a fi mulțumit)*;
- c) verbe care exprimă **incertitudinea/dubiul**: *aspettare (a aștepta)*, *dubitare (a dubita)*, *negare (a nega)*, *supporre (a presupune)*, *non volere (a nu vrea)*, *non sapere (a nu ști)*, *non essere sicuro (a nu fi sigur)* etc.
2. **locuțiuni impersonale construite cu essere**: *è bene (e bine)*, *è meglio (e mai bine)*, *è giusto (e just/normal)*, *è importante (e important)*, *è necessario (e necesar)*, *è normale (e normal)*, *è possibile (e posibil)*, *è preferibile (e preferabil)*, *è probabile (e probabil)*, *è peccato (e păcat)* etc.;
3. **expresii impersonale**: *si cerca (se caută)*, *si dice/dicono che (se zice/spune)*; *può darsi (se poate)*;
4. **verbe impersonale**: *bisogna/occorre (trebuie/este necesar)*, *accade/cașita/succede (se întâmplă)*, *sembra (se pare)*, *basta (este de ajuns/ajunge)*, *risulta (reiese)*, *non importa (nu contează)*;

5. **superlativul relativ** al adjectivului și prezent în regentă precum și adjectivele care exprimă **unicitatea** însoțite de un substantiv: *l'unico/a (unicul/unica), il solo (singurul), la sola (singura)*;
6. **pronume nehotărâte**: *chiunque (oricine), qualunque (oricare), qualsiasi (orice)*; **adverbe** (cu valoare de conjuncție): *dovunque (oriunde), comunque (oricum)*;
7. **conjuncții și locuțiuni conjuncționale**: *affinché (cu scopul), benché/sebbene (deși), malgrado che/nonostante che (în ciuda faptului că), ammesso che/supposto che (presupunând că), a patto chela condizione che (cu condiția ca să), qualora/caso mai (în cazul că/în care), salvo che (în afară de faptul că), anche se (chiar dacă), prima che (înainte ca să), senza che (fără ca să), purché (numai să)*.

CONJUNCTIVUL PREZENT

II CONGIUNTIVO PRESENTE

VERBELE REGULATE

VERBI REGOLARI

Conjunctivul prezent al verbelor regulate se formează adăugând la rădăcina infinitivului desinențele corespunzătoare.

CONJUGAREA I

PRIMA CONIUGAZIONE (-ARE)

COMPRARE A CUMPĂRA

che io	compri să cumpăr	<i>Qualsiasi cosa io compri, è d'accordo.</i> <i>Orice aş cumpăra, este de acord.</i>
che tu	compri să cumperi	<i>Credo che tu studi troppo per la chimica.</i> <i>Cred că tu studiezi prea mult la chimie.</i>
che lui/lei	compri să cumpere	<i>Spero che si sforzi per finire il lavoro.</i> <i>Sper că își dă silința ca să termine lucrul.</i>
che noi	compriamo să cumpărăm	<i>È possibile che lavoriamo anche sabato.</i> <i>E posibil ca să lucrăm și sâmbătă.</i>
che voi	compriate să cumpărați	<i>Non voglio che mangiate al ristorante.</i> <i>Nu vreau ca să mâncați la restaurant.</i>
che loro	comprino să cumpere	<i>Si dice che loro comincino i corsi domani.</i> <i>Se zice că ei încep cursurile mâine.</i>

CONJUGAREA A II-A

SECONDA CONIUGAZIONE (-ERE)

SCRIVERE A SCRIE

che io	scriva să scriu	<i>Dicono che io legga bene in tedesco.</i> <i>Se zice că citesc bine în germană.</i>
che tu	scriva să scrii	<i>Sembra che tu conosca tutti gli ospiti.</i> <i>Se pare că tu îi cunoști pe toți oaspeții.</i>
che lui/lei	scriva să scrie	<i>Dubito che Sandra decida da sola.</i> <i>Mă îndoiesc că Sandra decide singură.</i>
che noi	scriviamo să scriem	<i>Ho paura che rompiamo il vaso.</i> <i>Mi-e teamă că spargem vasul.</i>
che voi	scrivate să scrieți	<i>È preferibile che rispondiate subito.</i> <i>E preferabil ca să răspundeți imediat.</i>
che loro	scrivano să scrie	<i>Suppongo che loro prendano degli alti voti.</i> <i>Presupun că ei iau note mari.</i>

CONJUGAREA A III-A

TERZA CONIUGAZIONE (-IRE)

- modelul sentire:

SCOPRIRE A DESCOVERI

che io	scopra să descopăr	<i>Dovunque io parta, trovo persone gentili.</i> <i>Oriunde plec, găsesc persoane amabile.</i>
che tu	scopra să descoperi	<i>Spero che tu dorma bene in questo letto.</i> <i>Sper ca tu să dormi bine în acest pat.</i>
che lui/lei	scopra să descopere	<i>È probabile che lui soffra per il caldo.</i> <i>Este probabil ca el să sufere din cauza căldurii.</i>
che noi	scopriamo să descoperim	<i>Mio zio insiste che ce ne andiamo oggi.</i> <i>Unchiul meu insistă să plecăm astăzi.</i>
che voi	scopriate să descoperiți	<i>Qualsiasi cosa scopriate, non temete.</i> <i>Orice ați descoperi, non vă temeți.</i>
che loro	scoprano să descopere	<i>Può darsi che loro dormano ancora.</i> <i>Se poate ca ei să mai doarmă.</i>

- modelul *capire*:

FINIRE A TERMINA

che io <i>finisca</i> să termin	<i>È importante che io finisca gli esercizi.</i> <i>E important ca eu să termin exercițiile.</i>
che tu <i>finisca</i> să termini	<i>Mi dispiace che tu preferisca andartene.</i> <i>Îmi pare rău că tu vrei să pleci de aici.</i>
che lui/lei <i>finisca</i> să termine	<i>È giusto che ti suggerisca cosa fare.</i> <i>Este normal ca să-ți sugereze ce să faci.</i>
che noi <i>finiamo</i> să terminăm	<i>Preferisco che spediamo il pacco lunedì.</i> <i>Prefer să expediem pachetul luni.</i>
che voi <i>finiate</i> să terminați	<i>Bisogna che costruiate di più quest'anno.</i> <i>Trebuie să construiți mai mult anul acesta.</i>
che loro <i>finiscano</i> să termine	<i>Lei aspetta che puliscano il pavimento.</i> <i>Ea așteaptă ca ei să curețe podeaua.</i>

VERBELE AUXILIARE
VERBI AUSILIARI

AVERE A AVEA	ESSERE A FI
che io <i>abbia</i> să am	che io <i>sia</i> să fiu
che tu <i>abbia</i> să ai	che tu <i>sia</i> să fii
che lui/lei <i>abbia</i> să aibă	che lui/lei <i>sia</i> să fie
che noi <i>abbiamo</i> să avem	che noi <i>siamo</i> să fim
che voi <i>abbiate</i> să aveți	che voi <i>siate</i> să fiți
che loro <i>abbiano</i> să aibă	che loro <i>siano</i> să fie

VEBELE NEREGULATE
VERBI IRREGOLARI

ANDARE a merge	BERE a bea	DARE a da
che io <i>vada</i> să merg	che io <i>bèva</i> să beau	che io <i>dia</i> să dau
che tu <i>vada</i>	che tu <i>beva</i>	che tu <i>dia</i>
che lui/lei <i>vada</i>	che lui/lei <i>beva</i>	che lui/lei <i>dia</i>
che noi <i>andiamo</i>	che noi <i>beviamo</i>	che noi <i>diamo</i>
che voi <i>andiate</i>	che voi <i>beviate</i>	che voi <i>diate</i>
che loro <i>vadano</i>	che loro <i>bèvano</i>	che loro <i>diano</i>

DIRE a zice	DOVERE a trebui	FARE a face
che io <i>dica</i> să zic	che io <i>de</i> bba să trebuiască	che io <i>fa</i> ccia să fac
che tu <i>dica</i>	che tu <i>de</i> bba	che tu <i>fa</i> ccia
che lui/lei <i>dica</i>	che lui/lei <i>de</i> bba	che lui/lei <i>fa</i> ccia
che noi <i>di</i> ciamo	che noi <i>do</i> bbiamo	che noi <i>fa</i> cciamo
che voi <i>dici</i> ate	che voi <i>do</i> bbiate	che voi <i>fa</i> cciate
che loro <i>di</i> cano	che loro <i>de</i> bbano	che loro <i>fa</i> cciano

POTERE a putea	STARE a sta	SAPERE a ști
che io <i>po</i> ssa să pot	che io <i>stia</i> să stau	che io <i>sap</i> pia să știu
che tu <i>po</i> ssa	che tu <i>stia</i>	che tu <i>sap</i> pia
che lui/lei <i>po</i> ssa	che lui/lei <i>stia</i>	che lui/lei <i>sap</i> pia
che noi <i>pos</i> siamo	che noi <i>stia</i> mo	che noi <i>sap</i> piamo
che voi <i>pos</i> siate	che voi <i>stia</i> te	che voi <i>sap</i> piate
che loro <i>pos</i> sano	che loro <i>stia</i> no	che loro <i>sap</i> piano

USCIRE a ieși	VENIRE a veni	VOLERE a vrea
che io <i>e</i> sca să ies	che io <i>ve</i> nga să vin	che io <i>vo</i> glia să vreau
che tu <i>e</i> sca	che tu <i>ve</i> nga	che tu <i>vo</i> glia
che lui/lei <i>e</i> sca	che lui/lei <i>ve</i> nga	che lui/lei <i>vo</i> glia
che noi <i>us</i> ciamo	che noi <i>ve</i> niamo	che noi <i>vo</i> gliamo
che voi <i>us</i> ciate	che voi <i>ve</i> niate	che voi <i>vo</i> gliate
che loro <i>e</i> scano	che loro <i>ve</i> ngano	che loro <i>vo</i> gliano

es. Dubito che lui vada con noi.

Mă îndoiesc că el merge cu noi.

È necessario che tu venga al convegno.

Este necesar ca tu să vii la colocviu.

Spero che lei dica la verità.

Sper că ea zice adevărul.

Dicono che facciamo bene il nostro lavoro.

Se zice că ne facem bine munca.

Si lamenta che stiate troppo in casa.

Se lamentează că stați prea mult în casă.

Bisogna che sappiano guidare la macchina.

Trebuie ca ei să știe să conducă mașina.

Exerciții

Esercizi:

I. Metti al congiuntivo presente i verbi all'infinito tra parentesi:

1. Voglio che tu (*andare*) a teatro in vestito elegante.
2. È possibile che Paola non (*sapere*) trovare il negozio.
3. Tutti pensano che voi (*dovere*) chiederle scusa.
4. Può darsi che le tue idee (*potere*) essere utili.
5. È importante che noi (*arrivare*) all'appuntamento.
6. Suppongo che la signora (*volere*) sedersi un momento.
7. Sembra che tu (*venire*) al cinema con noi.
8. Crediamo che voi (*vivere*) felici nella vostra nuova città.
9. Dicono che il cantante non (*avere*) tempo per autografi.
10. Aspettiamo che loro (*chiudere*) il cancello della casa.
11. Dovunque io (*partire*), trovo persone gentili.
12. Chiunque (*giocare*) a tennis, mantiene la sua linea.
13. Bisogna che tu (*impegnarsi*) di più con il progetto.
14. Mi dispiace che non (*esserci*) più biglietti per il concerto.
15. Nicola trova difficilmente un lavoro benché (*conoscere*)
tre lingue straniere.

II. Inserisci i verbi al congiuntivo presente nelle seguenti frasi:

finisca, facciate, migliori, sia, possano

1. Penso che meglio rimandare il viaggio all'anno prossimo.
2. È probabile che una gita in montagna in pullman.
3. Mi auguro che ti prestare la nuova macchina.
4. Succede che la benzina all'improvviso durante il viaggio.
5. Si dice che il tempo questo pomeriggio.

LECȚIA 27

VENTISETTESIMA LEZIONE

CONJUNCTIVUL TRECUT

IL CONGIUNTIVO PASSATO

Exprimă anterioritatea față de o altă acțiune și se formează din conjunctivul prezent al verbelor auxiliare și participiul trecut al verbului de conjugat:

SCEGLIERE	A ALEGE	TORNARE	A SE ÎNTOARCE
che io abbia scelto	să fi ales	che io sia tornato/a	să mă fi întors
che tu abbia scelto	să fi ales	che tu sia tornato/a	să te fi întors
che lui/lei abbia scelto	să fi ales	che lui/lei sia tornato/a	să se fi întors
che noi abbiamo scelto	să fi ales	che noi siamo tornat/ile	să ne fi întors
che voi abbiate scelto	să fi ales	che voi siate tornat/ile	să vă fi întors
che loro abbiano scelto	să fi ales	che loro siano tornat/ile	să se fi întors

es. Sono contento che tu **abbia** finito gli studi.

Sunt mulțumit că tu ai terminat studiile.

Mi dispiace che loro **siano** partiti così presto.

Îmi pare rău că ei au plecat atât de devreme.

Exerciții

Esercizi:

I. Metti al congiuntivo passato i verbi all'infinito tra parentesi:

1. Può darsi che l'incidente (*succedere*) a causa della velocità eccessiva.
2. È possibile che loro (*accettare*) l'invito a cena.

3. Sembra che l'ingegnere mi (*mandare*) una mail con il preventivo sui costi.
4. Credo che vi (*piacere*) trascorrere le vacanze con noi.
5. Lei è la più bella ragazza che io (*vedere*) mai
6. Dubiti che noi (*trovare*) la strada verso il castello.
7. Temo che Nicoletta (*perdere*) l'ultimo treno.
8. Non importa che io (*partire*) più tardi dal lavoro.
9. Voi vi meravigliate che loro (*imparare*) a memoria il testo della canzone.
10. È giusto che i bambini (*svegliarsi*) a quest'ora.
11. Preferiamo che tu (*rinunciare*) alle cattive abitudini.
12. Dicono che (*sparire*) una scatola con soldi dal negozio.
13. Mi dispiace che voi (*rifiutare*) di incontrarlo.
14. È giusto che le ragazze (*divertirsi*) così tanto.
15. Le cose stanno bene a patto che tu (*risolvere*) il problema.

II. Inserisci i verbi al congiuntivo passato nelle seguenti frasi:

abbiano vinto, siate arrivati, abbia visto, sia fermato, abbiano distrutto

1. Mattia si lamenta che le moto il prato del villaggio.
2. È probabile che Rocco la gara di macchine.
3. Mi auguro che in tempo alla stazione.
4. Capita che Luigi si al bar tardi alla sera.
5. Immagina che soltanto con tanti sacrifici.

LECȚIA 28

VENTOTTESIMA LEZIONE

CONJUNCTIVUL IMPERFECT

IL CONGIUNTIVO IMPERFETTO

VERBELE REGULATE

VERBI REGOLARI

Conjunctivul imperfect al verbelor regulate se formează adăugând la rădăcina infinitivului desinențele corespunzătoare; nu are corespondent în limba română și se traduce prin conjunctivul prezent.

CONJUGAREA I

PRIMA CONIUGAZIONE (-ARE)

INCONTRARE A ÎNTÂLNI

che io	incontr assi să întâlnesc	È stato necessario che io parlassi così. A fost necesar ca eu să vorbesc așa.
che tu	incontr assi să întâlnești	Credevo che mi invitassi a teatro ieri. Credeam că mă inviți ieri la teatru.
che lui/lei	incontr asse să întâlnească	Sperava che la chiamasse alla festa. Spera că o cheamă la petrecere.
che noi	incontr assimo să întâlnim	Era giusto che lavorassimo fino alle 8. Era normal să lucrăm până la ora 8.
che voi	incontr aste să întâlniți	Parlava forte affinché lo ascoltaste. Vorbea tare ca să-l ascultați.
che loro	incontr assero să întâlnească	È arrivato prima che loro entrassero. A sosit înainte ca ei să intre.

CONJUGAREA A II-A

SECONDA CONIUGAZIONE (-ERE)

SPENDERE A CHELTUI

che io	spendessi să cheltuiesc	Nessuno credeva che io la conoscessi. Nimeni nu credea că o cunoșteam.
che tu	spendessi să cheltuiеști	Speravo che leggesti il libro. Speram să citești cartea.
che lui/lei	spendesse să cheltuiască	Dubitavo che lei vedesse lo spettacolo. Mă îndoiam că ea vede spectacolul.
che noi	spendessimo să cheltuim	Era normale che scendessimo prima. Era normal ca să coborâm înainte.
che voi	spendeste să cheltuiți	Non sapevo che voi perdeste il tempo. Nu știam că voi pierdeți timpul.
che loro	spendessero să cheltuiască	Si diceva che spendessero una fortuna. Se zicea că ei cheltuiau o avere.

CONJUGAREA A III-A

TERZA CONIUGAZIONE (-IRE)

OFFRIRE A OFERI

che io	offrissi să ofer	I miei amici speravano che io dormissi. Prietenii mei sperau ca eu să dorm.
che tu	offrissi să oferi	Era probabile che tu seguissi quella strada. Era probabil ca tu să urmezi acel drum.
che lui/lei	offrisse să ofere	L'aspettavo benché uscisse tardi. O așteptam, deși ieșea târziu.
che noi	offrissimo să oferim	I bambini non sapevano che venissimo. Copiii nu știau că venim.
che voi	offriste să oferiți	Aspettavo che voi apriste la porta. Așteptam ca voi să deschideți ușa.
che loro	offrissero să ofere	Si meravigliava che loro guarissero presto. Se minuna că ei se vindecau repede.

VERBELE AUXILIARE

VERBI AUSILIARI

AVERE A AVEA	ESSERE A FI
che io <i>avessi</i> să am	che io <i>fossi</i> să fiu
che tu <i>avessi</i> să ai	che tu <i>fossi</i> să fii
che lui/lei <i>avesse</i> să aibă	che lui/lei <i>fosse</i> să fie
che noi <i>avessimo</i> să avem	che noi <i>fossimo</i> să fim
che voi <i>aveste</i> să aveți	che voi <i>foste</i> să fiți
che loro <i>avessero</i> să aibă	che loro <i>fossero</i> să fie

VERBELE NEREGULATE

VERBI IRREGOLARI

BERE a bea	DARE a da
che io <i>bevești</i> să beau	che io <i>dessi</i> să dau
che tu <i>bevești</i>	che tu <i>dessi</i>
che lui/lei <i>bevesse</i>	che lui/lei <i>desse</i>
che noi <i>bevessimo</i>	che noi <i>dessimo</i>
che voi <i>beveste</i>	che voi <i>deste</i>
che loro <i>bevessero</i>	che loro <i>dessero</i>

DIRE a zice	FARE a face
che io <i>dicești</i> să zic	che io <i>facești</i> să fac
che tu <i>dicești</i>	che tu <i>facești</i>
che lui/lei <i>dicesse</i>	che lui/lei <i>facesse</i>
che noi <i>dicessimo</i>	che noi <i>facessimo</i>
che voi <i>diceste</i>	che voi <i>faceste</i>
che loro <i>dicessero</i>	che loro <i>faceessero</i>

RIDURRE a reduce	STARE a sta
che io <i>riducești</i> să reduc	che io <i>stessi</i> să stau
che tu <i>riducești</i>	che tu <i>stessi</i>
che lui/lei <i>riducesse</i>	che lui/lei <i>stesse</i>
che noi <i>riducessimo</i>	che noi <i>stessimo</i>
che voi <i>riduceste</i>	che voi <i>steste</i>
che loro <i>riducessero</i>	che loro <i>stessero</i>

es. *Non volevano che io bevessi quella bevanda alcolica.*
Nu voiau ca eu să beau acea băutură alcoolică.
Ero sicuro che alla fine ti desse retta.
Eram sigur că în final îți dădea dreptate.
Vorrei che lei dicesse come stavano le cose.
Aș vrea ca ea să spună cum stăteau lucrurile.
Abbiamo salito le scale del castello benché facessimo tanta fatica.
Am urcat scările castelului deși ne osteneam mult.
Credevo che voi steste in casa a causa del raffreddore.
Credeam că voi stați în casă din cauza răcelii.

Observație

Osservazione:

- Coniunctivul imperfect se folosește după conjuncția *se* (**dacă**) când dorim să exprimăm o situație imaginară sau dificil de realizat; în română, în acest caz, după conjuncția *se* (**dacă**) se folosește condiționalul prezent:

es. *Se fossi a casa, ti verrei a trovare.*
Dacă ai fi acasă, ți-aș face o vizită.

Exerciții

Esercizi:

I. Metti al congiuntivo imperfetto i verbi all'infinito tra parentesi:

1. Melissa aspettava che lo spettacolo (*finire*)
2. Ero contento che i prezzi (*essere*) abbastanza bassi.
3. Dubitavamo che voi (*dire*) la verità.
4. Mi dispiaceva che Michele (*rinunciare*) così facilmente.
5. Era peccato che tu (*dovere*) trovarti un altro lavoro.
6. Credevo che Rita non (*avere*) la possibilità di farlo.
7. Non sapevo che noi (*stare*) nel primo banco.
8. Dicevano che loro (*bere*) fino ad ubriacarsi.

9. Sembrava che Mara (*piangere*) per tutta la giornata.
10. Bastava che voi (*dare*) da mangiare ai cani randagi.
11. I bambini temevano che il temporale (*cominciare*) subito.
12. Non credevo che loro (*abbandonare*) la facoltà.
13. Era meglio che tu (*partire*) più presto.
14. L'insegnante spiegava in modo che tutti (*capire*)
15. Avevo l'impressione che qualcosa (*mancare*)

II. Inserisci i verbi al congiuntivo imperfetto nelle seguenti frasi:

mettessi, foste, telefonassi, facessimo, decidesse

1. Era probabile che noi pulizia in tutte le stanze.
2. Speravamo che tu ci una volta alla settimana.
3. Era importante che Patrizia si subito.
4. Pensava che io in ordine il soggiorno.
5. Non importava che non presenti alla cerimonia.

LECȚIA 29

VENTINOVESIMA LEZIONE

CONJUNCTIVUL MAI MULT CA PERFECT

IL CONGIUNTIVO TRAPASSATO

Se formează din conjunctivul imperfect al verbelor auxiliare și participiul trecut al verbului de conjugat; exprimă anterioritatea față de o acțiune trecută; nu are corespondent în limba română și se traduce prin conjunctivul trecut.

DIRE	A ZICE	RIUSCIRE	A REUȘI
che io avessi detto	să fi spus	che io fossi riuscito/a	să fi reușit
che tu avessi detto		che tu fossi riuscito/a	
che lui/lei avesse detto		che lui/lei fosse riuscito/a	
che noi avessimo detto		che noi fossimo riusciti/e	
che voi aveste detto		che voi foste riusciti/e	
che loro avessero detto		che loro fossero riusciti/e	

es. *Non sapevo che tu avessi venduto la macchina.*

Nu știam că tu ai vândut mașina.

Ha sorriso come se niente fosse successo.

A surâs ca și cum nimic nu s-a întâmplat.

Observație

Osservazione:

- Conjunctivul mai mult ca perfect se folosește după conjuncția se (dacă) când dorim să exprimăm o situație imaginară sau dificil de realizat; în română, în acest caz, se folosește condiționalul trecut:

es. *Se mi avessi chiesto, ti avrei spiegato tutto.*

Dacă m-ai fi întrebat, ți-aș fi explicat totul.

Exerciții

Esercizi:

I. Metti al congiuntivo trapassato i verbi all'infinito tra parentesi:

1. Non sapevo che voi (*studiare*) come matti.
2. Sembrava che Monica (*innamorarsi*) di Roberto.
3. Era impossibile che loro (*rimanere*) soddisfatti.
4. Aveva capito tutto senza che tu (*aggiungere*) altro.
5. Ero contento che il tempo (*cambiare*)
6. Si cercava una laureata che (*studiare*) lingue straniere.
7. Dubitavamo che voi (*riuscire*) a finire il lavoro.
8. Qualunque desiderio (*avere*) dovevate esprimerlo.
9. Pensava che noi (*fare*) una vita tranquilla.
10. Tutti pensavano che gli (*succedere*) qualcosa.
11. Speravo che loro non (*perdere*) la strada.
12. Dicevano che l'edizione di quel libro (*esaurirsi*) subito.
13. Desideravamo che la gente (*credere*) in lui.
14. Era peccato che (*verificarsi*) tanti incidenti stradali.
15. Ti aspettavo a patto che tu (*venire*) più presto.

II. Inserisci i verbi al congiuntivo trapassato nelle seguenti frasi:

fossimo arrivati, aveste commesso, fossi liberato, avessero cambiato, fosse andato

1. Non sapevo che tuo padre in pensione.
2. Temevamo che voi un grosso errore.
3. Era normale che loro indirizzo.
4. Non immaginavate che noi su quella cima montagnosa.
5. Speravo che ti da quell'impegno.

LECȚIA 30

TRENTESIMA LEZIONE

IMPERATIVUL

L'IMPERATIVO

Imperativul împrumută formele sale de la modul indicativ, timpul prezent și de la modul conjunctiv, timpul conjunctiv prezent, corespunzătoare pronumelor **tu** (tu), **Lei** (dvs. sg.), **noi** (noi), **voi** (voi), **Loro** (dvs.pl):

- a II-a pers. sg. – **tu** – indicativ prezent★
- a III-a pers. sg. – **Lei** – conjunctiv prezent
- I pers. pl. – **noi** – conjunctiv prezent
- a II-a pers. pl. – **voi** – indicativ prezent
- a III-a pers. pl. – **Loro** – conjunctiv prezent

★ Doar pentru conj. I, vocala finală *i* de la pers. a II-a sg. se transformă în *a*:
 es. *tu torni* (ind. prez.) – *torna!* (imperativ) (*întoarce-te!*)

VERBELE REGULATE

VERBI REGOLARI

VERB/ VERBO PERS.	1 ^a cong./conj.I	2 ^a cong./conj.all-a	3 ^a cong./conj.a III-a	
	LAVARE a spăla	VEDERE a vedea	PARTIRE a pleca	CAPIRE a înțelege
2 ^a / all-a pers. sg.	<i>lăva!</i> <i>spală!</i>	<i>vedi!</i> <i>vezi!</i>	<i>parti!</i> <i>pleacă!</i>	<i>capisci!</i> <i>înțelege!</i>
3 ^a / all-a pers. sg.	<i>lavi!</i> dvs. <i>spălați!</i> sg.	<i>veda!</i> dvs. <i>vedeți!</i> sg.	<i>parta!</i> dvs. <i>plecați!</i> sg.	<i>capisca!</i> dvs. <i>înțelegeți!</i> sg.
1 ^a / I pers. pl.	<i>laviamo!</i> <i>să spălăm!</i>	<i>vediamo!</i> <i>să vedem!</i>	<i>partiamo!</i> <i>să plecăm!</i>	<i>capiamo!</i> <i>să înțelegem!</i>
2 ^a / all-a pers. pl.	<i>lavate!</i> <i>să spălați!</i>	<i>vedete!</i> <i>să vedeți!</i>	<i>partite!</i> <i>să plecați!</i>	<i>capite!</i> <i>să înțelegeți!</i>
3 ^a / all-a pers. pl.	<i>lavino!</i> dvs. <i>spălați!</i> pl.	<i>vedano!</i> dvs. <i>vedeți!</i> pl.	<i>partano!</i> dvs. <i>plecați!</i> pl.	<i>capiscano!</i> dvs. <i>înțelegeți!</i> pl.

es. *Lavora meglio!* **Muncește mai bine!**

Legga il giornale! **Citește ziarul!** (dvs. sg.)

Finiamo il lavoro! **Să terminăm lucrul!**

Aprite le finestre! **Deschideți ferestrele!** (voi)

Sentano, signori! **Auțiți, domnilor!** (dvs. pl.)

VERBELE AUXILIARE

VERBI AUSILIARI

AVERE	A AVEA	ESSERE	A FI
ăbbi!	să ai!	sii!	fii!
ăbbia!	să aveți!	sia!	să fiți!
abbiamo!	să avem!	siamo!	să fim!
abbiate!	să aveți!	siate!	să fiți!
abbiano!	să aveți!	siano!	să fiți!

VERBELE NEREGULATE

VERBI IRREGOLARI

ANDARE a merge	DARE a da	DIRE a zice
va'!/vai! mergi!	da'!/dai! dă! hai!	dì! zi!
văda! mergeți! dvs.sg.	dia! dați! dvs.sg.	dica! ziceți! dvs.sg.
andiamo! să mergem!	diamo! să dăm!	diciamo! să zicem!
andate! să mergeți!	date! să dați!	dite! să ziceți!
vădano! mergeți! dvs.pl.	diano! dați! dvs.pl.	dicano! ziceți! dvs.pl.

FARE a face	SAPERE a ști	STARE a sta
fa'!/fai! fă!	sappi! știi!	sta'!/stai! stai!
faccia! faceți! dvs.sg.	sappia! știți! dvs.sg.	stia! stați! dvs.sg.
facciamo! să facem!	sappiamo! să știm!	stiamo! să stăm!
fate! să faceți!	sapete! să știți!	state! să stați!
facciano! faceți! dvs.pl.	sappiano! știți! dvs.pl.	stiano! stați! dvs.pl.

IMPERATIVUL NEGATIV

L'IMPERATIVO NEGATIVO

Se formează plasând negația **non** în fața verbului la imperativ:

es. *Non andate in città!*

Nu mergeți în oraș!

Pentru pers. a II-a sg.(*tu*), imperativul negativ se formează din negația **non** și infinitivul, ca în română:

es. *Non parlare così forte!*

Nu vorbi atât de tare!

IMPERATIVUL ȘI PRONUMELE PERSONALE ȘI REFLEXIVE

L'IMPERATIVO E I PRONOMI PERSONALI E RIFLESSIVI

- a II-a pers. sg. – **tu** – verb + pronume (*legate*)
- a III-a pers. sg. – **Lei** – pronume + verb (*nelegate*)
- I pers. pl. – **noi** – verb + pronume (*legate*)
- a II-a pers. pl. – **voi** – verb + pronume (*legate*)
- a III-a pers. pl. – **Loro** – pronume + verb (*nelegate*)

PARLARE a vorbi		SVEGLIARSI a se trezi	
<i>parlami!</i>	<i>vorbește-mi!</i>	<i>svegliati!</i>	<i>trezește-te!</i>
<i>ci parli!</i>	<i>vorbiți-ne!</i> dvs.sg.	<i>sì svegli!</i>	<i>treziți-vă!</i> dvs.sg.
<i>parliamole!</i>	<i>să-i vorbim!</i>	<i>svegliamoci!</i>	<i>să ne trezim!</i>
<i>parlategli!</i>	<i>vorbiți-i!</i>	<i>svegliatevi!</i>	<i>să vă treziți!</i>
<i>mi parlino!</i>	<i>vorbiți-mi!</i> dvs.pl.	<i>sì sveglino!</i>	<i>treziți-vă!</i> dvs.pl.

es. *Mi scusi per il disturbo!* (dvs.sg.)

Scuzați-mă pentru deranj!

Ricordatevi di chiudere la porta! (voi)

Amintiți-vă să închideți ușa!

Observație

Osservazione:

- Cu verbele neregulate *andare, dare, dire, fare, stare* se dublează consoana pronumelui personal, doar cu formele monosilabice de imperativ de la persoana a II-a sg., cu excepția pronumelor *gli* și *loro*, care nu se combină niciodată cu verbul:

es. *Dammi una mano!* Dă-mi o mână de ajutor!

Stammi vicino! Să-mi stai aproape!

în schimb,

Digli di venire subito!

Zi-i să vină imediat!

Exerciții

Esercizi:

I. Completa con la forma opportuna dell'imperativo:

1. Manuele, (*andare*) al mercato e (comprare) due chili di pomodori e tre di melanzana!
2. Signora, (*fare*) presto alla porta del vagone perché il treno sta per partire!
3. Renata, (*sapere*) che domani andremo in campagna dai miei nonni!
4. Signore, (*stare*) attento alle scale, sono ghiacciate e molto pericolose!
5. Ragazzi, (*fare*) silenzio perché (disturbare) la gente che è venuta a visitare il museo!
6. Signorina, (*andare*) all'altro sportello perché questo è già chiuso!
7. Piero, (*dare*) una mano a quest'anziano, non ce la fa con la salita delle scale!
8. Signora, (*dire*) dove vuole arrivare ed io La sto guidando!
9. (*avere*) pazienza, Luigino, fra poco ti comprerò il gelato.
10. Signori, (*lasciare*) i vostri cappotti alla guardaroba!
11. Mirella, (*essere*) più disponibile con le persone che arrivano al bar!
12. Signore, (*capire*) che i biglietti per lo spettacolo di stasera sono già esauriti!
13. (*stare*) tranquilla, ragazzina, perché l'autobus arriverà presto!
14. (*sapere*) che gli sconti più grandi saranno solo questa settimana, signora!

15. Raffaele, (*dire*) agli ospiti che la cena è pronta e può essere servita!

II. Completa con la forma opportuna dell'imperativo e i pronomi personali o riflessivi corrispondenti:

1. (*alzarsi*) e (*vestirsi*) perché è già troppo tardi! (noi)
2. (*scusare/mi*), signore, sa dirmi dov'è la questura?
3. (*parlare/mi*) quando senti il bisogno di farlo, ci sono sempre qui per te. (tu)
4. (*dire/mi*), signora, che numero di scarpe sta cercando?
5. Ragazzi, (*andare*) in discoteca e (*divertirsi*)!
6. (*dare/mi*) la Sua carta di identità, per favore!
7. I bicchieri, (*mettere/li*) sulla tavola, ti prego!
8. (*fare/mi*) la cortesia di chiudere la finestra, signora!
9. Ecco la ragazza di cui ti ho parlato! (*dire/le*) di accompagnarci a tavola, se ha piacere!
10. (*vedere*), signore, alla fine tutto è successo per una ragione!

LECȚIA 31

TRENTUNESIMA LEZIONE

SINTAXĂ SINTASSI

FRAZA IPOTETICĂ

IL PERIODO IPOTETICO

Fraza ipotetică este compusă dintr-o propoziție subordonată introdusă de conjuncția **se** (**dacă**) și o propoziție principală.

Aceasta este de trei tipuri:

IL PERIODO IPOTETICO DELLA REALTA'	
FRAZA IPOTETICĂ REALĂ	
SUBORDINATA SUBORDONATA	REGGENTE REGENTA
presente/imperfetto/futuro prezent/imperfect/viitor	presente/imperfetto/futuro prezent/imperfect/viitor
<i>Se non partiamo adesso</i> Dacă nu plecăm acum	<i>lui perde la sua pazienza.</i> el își pierde răbdarea.
<i>Se correvi più velocemente</i> Dacă alergai mai repede	<i>potevi vincere la gara.</i> puteai câștiga competiția.
<i>Se farà bello fuori</i> Dacă va fi frumos afară	<i>andremo in montagna.</i> vom merge la munte.

IL PERIODO IPOTETICO DELLA POSSIBILITA'	
FRAZA IPOTETICĂ POSIBILĂ	
SUBORDINATA SUBORDONATA	REGGENTE REGENTA
congiuntivo imperfetto conjunctiv imperfect	condizionale presente condițional prezent
<i>Se non piovesse</i> Dacă n-ar ploua	<i>Lei preferirebbe venire domani?</i> dvs. ați prefera să veniți mâine?

IL PERIODO IPOTETICO DELL'IRREALTA'	
FRAZA IPOTETICĂ IREALĂ	
SUBORDINATA SUBORDONATA	REGGENTE REGENTA
congiuntivo trapassato conjunctiv m.m.c.p.	condizionale passato condițional trecut
<i>Se avessi saputo il nostro indirizzo</i> Dacă ar fi avut adresa noastră	<i>ci avrebbe scritto.</i> ne-ar fi scris.

Exerciții

Esercizi:

Completa il periodo ipotetico:

1. Se io (*avere*) un amico di cui fidarmi, gli avrei raccontato tutto quello che mi è successo.
2. Se la gente (*imparare*) di più dai propri errori, sbaglierebbe di meno.
3. Sei voi (*essere*) più pazienti, avreste ottenuto quello che desideravate.
4. Se (*potere*), i vigili del fuoco spegnerebbero più incendi boschivi.
5. Se ti (*concentrarsi*) di più, saresti riuscito sempre in tutto.
6. Se (*andare*) sul letto, si riposerebbe meglio.
7. Se non vi (*dire*) il motivo della visita, non avreste dovuto farlo entrare.
8. Se tu (*prendere*) questa decisione, sarei molto felice.
9. Se noi gli (*aiutare*), avrebbero superato più facilmente le difficoltà.
10. Se (*comprare*) un antidolorifico, mi passerebbe il mal di testa.
11. Se (*essere*) meno esigente, non sarebbe rimasta sola.
12. Se tu (*fare*) apposta, sarei rimasto molto deluso.
13. Se (*lavorare*) molto, non avrei più tempo per il divertimento.
14. Se (*arrivare*) più presto in ufficio, il capo ci avrebbe apprezzato di più.
15. Se Renzo (*fare*) degli straordinari, guadagnerebbe di più.

LECȚIA 32

TRENTADUESIMA LEZIONE

CONCORDANȚA TIMPURILOR LA INDICATIV

LA CONCORDANZA DEI TEMPI DELL'INDICATIVO

I. PREZENT PRESENTE

CONTEMPORANEITA' (ca în română)		SIMULTANEA
REGGENTE	REGENTA	SUBORDINATA SUBORDONATA
	presente/futuro/imperativo prezent/viitor/imperativ	presente/cond. presente prezent/cond. prezent
	So Știu	che lui sbaglia. că el greșește.
	Mi accorgerò Îmi voi da seama	che lei parla bene italiano. că ea vorbește bine italiana.
	Sii sicuro Fii sigur	che lui farebbe questo. că el ar face asta.

ANTERIORITA' (ca în română)		ANTERIORITATE
REGGENTE	REGENTA	SUBORDINATA SUBORDONATA
	presente/futuro/imperativo prezent/viitor/imperativ	tempo passato dell'indicativo timp trecut al indicativului
	So Știu	che lui ha sbagliato. că el a greșit.
	Vedrò Voi vedea	se ha cambiato idea. dacă s-a răzgândit.
	Sii sicuro Fii sigur	che a quell'ora si riposava. că la acea oră se odihnea.

POSTERIORITA' (ca în română)		POSTERIORITATE
REGGENTE	REGENTA	SUBORDINATA SUBORDONATA
	presente/futuro/imperativo prezent/viitor/imperativ	futuro/cond. presente viitor/cond. prezent
	So Știu	che lui verrà. că el va veni.
	Andrò Voi merge	se farà bello fuori. dacă va fi frumos afară.
	Sii sicuro Fii sigur	che lui farebbe questo. că el ar face asta.

II. TRECUT

PASSATO

CONTEMPORANEITA'	SIMULTANEITATE
REGGENTE REGENTA	SUBORDINATA SUBORDONATA
ogni tempo passato dell'indicativo eccetto passato prossimo orice timp trecut al indicativului cu exceptia perfectului compus	presente/prezent în română imperfetto/imperfect în italiană
Sapevo Știam	che lui veniva. că el vine.
Mi disse Îmi zise	che imparava. că învață.
passato prossimo perfectul compus	presente/imperfetto prezent/imperfect
Mi ha detto Mi-a zis	che sa/sapeva. (ca în română) că știe/ știa.

ANTERIORITA'	ANTERIORITATE
REGGENTE REGENTA	SUBORDINATA SUBORDONATA
ogni tempo passato dell'indicativo orice timp trecut al indicativului	pass. pross./ perfect compus în rom. trapassato prossimo/ m.m.c.p. în ital.
Diceva Zicea	che era andato a casa. că a plecat acasă.
Mi disse Îmi zise	che avevi già mangiato. că ai mâncat deja.

POSTERIORITA'	POSTERIORITATE
REGGENTE REGENTA	SUBORDINATA SUBORDONATA
ogni tempo passato dell'indicativo orice timp trecut al indicativului	futuro/viitor în română cond. passato/cond. trecut în italiană
Mi diceva Îmi spunea	che sarebbe arrivata più presto. că va sosi mai repede.
Ho saputo Am știut	che mi avrebbe visitato. că mă va vizita.

CONCORDANȚA TIMPURILOR LA CONIUNCTIV

LA CONCORDANZA DEI TEMPI DEL CONGIUNTIVO

I. PREZENT

PRESENTE

CONTEMPORANEITA'	SIMULTANEITATE
REGGENTE REGENTA	SUBORDINATA SUBORDONATA
presente/futuro/imperativo prezent/viitor/imperativ	congiuntivo presente conjunctiv prezent
Credo Cred	che loro vengano stasera. că ei vin astă-seară.
Spererò Voi spera	che lei parta domani. că ea să plece mâine.
Siate contenti Fiți mulțumiți	che io arrivi lunedì. că eu sosesc luni.

ANTERIORITA'	ANTERIORITATE
REGGENTE REGENTA	SUBORDINATA SUBORDONATA
presente/futuro/imperativo prezent/viitor/imperativ	congiuntivo passato conjunctiv trecut
Spero Sper	che lui sia venuto. că el a venit.
Crederò Voi crede	che voi abbiate lavorato. că voi ați lucrat.
Siate contenti Fiți mulțumiți	che loro siano partiti. că ei au plecat.

POSTERIORITA'	POSTERIORITATE
REGGENTE REGENTA	SUBORDINATA SUBORDONATA
presente/futuro/imperativo prezent/viitor/imperativ	futuro/congiuntivo presente viitor/conjunctiv prezent
Penso Mă gândesc	che lui verrà/venga. că el va veni/vine.
Spererò Voi spera	che vincerà la gara. că va câștiga concursul.
Siate contenti Fiți mulțumiți	se loro vengano. dacă ei vin.

II. TRECUT

PASSATO

CONTEMPORANEITA'	SIMULTANEITATE
REGGENTE REGENTA	SUBORDINATA SUBORDONATA
ogni tempo passato dell'indicativo eccetto passato prossimo orice timp trecut al indicativului cu exceptia perfectului compus	presente/prezent în română cong. imperfetto/conj.imperf. în italiană
Credevo Credeam	che tu sapessi la verità. că tu știi adevărul.
Sperai Am sperat	che lei capisse la situazione. că ea înțelege situația.
passato prossimo perfect compus	congiuntivo presente/passato conjunctiv prezent
Abbiamo voluto Am vrut	che tu venga/venissi con noi. ca tu să vii cu noi.

ANTERIORITA'	ANTERIORITATE
REGGENTE REGENTA	SUBORDINATA SUBORDONATA
ogni tempo passato dell'indicativo orice timp trecut al indicativului	passato pross./perfect compus în rom. cong. trapassato/conj. m.m.c.p. în ital.
Pensavo Credeam	che lei fosse venuta prima di me. că ea a venit înaintea mea.
Credei Am crezut	che tu avessi imparato la lezione. că tu ai învățat lecția.

POSTERIORITA'	POSTERIORITATE
REGGENTE REGENTA	SUBORDINATA SUBORDONATA
ogni tempo passato dell'indicativo orice timp trecut al indicativului	futuro/viitor în română cond. passato/cond. trecut în italiană
Speravo Speram	che lui sarebbe venuto più presto. că el va veni mai repede.
Ho desiderato Am dorit	che loro mi avrebbero visitato. că ei să mă viziteze.

Exerciții

Esercizi:

I. Scegli il tempo giusto dei verbi per la concordanza dei tempi dell'indicativo:

1. Rodolfo diceva che il giorno dopo una nuova macchina.
a) compra; b) avrebbe comprato; c) comprerà.
2. Vedo che Margherita non in grado di finire il lavoro.
a) era; b) fu; c) è.
3. Hai detto che noi agire contro la disuguaglianza sociale.
a) avremmo dovuto; b) dobbiamo; c) dovremo.
4. Al comizio gridavano che gli stipendi troppo bassi.
a) erano; b) sono; c) saranno.
5. Voi ci avvertivate che la bolletta del gas tanto d'inverno.
a) sarebbe aumentata; b) aumenterà; c) è aumentata.
6. Mi confessò che non si bene a quella festa di compleanno.
a) sentirà; b) sente; c) sentiva.
7. Dicevano che il convoglio umanitario a destinazione.
a) arriva; b) era arrivato; c) arriverà.
8. Vedi che Rossana non alla riunione di classe.
a) venga; b) viene; c) veniva.
9. Voi diceste subito che non d'accordo.
a) sarete; b) siete; c) sareste stati.
10. Ho saputo che Riccardo torto.
a) aveva avuto; b) avrà; c) ha avuto.

II. Scegli il tempo giusto dei verbi per la concordanza dei tempi del congiuntivo:

1. Mi dispiace che non ti entrare al concerto.
a) avranno lasciato; b) hanno lasciato; c) abbiano lasciato.
2. Preferì che voi una soluzione.
a) trovate; b) trovaste; c) troverete.
3. Matteo spera che tu ti bene nella sua casa.
a) senta; b) senti; c) sentivi.
4. Non credevamo che con l'ultimo aereo.
a) arrivano; b) arriveranno; c) sarrebbero arrivati.
5. Spero che tu i biglietti per la partenza di domani.
a) prenotassi; b) hai prenotato; c) abbia prenotato.
6. Temevamo che i nostri parenti nel bosco.
a) si fossero perduti; b) si sono perduti; c) si perderanno.
7. Mi auguro che quest'anno tu le ferie.
a) prenda; b) prenda; c) prende.
8. Credevo che Romina l'affitto per questo mese.
a) pagherà; b) abbia pagato; c) avrebbe pagato.
9. Speraste che loro a breve tempo.
a) si sposassero; b) si sposino; c) si sposeranno.
10. Avrei desiderato che più gentile con gli ospiti.
a) sei stato; b) sia stato; c) fossi stato.

LECȚIA 33

TRENTATREESIMA LEZIONE

VORBIREA DIRECTĂ ȘI INDIRECTĂ

IL DISCORSO DIRETTO E INDIRETTO

Vorbirea directă este acel tip de discurs prin care locutorul comunică în mod direct ceea ce gândește. Grafic, aceasta este introdusă de două puncte (:) și este delimitată de ghilimele, în italiană ele plasându-se doar în partea de sus (" "), sau de liniile de pauză (— —).

es. La maestra disse a tutti gli alunni: "Presentate il vostro compito"

Învățătoarea a spus tuturor elevilor: — Prezentați tema voastră.

Vorbirea indirectă este acel tip de discurs prin care locutorul nu comunică în mod direct ceea ce gândește, ci prin intermediul verbelor declarative *dire* (**a zice**), *domandare/chiedere* (**a cere/a întreba**), *affermare* (**a afirma**), *rispondere* (**a răspunde**), verbe care pot fi exprimate sau subînțelese. Din punct de vedere grafic dispar ghilimele, două puncte sau liniuțele de dialog:

es. La maestra disse a tutti gli alunni di presentare il loro compito.

Învățătoarea a spus tuturor elevilor să-și prezinte tema.

Pentru a transforma o frază din vorbirea directă în vorbirea indirectă sunt necesare o serie de modificări referitoare la pronumele personale și demonstrative, la adjectivele posesive și demonstrative, la adverbele de timp și de loc, la modurile și timpurile verbale. Dintre modificările importante menționăm:

Adjectivele și pronumele personale și posesive la persoana I și a II-a plural trec la persoana a III-a plural:

- *io, tu* → *lui, lei*; *mio, tuo* → *suo*;
- *noi, voi* → *loro*; *nostro, vostro* → *loro*;
- *a me (mi), a te (ti)* → *a lui, a lei*.

Adjectivele și pronumele demonstrative de apropiere devin de depărtare:

- *questo* → *quello*.

es. Marco disse al fratello: "Hanno consegnato questo premio a te".

Marco i-a zis fratelui: — Ți-au înmănat acest premiu ție.

Marco disse al fratello che avevano consegnato quel premio a lui.
 Marco i-a zis fratelui că îi înmânaseră acel premiu lui.

În cazul adverbilor de timp și de mod, avem următoarele transformări:

- **ora, adesso** → **allora**;
- **oggi** → **quel giorno**;
- **domani** → **il giorno dopo**;
- **ieri** → **il giorno prima**;
- **qui, qua** → **lì, là**;
- **fa** → **prima**.

es. *Gli studenti chiesero: "Oggi dobbiamo ritornare qui?"*

Studentii au întrebat: – Astăzi trebuie să ne întoarcem aici?

Gli studenti chiesero se quel giorno sarebbero dovuti ritornare lì.

Studentii au întrebat dacă în acea zi va trebui să se întoarcă acolo.

În ceea ce privește timpurile verbale, dacă timpul verbal din vorbirea directă este prezent, timpurile vorbirii indirecte nu suferă nicio modificare:

es. *Roberta dice: "Ho preparato la cena"*

Roberta zice: – Am pregătit cina.

Roberta dice che ha preparato la cena.

Roberta zice că a pregătit cina.

Dar dacă timpul verbal din vorbirea directă este trecut (cu excepția perfectului compus), timpurile vorbirii indirecte se transformă astfel:

a) *prezentul* se transformă în *imperfect*:

es. *Claudia chiese: "Oggi è giovedì?"*

Claudia a întrebat: – Astăzi este joi?

Claudia chiese se quel giorno era giovedì.

Claudia a întrebat dacă în acea zi este joi.

b) *perfectul compus, perfectul simplu* sau alte timpuri trecute ale indicativului se transformă în *mai mult ca perfect*:

es. *I bambini chiesero: "Quando sono apparsi i cartoni animati?"*

Copiii au întrebat: – Când au apărut desenele animate?

I bambini chiesero quando erano apparsi i cartoni animati.

Copiii au întrebat când au apărut desenele animate.

c) viitorul se transformă în condițional trecut:

es. Il presidente dichiarò: "Il nostro Paese diventerà molto prospero"

Președintele a declarat: — Țara noastră va deveni foarte prosperă.

Il presidente dichiarò che il nostro Paese sarebbe diventato molto prospero.

Președintele a declarat că țara noastră va deveni foarte prosperă.

d) imperativul se transformă în conjunctiv imperfect:

es. Il poliziotto disse: "Parla!"

Polițistul a zis: — Vorbește!

Il poliziotto disse che parlasse.

Polițistul a zis să vorbească.

Exerciții

Esercizi:

1. Trasforma le frasi dalla forma diretta alla forma indiretta:

1. La zia dice: "Vengo con te al mercato".

La zia dice

2. Michele ha avvertito: "Posso aspettare qui".

Michele ha avvertito

3. Lidia disse: "Non mi sono stupita della tua reazione".

Lidia disse

4. Mio cugino gridò: "Uscirò fuori anch'io con voi questa sera".

Mio cugino gridò

5. Mia madre ha detto: "Prepara le valigie!"

Mia madre ha detto

6. La signora dice: "Gli sportelli sono chiusi per oggi"

La signora dice

7. La maestra esclamò: "Devi pensare con la tua testa".

La maestra esclamò

8. Il tuo amico affermò: "Ti ho aspettato qua per tanto tempo".

Il tuo amico affermò

9. Marta ha detto: "Tornerò a casa presto".

Marta ha detto

10. Lo studente rispose: "Controllo questa parola adesso nel dizionario!"

Lo studente rispose

II. Trasforma le frasi dalla forma indiretta alla forma diretta:

1. Maurizio risponde che può venire da lui stasera.

Maurizio risponde:

2. Tuo padre raccontò che era partito per il Canada 10 anni prima.

Tuo padre raccontò:

3. Irene ha detto che volevano accompagnarlo all'aeroporto.

Irene ha detto:

4. Enrico esclamò che avrebbe passato l'esame di ammissione.

Enrico esclamò:

5. Mia zia disse che tu venissi a vedere un film.

Mia zia disse:

6. Renata dice che domani farà bel tempo fuori.

Renata dice:

7. La comessa confermò che non c'erano più giacche color blu.

La commessa confermò

8. Roberto disse che aveva comprato un fuoristrada bellissimo.

Roberto disse

9. I ragazzi chiesero se quello sarebbe stato il loro nuovo campo da calcio.

I ragazzi chiesero

10. I giovani gridarono che quel giorno dovessero fare di più per la lotta contro la mafia.

I giovani gridarono:

CHEIA EXERCIIILOR

CHIAVI DEGLI ESERCIZI

LECȚIA 2 *SECONDA LEZIONE*

Articolul definit (hotărât) *L'articolo determinativo*

I. l'ospedale - gli ospedali; il piatto - i piatti; l'orologio - gli orologi; il quadro - i quadri; lo sguardo - gli sguardi; il cugino - i cugini; l'albero - gli alberi; il vestito - i vestiti; lo zucchero - gli zuccheri; il tappeto - i tappeti; l'oggetto - gli oggetti; il giardino - i giardini; l'albergo - gli alberghi; il ristorante - i ristoranti; lo spumante - gli spumanti; il bagno - i bagni; lo zero - gli zeri; il giorno - i giorni; II. l'immagine - le immagini; la macchina - le macchine; l'università - le università; la stazione - le stazioni; l'edicola - le edicole; la finestra - le finestre; l'agenzia - le agenzie; la poltrona - le poltrone; l'arancia - le arance; la cugina - le cugine; l'idea - le idee; la borsa - le borse; l'analisi - le analisi; la giacca - le giacche; la città - le città; la sedia - le sedie; l'ora - le ore; la penna - le penne; III. lo sciopero - gli scioperi; la lettera - le lettere; l'amica - le amiche; il fiume - i fiumi; l'uccello - gli uccelli; la fragola - le fragole; l'uscita - le uscite; il pesce - i pesci; l'aereo - gli aerei; l'ape - le api; il nonno - i nonni; lo zingaro - gli zingari; la ciliegia - le ciliegie; l'estate - le estati; il dolce - i dolci; lo spagnolo - gli spagnoli; la faccia - le facce; l'azione - le azioni.

Articolul nedefinit (nehotărât) *L'articolo indeterminativo*

I. un appartamento - degli appartamenti; un bicchiere - dei bicchieri, uno sbaglio - degli sbagli; un parente - dei parenti; un amico - degli amici; un programma - dei programmi; un operaio - degli operai; un letto

- dei letti; uno straniero - degli stranieri; un palazzo - dei palazzi; un edificio - degli edifici; un fuoco - dei fuochi; uno scalino - degli scalini; un medico - dei medici; uno yacht - degli yacht; un signore - dei signori; un imprenditore - degli imprenditori; un nemico - dei nemici; II. un'austriaca - delle austriache; una parola - delle parole; un'italiana - delle italiane; una figlia - delle figlie; un'albicocca - delle albicocche; una Fiat - delle Fiat; un'impresa - delle imprese; una zia - delle zie; un'isola - delle isole; una pizza - delle pizze; un'istituzione - delle istituzioni; una lezione - delle lezioni; un'assemblea - delle assemblee; una camicia - delle camicie; un'occasione - delle occasioni; una luce - delle luci; un'uva - delle uve; una spiaggia - delle spiagge; III. uno sport - degli sport; una matita - delle matite; un'industria - delle industrie; un consiglio - dei consigli; uno svizzero - degli svizzeri; una chiave - delle chiavi; un'opera - delle opere; un socio - dei soci; uno Stato - degli Stati; un'anatra - delle anatre; un voto - dei voti; un esame - degli esami; una lampadina - delle lampadine; un'automobile - delle automobili; un problema - dei problemi; un anello - degli anelli; una piscina - delle piscine; un allievo - degli allievi.

LECȚIA 3 **TERZA LEZIONE**

PrepoziȚiile simple/articulate *Le preposizioni semplici/articolate*

I. 1.al; 2.della; 3.nei; 4.sul; 5.dei; 6.nello; 7.dal; 8.allo; 9.dagli; 10.nella;
 II. 1.a; 2.in; 3.da; 4.in; 5.a; 6.da; 7.in; 8.a; 9.da; 10.di; 11.in; 12.fra; 13.in;
 14.a,in; 15.di; III. 1.sulla; 2.alle; 3.al; 4.dalla; 5.al; 6.negli; 7.all'; 8.al;
 9.con lo; 10.delle.

LECȚIA 4 **QUARTA LEZIONE**

Prezentul Indicativ *Il presente*

I. 1.lavora; 2.dimentichiamo; 3.restano; 4.paghi; 5.telefona; 6.parlano;
7.provo; 8.cominciate; 9.viaggi; 10.abita; II. 1.accendi; 2.prende;
3.mettiamo; 4.leggono; 5.risponde; 6.scrivi; 7.vendono; 8.conosce;
9.ricevete; 10.chiedono; III. 1.preferisce; 2.offrono; 3.finisci; 4.apre;
5.costruiscono; 6.dorme; 7.capisce; 8.partite; 9.spediamo; 10.senti; IV.
1.vuole; 2.fanno; 3.andate; 4.vengo; 5.può; 6.dite; 7.stanno; 8.esce;
9.danno; 10.bevi; 11.sappiamo; 12.devono.

LECȚIA 6 **SESTA LEZIONE**

Imperfectul Indicativ *L'imperfetto*

I. 1.parlava; 2.rispondevate; 3.dimenticavi; 4.sceglievano; 5.suonavo;
6.riceveva; 7.lavoravano; 8.vendevi; 9.toccava; 10.spendevamo; II.
1.spediva; 2.sentivate; 3.contribuivamo; 4.saliva; 5.facevano;
6.bevevamo; 7.veniva; 8.dicevano/eri; 9.traducevi; 10.uscivamo; III.
1.preparava/guardavi; 2.andavamo/studiavano; 3.viaggiavo/pioveva;
4.correvate/saltavano; 5.legeva/sbadigliava; 6.costruivi/andavano;
7.suonavi/abbaiava; 8.correggeva/giocavano; 9.chiedevano/
conoscevano; 10.uscivi/squillava.

LECȚIA 8 OTTAVA LEZIONE

Perfectul compus *Il passato prossimo*

I. 1. ho scelto; 2. ha spiegato; 3. hanno messo; 4. hanno finito; 5. ha visto;
6. ho avuto; 7. abbiamo fatto; 8. ha vissuto; 9. hai mangiato; 10. ha spento;
II. 1. è andata; 2. sono venuti; 3. siete rimasti; 4. è arrivata; 5. sono nati;
6. è cominciato; 7. siete scesi; 8. sono tornati; 9. è bastato; 10. siamo stati;
III. 1. hai cominciato; 2. è costato; 3. ha acceso; 4. hanno chiesto; 5. sono
partiti; 6. hai bevuto; 7. ha detto; 8. sono diventati; 9. ha letto; 10. siamo
riusciti; 11. avete riso; 12. ho speso; 13. ha scritto; 14. sono successe;
15. abbiamo offerto.

LECȚIA 9 NONA LEZIONE

Pronumele personale în acuzativ *I pronomi diretti*

I. 1. io; 2. mi; 3. vi; 4. li; 5. le; 6. La; 7. ci; 8. ti; 9. la; 10. le; II. 1. le ho già
comprate; 2. L'abbiamo già salutata; 3. l'ho già visto; 4. l'ha già chiusa;
5. l'hanno già finito; 6. l'ha già imparata; 7. l'hanno già pulito; 8. li abbiamo
gă chiamati; 9. l'hanno già fatta; 10. l'ho già letto; III. 1. devi leggerli; 2. la
volete inviare; 3. le puoi prendere; 4. vuoi incontrarla; 5. lo posso comprare.

LECȚIA 10 DECIMA LEZIONE

Verbele urmate de prepoziții și infinitivul *Verbi seguiti da preposizioni e l'infinito*

I. 1. di; 2. a; 3. di; 4. a; 5. -; 6. a; 7. di; 8. a; 9. di; 10. a; 11. a; 12. -; 13. di; 14. -;
15. di; 16. di; 17. a; 18. di; 19. di; 20. di; 21. a; 22. -; 23. di; 24. per; 25. di;
26. di; 27. a; 28. -; 29. di; 30. di.

LECȚIA 11 *UNDICESIMA LEZIONE*

Pronumele și adjectivele posesive *Pronomi e aggettivi possessivi*

I. 1.è il suo; 2.sono le sue; 3.è la sua; 4.sono i suoi; 5.è la Sua; II. 1.il suo; 2.i miei; 3.la tua; 4.le Sue; 5.il vostro; 6.le nostre; 7. il tuo; 8.i loro; 9.la mia; 10.le mie; 11.i tuoi; 12.il nostro; 13.i Suoi; 14.i vostri; 15.la loro.

LECȚIA 12 *DODICESIMA LEZIONE*

Verbele reflexive *Verbi riflessivi*

I. 1.si cambia; 2.vi sentite; 3.mi riposo; 4.si asciuga; 5.si abbracciano; 6.si svegliano; 7.si amano; 8.vi trovate; 9.ci vestiamo; 10. mi saluto; II. 1.vi siete guardati; 2.si è preparato; 3.si è pesata; 4.si sono fidanzati; 5.vi siete presentati; 6.ci siamo fermati; 7.si sono pettinati; 8.mi sono seduto; 9.ci siamo messi; 10.ti sei pulito; III. 1.ci incontriamo; 2.si amano; 3.si salutano; 4.vi sposate; 5.vi date; 6.ci vediamo; 7.vi incontrate; 8.si baciano; 9.vi picchiate; 10.ci diamo.

LECȚIA 13 *TREDICESIMA LEZIONE*

Pronumele personale în dativ *I pronomi indiretti*

I. 1.gli; 2.le; 3.ci; 4.vi; 5.Le; 6.ti; 7.mi; 8.gli; 9.le; 10.gli; II. 1.gli ho prestato; 2.le ho dato; 3.gli ho comprato; 4.le ho promesso; 5.gli ho risposto; 6.Le ho offerto; 7.gli ho spiegato; 8.gli ho chiesto; 9.gli ho raccontato; 10.gli ho restituito; III. 1.vuoi dirgli; 2.mi devi promettere; 3.mi può prestare; 4.mi puoi fare.

LECȚIA 14 QUATTORDICESIMA LEZIONE

Viitorul *Il futuro*

I. 1.faremo; 2.accenderai; 3.usciranno; 4.vorrete; 5.saprà; 6.andranno; 7.verrai; 8.daranno; 9.viaggerà; 10.dovranno; II. 1.ceneremo; 2.andrai; 3.arriverà; 4.farò; 5.preferirete; III. 1.avremo fatto; 2.avrai studiato; 3.avrete scelto; 4.mi sarò laureato; 5.avrà finito.

LECȚIA 15 QUINDICESIMA LEZIONE

Particulele pronominale *ci, vi, ne* *Le particelle pronominali ci, vi, ne*

I. 1.ne; 2.ci; 3.ne; 4.ci; 5.ne; 6.ci; 7.ne; II. 1.ne ho bevuto; 2.ne ha; 3.ne ho mangiata; 4.ne ho visti; 5.te ne offro; III. 1.ci vado spesso; 2.ci ho scritto; 3.ci è andata; 4.ci troverete; 5.ci siete stati; IV. 1.ne; 2.ci; 3.ne; 4.ne; 5.ci; 6.ne; 7.ci; 8.ne; 9.ci; 10.ne.

LECȚIA 16 SEDICESIMA LEZIONE

Mai mult ca perfectul *Il trapassato prossimo*

I. 1.era arrivato; 2.avevano litigato; 3.aveva lavato; 4.ci eravamo preoccupati; 5.era andato; 6.avevi mangiato; 7.erano rimasti; 8.avevamo deciso; 9.ero uscito; 10.avevano finito; II. 1.aveva mantenuto; 2.si erano incontrati; 3.aveva studiato; 4.avevo dimenticato; 5.eravamo rimasti; 6.avevo noleggiato; 7.era tornata.

LECȚIA 17 *DICIASSETTESIMA LEZIONE*

Pronumele combinate *I pronomi combinati*

I. 1.me l'ha comprata; 2.te lo prestiamo; 3.ce l'ha portato; 4.ve le mando; 5.me l'ha affittata; 6.te li ho comprati; 7. ce le hanno inviate; 8.me l'ha regalato; 9.ve la farò; 10.te la portiamo; II. 1.gliel'ha preparata; 2.glielle porterò; 3.gliel'ha spiegato; 4.glieli restituirò; 5.gliela laverà; III. 1.me l'ha promesso; 2.me li ha regalati; 3.ce l'ha offerta; 4.me le ha date; 5.glielo consegno; 6.ve l'ha chiesto; 7.me li ha regalati; 8.te l'hanno data; 9.me l'ha ricordato; 10. ve le ha scattate.

LECȚIA 18 *DICIOTTESIMA LEZIONE*

Formele speciale ale adjectivelor *Le forme speciali degli aggettivi*

I. 1.bel; 2.quell'; 3.buon'; 4.bel; 5.nessun'; 6.gran; 7.quei; 8.buon'; 9.bell'; 10.quelle; 11.begli; 12.nessun; 13.quel; 14.buono; 15.quell'; 16.grandi; 17.quegli; 18.nessuna, 19.quell'; 20.buon; II. 1.bel; 2.quei; 3.buon/buon; 4.bei; 5.nessuno; 6.buon'/bell'; 7.quella; 8.begli; 9.buon'; 10.nessun; III. buon'/buone; bel/bei; grand'/grandi; quell'/quelle; bell'/begli; buono/buoni; quell'/quegli; gran/grandi; bello/begli; buon/buoni; quello/quegli; grand'/grandi; bel/bei; buono/buoni; quello/quegli; grande/grandi; bell'/belle, buon/buoni; quella/quelle; gran/grandi.

LECȚIA 19 *DICIANNOVESIMA LEZIONE*

Perfectul simplu *Il passato remoto*

I. 1.mangiarono; 2.preferì; 3.cercammo; 4.credesti; 5.andaste; 6.morì;
7.risparmiammo; 8.resistei; 9.arrivò; 10.vendemmo; II. 1.diedì;
2.vennero; 3.voleste; 4.prese; 5.lessi; 6.diceste; 7. furono; 8.bevve;
9.scrivemmo; 10.nacque; III. 1.viaggiò; 2.feci/potei; 3.nevicò; 4.ebbe;
5.perdemmo; 6.passaste; 7.sapesti; 8.si laureò; 9.guidai/ebbi; 10.videro;
IV. 1.avesti cenato; 2.avemmo deciso; 3.fu arrivata; 4.ebbi finito;
5.furono andati.

LECȚIA 20 *VENTESIMA LEZIONE*

Gradele de comparație ale adjectivelor *I gradi di comparazione degli aggettivi*

I. 1.del; 2.che; 3.di; 4.che; 5.che; 6.di; 7.che; 8.dei; 9.che; 10.del;
11.che; 12.che; 13.che; 14.che; 15.degli; 16.che; 17.degli; 18.della;
19.che; 20.della; II. 1.tanto/quanto; 2.così/come; 3.tanto/quanto;
4.così/come; 5.tanto/quanto; 6.così/come; 7.tanto/quanto; 8.così/come;
9.tanto/quanto; 10.così/come; (*obs.* ambele variante sunt corecte, ele
fiind doar alternate).

LECȚIA 21 *VENTUNESIMA LEZIONE*

Modul condițional *Il condizionale*

I. 1.arriverebbe; 2.potrei; 3.faremmo; 4.supererebbe; 5.dovresti;
6.venderebbero; 7.verrebbe; 8.accendereste; 9.avrebbe;
10.costruiremmo; II. 1.saresti riuscito; 2.avremmo mantenuto; 3.sarei

ritornato; 4.avrebbe avuto; 5.sarebbero rimasti; 6.avrebbe preso;
7.sarebbe stata; 8.avrei pensato; 9.sarebbe venuta; 10.avrebbero
cercato; III. 1.porterebbe; 2.avrei prenotato; 3.vorrebbe; 4.avrebbero
cambiato; 5.potresti; 6.avremmo saputo; 7.prenderei; 8.avresti dovuto;
9.vorreste; 10.sarebbe venuta.

LECȚIA 22 VENTIDUESIMA LEZIONE

Pronumele demonstrative *I pronomi dimostrativi*

I. 1.quell'; 2.questi; 3.questo; 4.quella; 5.queste; 6.questi; 7.questa;
8.queste; 9.quest'; 10.questo; 11.quella; 12.quest'; 13.questi; 14.queste;
15.questo; II. 1.queste; 2.queste; 3.questi; 4.quelle; 5.questi; 6.quelle;
7.queste; 8.quei/quelle; 9.questi; 10.queste.

LECȚIA 23 VENTITREESIMA LEZIONE

Verbele modale *Verbi modali o servili*

1.avrebbe dovuto; 2.sei potuto; 3.avreste voluto; 4.siamo dovuti;
5.avrebbero potuto; 6.sono voluto; 7.avrebbe dovuto; 8.siete potuti;
9.avrebbe voluto; 10.sei dovuto.

LECȚIA 24 VENTIQUATTRESIMA LEZIONE

Pronumele relative *I pronomi relativi*

I. 1.sulla quale; 2.in cui; 3.fra i quali; 4.per cui; 5.alla quale; 6.di cui;
7.dalla quale; 8.con cui; 9.nella quale; 10.a cui; II. 1.che; 2.chi; 3.cui;
4.che; 5.chi; 6.cui; 7.che; 8.chi; 9.cui; 10.che; 11.cui; 12.chi; 13.cui;
14.che; 15.cui.

LECȚIA 25 VENTICINQUESIMA LEZIONE

Adverbul *L'avverbio*

I. 1.migliori; 2.peggio; 3.migliore; 4.meglio; 5.peggiore; 6.meglio; 7.migliore; 8.peggio; 9.migliore; 10.meglio; II. 1.b); 2.a); 3.a); 4.c); 5.c); 6.c); 7.a); 8.b); 9.b); 10.a).

LECȚIA 26 VENTISEIESIMA LEZIONE

Conjunctivul prezent *Il congiuntivo presente*

I. 1.vada; 2.sappia; 3.dobbiate; 4.possano; 5.arriviamo; 6.voglia; 7.venga; 8.vivate; 9.abbia; 10.chiudano; 11.parta; 12.giochi; 13.ti impegni; 14.ci siano; 15.conosca; II. 1.sia; 2.facciate; 3.possano; 4.finisca; 5.migliori.

LECȚIA 27 VENTISETTESIMA LEZIONE

Conjunctivul trecut *Il congiuntivo passato*

I. 1.sia successo; 2.abbiamo accettato; 3.abbia mandato; 4.sia piaciuto; 5.abbia visto; 6.abbiamo trovato; 7.abbia perso; 8.sia partito; 9.abbiamo imparato; 10.si siano svegliati; 11.abbia rinunciato; 12.sia sparita; 13.abbiate rifiutato; 14.si siano divertite; 15.abbia risolto; II. 1.abbiamo distrutto; 2.abbia visto; 3.siate arrivati; 4. sia fermato; 5.abbiamo vinto.

LECȚIA 28 VENTOTTESIMA LEZIONE

Conjunctivul imperfect *Il congiuntivo imperfetto*

I. 1.finisce; 2.fossero; 3.diceste; 4.rinunciasse; 5.dovessi; 6.avesse; 7.stessimo; 8.beveessero; 9.piangesse; 10.deste; 11.cominciasse; 12.abbandonassero; 13.partissi; 14.capissero; 15.mancasse; II. 1.facessimo; 2.telefonassi; 3.decidesse; 4.mettessi; 5.foste.

LECȚIA 29 VENTINOVESIMA LEZIONE

Conjunctivul mai mult ca perfect *Il congiuntivo trapassato*

I. 1.aveste studiato; 2.si fosse innamorata; 3.fossero rimasti; 4.avessi aggiunto; 5.fosse cambiato; 6.avesse studiato; 7.foste riusciti; 8.aveste avuto; 9.avessimo fatto; 10.fosse successo; 11.avessero perso; 12.si fosse esaurita; 13.avesse creduto; 14.si fossero verificati; 15.fossi venuto; II. 1.fosse andato; 2.aveste commesso; 3.avessero cambiato; 4.fossimo arrivati; 5.fossi liberato.

LECȚIA 30 TRENTESIMA LEZIONE

Imperativul *L'imperativo*

I. 1.va'/compra; 2.faccia; 3.sappi; 4.stia; 5.fate/disturbate; 6.vada; 7.da'; 8.dica; 9.abbi; 10.lascino; 11.sii; 12.capisca; 13.sta'; 14.sappia; 15.di'; II. 1.alziamoci/vestiamoci; 2.mi scusi; 3.parlami; 4.mi dica; 5.andate/divertitevi; 6.mi dia; 7.mettili; 8.mi faccia; 9.dille; 10.veda.

LECȚIA 31 TRENTUNESIMA LEZIONE

Fraza ipotetică *Il periodo ipotetico*

I. 1.avessi avuto; 2.imparasse; 3.foste stati; 4.potessero; 5.ti fossi concentrato; 6.andasse; 7.avesse detto; 8.prendessi; 9.avessimo aiutato; 10.comprassi; 11.fosse stata; 12.avessi fatto; 13.lavorassi; 14.fossimo arrivati; 15.facesse.

LECȚIA 32 TRENTADUESIMA LEZIONE

Concordanța timpurilor la indicativ și la conjunctiv *La concordanza dei tempi dell'indicativo e del congiuntivo*

I. 1.b); 2.c); 3.b); 4.a); 5.a); 6.c); 7.b); 8.b); 9.c); 10.a); II. 1.c); 2.b); 3.a); 4.c); 5.c); 6.a); 7.b); 8.c); 9.a); 10.c).

LECȚIA 33 TRENTATREESIMA LEZIONE

Vorbirea directă și indirectă *Il discorso diretto e indiretto*

I. 1. che viene con lui; 2.che poteva aspettare lì; 3.che non si era stupita della sua; 4.che sarebbe uscito fuori anche lui con loro quella sera; 5.che preparasse; 6.che gli sportelli sono chiusi; 7.che doveva pensare con la sua; 8.che lo aveva aspettato là; 9.che sarebbe tornata; 10.che controllasse quella parola allora; II. 1. "Posso venire da te...."; 2."Sono partito per il Canada 10 anni fa"; 3."Ti vogliamo accompagnare...."; 4."Passerò...."; 5."Vieni...."; 6."Domani farà...."; 7."Non ci sono...."; 8."Ho comprato...."; 9."Questo sarà il nostro...."; 10."Oggi dobbiamo....".

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

BIBLIOGRAFIA SELETTIVA

AIOANE, Mirela, COJOCARU, Dragoș, *Limba italiană: simplu și eficient*, Editura Polirom, Iași, 2003.

DARDANO, Maurizio, TRIFONE, Pietro, *La lingua italiana*, Edizione Zanichelli, Milano, 1995.

GRAZIANO, Carlo, *Ghid practic de gramatică italiană*, Editura Teora, București, 1999.

PERINI, Elisabetta, *Grammatica italiana per tutti*, Giunti Editore, Firenze, 2014.

SERIANNI, Luca, *Grammatica italiana. Italiano comune e lingua letteraria*, UTET, Torino, 1991.

ZINGARELLI, Nicola, *Vocabolario della lingua italiana*, Zanichelli Editore, Bologna, 2004.